

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

TOIMINTAKERTOMUS

2009

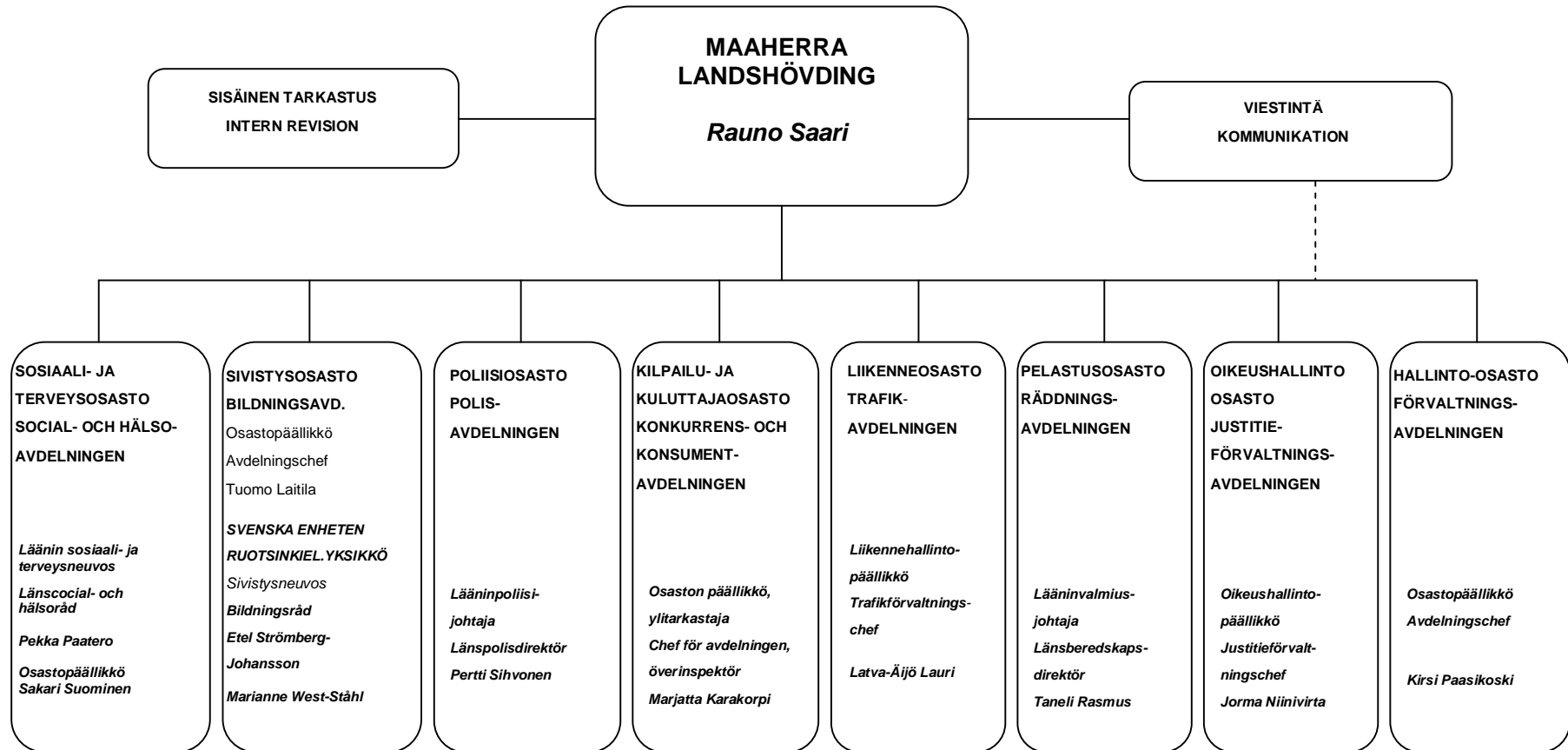
Johtoryhmä 19.2.2010

Länsi-Suomen lääninhallitus

TOIMINTAKERTOMUS 2009

1.	JOHDON KATSAUS	4
2.	VAIKUTTAVUUS.....	8
2.1.	TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS.....	8
2.2.	SIIRTO JA SIOITUSMENOJEN VAIKUTTAVUUS	14
3.	TOIMINNALLINEN TEHO KUUS	17
3.1.	– 3.2 TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	18
3.3.	MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS.....	40
4.	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	43
4.1.	SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISIHYÖDYKKEET ...	43
4.2.	PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU	44
5.	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	48
6.	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	53
6.1.	RAHOITUKSEN RAKENNE	53
6.2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	57
6.3.	TUOTTO JA KULULASKELMA.....	58
6.4.	TASE	59
7.	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	61
8.	MAISTRAATIT	63
9.	LIITTEET	77
10.	ALLEKIRJOITUS.....	95

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS LÄNSSTYRELSEN I VÄSTRA FINLANDS LÄN

1. JOHDON KATSAUS

Tavoitteet on saavutettu!

Vuoden 2009 toimintaa on leimannut valtion aluehallinnon uudistus. Uudistukseen liittyviä valmistelutöitä on vuoden aikana ollut lääninhallituksessa 10 henkilötyövuotta. Välillinen vaikutus on ollut kuitenkin merkittävästi suurempi. Tehtäväksi antoihin on myös liittynyt kova kiire.

Länsi-Suomen lääninhallitukselle asetetut palvelutavoitteet on pääosin saavutettu vuoden aikana. Ministeriöiden ja keskusvirastojen välisissä tuloskeskusteluissa on voitu todeta lääninhallituksen toiminnan olleen yhdessä sovitun mukaista. Viimevuotiseen tapaan ongelmaksi ovat nousseet sosiaali- ja terveysalan kanteluiden kasvaneet määrät ja käsittelyn - uudistustoimenpideponnisteluista huolimatta - edelleen kasvaneet käsittelyajat. Sosiaali- ja terveysosaston tilannetta on vuoden aikana pyritty tukemaan erityistoimenpiteillä ja niistä on ollut apua.

Kokonaistyötyytyväisyys on kestänyt koettelemukset. Se on laskenut joulukuun 2008 3.27:stä vain hivenen 3.20:een.

Sivistystoimessa läänin peruskouluverkko on edelleen supistunut. Lukiotoiminnoissa vuosi ei ole merkinnyt muutosta. Oppilaitosrakentamisessa vuoden aikana käyttöön saatu elvytysraha on merkinnyt pirstusuisketta. Peruskorjaukseen on saatu 18 uutta koulutushanketta ja rahaa yli 36 miljoonaa euroa. Aikuiskoulutuksen Aito-hanke vuodelta 2005 on edennyt kohti päätöstä samoin kuin aikuisten koulutustason Noste-hanke. Länsi-Suomessa hankkeen koulutuksessa on aloittanut 7700 henkeä. Sivistyssektori on kaikkiaan ollut voimallinen kouluttaja vuoden aikana. Koulutustilaisuuksia opetushenkilöstölle on järjestetty yli 70 ja niissä on ollut osallistujia 3200.

Rakennerahasto-hankeitten myöntämisvaltuudesta on tehty rahoituspäätöksiä kuluvana vuonna 105 kappaletta ja maksatuspäätöksiä 262. Läänin kirjastojen yhteistyö on kehittynyt myönteisesti ja kirjastopalvelut ovat olleet hyvin esillä. Sama koskee kunnallista ja järjestöjen liikuntatoimintaa. Nuorisopuolen painopiste on ollut työpajojen ylläpitämisessä sekä koululaisten kerhotoiminnassa. Nuorisotyöttömyyden voimallinen kasvu on kasvattamassa ongelmia. Työttömyys on kohonnut vuoden aikana jo yli 70 prosentin ikäluokista.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on aluehallinnon lisäksi meneillään järjestelyjä, jotka ovat heijastumassa myös sosiaali- ja terveysosaston toimintaan. Valvontatehtäviä ollaan siirtämässä aluetasolta Valviraan samoin kuin oikeuslääkintää Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokseen. Valvontakäyntejä on voimavarojen puitteissa pyritty suorittamaan erityisesti vanhustenhoitolaitoksiin. Oikeusasiamiehelle on valmisteltu raportti vanhusten laitoshoidon tilasta läänin alueella. Ansiokkaasti on toimittu alkoholihallinnon alalla, jossa valvonta on tehonnut ja valvontaprosessia on pystytty kehittämään. Myös ympäristöterveydenhuollossa on tulossopimukset täytetty hyvin arvosanoin.

Poliisin toiminnassa ovat uudet maakunnalliset poliisilaitokset käynnistäneet toimintansa vuoden alusta. Hälytysaikatavoitteet on kenttätoiminnassa pääasiassa saavutettu ja rikosten selvitysprosentit ovat kohonneet. Vuoden aikana läänin alueella tapahtuneiden rikosten määrässä on havaittu lievää laskua. Poliisihallituksen käynnistämiseen 1.1.2010 lukien tähtäävät valmistelut ovat jatkuneet tiiviisti koko vuoden ajan.

Oikeushallinnon osalta valtakunnanvoudinviraston valmistelut ovat jatkuneet ja virasto käynnistää toimintansa vuoden 2010 alusta keskuspaikkanaan Turku. Oikeushallinto-osastolle tämä merkitsee myös muutoksen aikaa. Ulosottotehtävät poistuvat. Oikeusturvatehtävät ja valtion edunvalvonta tulevat jäämään aluehallintovirastoille.

Kilpailuviraston tehtävänä ollut iso kartelliasia on ratkennut korkeimmassa hallinto-oikeudessa syyskuussa. Asfaltti-kartelli tuomittiin yli 82 miljoonan euron korvauksiin. Länsi-Suomen lääninhallitus osallistui hankkeen selvitystöihin voimallisesti. Elintarvikkeiden arvonlisäveron muutosvaikutuksia on seurattu elokuusta alkaen ja työtä jatketaan tammikuulle 2010.

Liikenneosastolla uusi taksilaki ja siihen tehdyt korjaukset ovat työllistäneet kulunutta vuotta. Joukkoliikennepalveluiden huolenaiheena ovat rajalliset voimavarat. Liikenneturvallisuustyötä on tehty lähinnä kuntien liikenneturvallisuussuunnittelussa keskittymällä kevyenliikenteen väyliin, väylämerkkeihin, pyöräilykypärän käyttöön ja väylien valaistukseen.

Pelastustoimessa alueen seitsemän pelastuslaitosta ovat saaneet palvelutasopäätöksensä.

Hallinto ja hallintoon liittyvät tukipalvelut ovat selviytyneet vuoden aikana ansiokkaasti tehtävistään. Lääninhallituksessa työskenteli vuoden lopussa 322 henkilöä. Henkilötyövuosien määrän muutos oli -1,2 prosenttia eli 3,7 henkilötyövuotta.

Rauno Saari
Ylijohtaja

LEDNINGENS ÖVERSIKT

Målen är uppnådda!

Verksamheten år 2009 har präglats av statens regionförvaltningsreform. Förberedelsearbeten i anknytning till reformen har under året inneburit 10 årsverken vid länsstyrelsen. Den indirekta inverkan har dock varit betydligt större. Och dessutom har uppdragen ofta varit väldigt brådskande.

De servicemål som ställts upp för Länsstyrelsen i Västra Finlands län har till största delen uppnåtts under året. I resultatsamtalen mellan ministerierna och de centrala ämbetsverken har man kunnat konstatera att länsstyrelsens verksamhet har överensstämmt med det som man tillsammans kommit överens om. Precis som ifjol har mängden klagomål inom social- och hälsovården ökat och behandlingstiderna blivit allt längre – trots ansträngningarna att förnya processerna. Man har under året försökt avhjälpa situationen inom social- och hälsoavdelningen med specialåtgärder och de har varit till hjälp.

Trivseln i arbetet har blivit hårt prövad. Enligt personalbarometern har trivselindexet dock sjunkit bara en aning, från 3.27 i december 2008 till 3.20 i november 2009.

Inom bildningsväsendet har grundskolenätet glesnat ytterligare. Vad gäller gymnasieverksamheten har ändringar inte skett under året. För skolbyggandet har stimulanspengarna inneburit en vitamininjektion. Saneringsåtgärder gäller för 18 nya projekt och pengar har anslagits över 36 miljoner euro. Regionala åtgärdsprogrammet AITO som gäller vuxenutbildning och har genomförts från 2005 har framskridit och slutförs. Samma gäller för Lyft-programmet för höjande av utbildningsnivån för vuxna. Inom ramen för projektet har 7700 personer inlett en utbildning. Bildningssektorn har varit en stark utbildare under året som gått. Över 70 kurser för undervisningspersonal har ordnats med ett deltagarantal som uppgått till 3200.

Under året har tagits 105 finansieringsbeslut inom ramen för fullmakt att bevilja medel för strukturfondsprojekt. Antal utbetalningsbeslut är 262. Länets bibliotek har fortsatt sitt framgångsrika samarbete och bibliotekstjänsterna har en positiv image. Samma trend finns hos kommunernas och organisationernas motionsverksamhet. På ungdomssektorn har tyngdpunkten legat på ungdomsverkstäder och skolelevers klubbverksamhet. Den kraftigt ökande ungdomsarbetslösheten har ökat problem. Ungdomsarbetslösheten har ökat redan till över 70 procent av åldersklasserna.

Förutom regionförvaltningsreformen har omorganiseringar pågått också inom social- och hälsovården vilket har avspeglats också i social- och hälsoavdelningens verksamhet. Tillsynsuppgifterna har överförts till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira. Också den rättsmedicinska verksamheten kommer framöver att skötas vid Institutet för hälsa och välfärd, THL. Tillsynsverksamheten har inom ramen för resurserna riktats på äldreomsorgsanstalter. Till justitieombudsmannen har beretts en rapport om läget inom äldreomsorgen inom anstaltsvården i länet. Verksamheten inom alkoholförvaltningen har burit frukt. Övervakningen har lett till resultat och övervakningsprocesserna har utvecklats. Också miljö- och hälsoskyddet får ett gott betyg.

Inom polisförvaltningen har de nya polisinsättningarna i landskapen inlett sin verksamhet i början av året. Målen i fråga om uttryckningstiderna har i regel uppnåtts på fältet och procenten för uppklarade brott har stigit. Förberedelserna med tanke på

den nya polisstyrelsens verksamhet och organisering från och med 1.1.2010 har pågått intensivt under hela året.

Inom justitieförvaltningen har förberedelserna för Riksfogdeämbetet fortsatt och ämbetsverket inledde sin verksamhet i början av 2010 med Åbo som centralort. Också för justitieförvaltningen innebar detta ändringar. Utsökningsuppgifterna överfördes till den nya myndigheten, medan rättsskyddsuppgifterna och statens intressebevakning sköts vid regionförvaltningsverken.

Ett omfattande kartellärende som Konkurrensverket har skött, har avgjorts vid högsta förvaltningsdomstolen i september. En asfaltkartell dömdes till 82 miljoner euros ersättningar. Länsstyrelsen i Västra Finlands län var en stark aktör vid utredningarna. Från och med augusti har man följt upp hur den sänkta mervärdesskatten på livsmedel har inverkat. Arbetet fortgick till januari 2010.

Den nya taxilagen och ändringarna i den har sysselsatt trafikavdelningen. De begränsade resurserna inger bekymmer vad gäller kollektivtrafiktjänster. Trafiksäkerhetsarbete har gjorts främst i samband med trafiksäkerhetsplaneringen i kommunerna med fokus på lätta trafikleder, trafikmärken, användning av cykelhjälm och vägbelysning.

Regionens sju räddningsverk har fått sina servicenivåbeslut.

Administrationen och stödfunktionerna inom förvaltningen har klarat sina uppgifter med glans. Personalstyrkan vid länsstyrelsen var 322. Antal årsverken minskade med 1,2 procent eller med 3,7 årsverken.

Rauno Saari
Överdirektör

2. VAIKUTTAVUUS

2.1. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS

Lääninhallinnon vaikuttavuustavoitteet ovat seuraavat:

1. Läänin asukkaiden hyvinvointi lisääntyy ja peruspalvelujen saatavuuden edellytykset turvataan.

Tulos:

Sosiaali- ja terveysosasto

Paras-uudistuksella on pyritty vahvistamaan rakenteellista ja toiminnallista pohjaa taloudellisesti kestävämmille ratkaisuille palvelujen saatavuuden turvaamiseksi. Paras-uudistuksessa on keskitytty yhteistoiminta-alueiden rakenteiden luomiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen eheyttäminen ei ole asiakasnäkökulmasta katsottuna toteutunut tavoitteen mukaisesti. Yhdenvertaisuustavoite palvelujen saannissa uhkaa murentua, sillä erityisesti sosiaalipalvelujen järjestäminen näyttää olevan hajautumassa kunnan ja yhteistoiminta-alueen kesken. Palvelujen järjestäminen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla lisää kuitenkin pidemmällä aikavälillä kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää palveluja yli kuntarajojen, millä on merkitystä erityisesti lapsiperheiden palvelujen kannalta. Kuntatalouden ongelmat vaikeuttavat osaltaan Paras-uudistuksen tavoitteiden toteuttamista. Heikko kuntatalous edesauttaa palvelujen keskittymistendenssiä, lähipalvelujen karsimista ja ikäihmisten kotona asumista tukevien palvelujen saatavuuden heikentymistä.

Kuntien vaikeutunut taloudellinen tilanne rupeaa vaikuttamaan sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuteen.

Lääninhallitus on ympäristöterveydenhuollon osalta toteuttanut sille Sosiaali- ja terveysministeriön, Elintarviketurvallisuusviraston ja Kuluttajaviraston kanssa tehdyissä tulossopimuksissa mainittuja tavoitteita. Näiden tavoitteiden avulla on parannettu ihmisen elinympäristön terveellisyyttä, elintarvikkeiden turvallisuutta, eläintautien leviämisen ehkäisemistä sekä eläinten hyvinvointia.

Yksityisen terveydenhuollon lupakäytäntöjä on yhdenmukaistettu.

Terveyden edistämisen hanke jatkuu edeten hankesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Sivistysosasto

Sivistysosasto laati yhdessä lääninhallituksen muiden osastojen kanssa peruspalvelujen arviointiraportin vuodelta 2008. Arviointituloksia tuotiin esille tiedotusvälineiden lisäksi sivistysosaston järjestämissä opetushenkilöstön alueellisissa koulutustilaisuuksissa ja koukoksissa. Sivistysosasto on tuottanut erillistä alueellista tilastoaineistoa mm. perusopetuksesta ja lukioista.

Elvytyksen tuoman määrärahalisäyksen avulla on pystytty tukemaan aikaisempaa useampia koulujen rakennushankkeita ja kuntaliitoksien toteutusta sekä samalla edistämään oppilaitosverkoston kehittämistä. Ohjauksessa on erityisesti keskitytty oppimisympäristöjen toimivuuteen, terveellisyteen ja turvallisuuteen. Kiireellisyysjärjestyksessä asetettiin etusijalle välttämättömät peruskorjaushankkeet sekä myös kasvualueiden kiireelliset lisä-

rakentamiset. Valtionosuuden myöntöpäätöksillä on saatu käyntiin 18 uutta kouluhanketta. Elvytys ja PARAS- hanke ovat lisänneet oppilaitosrakentamisen neuvonnan ja ohjauksen tarvetta sekä valtionapuviranomaistyön määrää merkittävästi.

Sivistysosasto laati vuonna 2005 OPM:n ja lääninhallituksen välisen tulossopimuksen perusteella aikuiskoulutuksen alueelliset kehittämissuunnitelmat (AITO) laajapohjaisena yhteistyönä opetusministeriön, muiden alueviranomaisten, työelämäjärjestöjen ja oppilaitosten sekä niiden ylläpitäjien kanssa. Ohjelmat valmistuivat toukokuussa 2005. Vuoden 2006 aikana alueyksiköt käynnistivät maakuntakohtaisia ns. sateenvarjohankkeita, joiden tarkoituksena on ollut toimeenpanna ohjelmatyön aikana syntyneitä kehittämissuunnitelmia. Työ on edennyt vuosina 2007 - 2009 vaihtelevasti eri maakunnissa rahoitusmahdollisuuksista ja yhteistyöverkostojen aktiivisuudesta ja toimivuudesta riippuen. Suurimmassa osassa maakuntia työtä on viety eteenpäin lääninhallituksen rahoittamilla ESR- hankkeilla.

Aikuisten koulutustason kohottamissuunnitelma 2003 - 09 (Noste) on päättövaiheessa. Koulutusten ja muiden toimenpiteiden loppulaskutusten myötä vapautuvilla varoilla on voitu kuitenkin aloittaa joitakin kokonaan uusiakin koulutuksia vuonna 2009. Ohjelman toteutuksessa on huomattavia alueellisia eroja, mikä pätee koko maahan. Länsi-Suomessa koulutuksen aloittaneita on koko ohjelman ajalta yhteensä 7 700, joka on 6,2 % kohderyhmästä, mikä on hieman alle koko maan keskiarvon. Eniten aloittajia suhteessa kohderyhmään on ollut Varsinais-Suomessa (7,1 %) ja vähiten Pohjanmaalla (3,9 %).

Ohjelmakaudella 2007 - 2013 lääninhallitus hallinnoi Etelä-, Länsi- ja Pohjois-Suomen EAKR -ohjelmia ja ESR -suuralueosioita sekä valtakunnallisia ESR- kehittämissuunnitelmia Paremmat arjen taidot (tl 2) ja Osaajana työmarkkinoille/korkeakoulut (tl 3). Opetusministeriön hallinnonalan hankkeiden lisäksi sivistysosasto hallinnoi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan rakennerahastohankkeita. Vuonna 2009 tehtiin 105 rahoituspäätöstä ja 262 maksatuspäätöstä. Määrärahojen sidonta-aste oli 70 % vuosien 2007 – 09 yhteenlasketusta myöntövaltuudesta. Sidontoihin suhteutettu maksatusaste oli 22 %. Keskimääräinen maksatuspäätöksen käsittelyaika oli noin 3 kk. Vuoden aikana tarkastettiin kymmenen hanketta paikan päällä.

Kirjastotoimi on tuottanut läänin kirjastopalvelujen tilaa kuvaavan vuosijulkaisun, valtakunnalliseen tilastotietokantaan läänikohtaiset tiedot ja arvioinut osana peruspalvelujen arviointia kirjastojen toimitiloja.

Liikuntatoimi on osallistunut terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen välillisesti tukemalla liikunnan edellytyksiä liikuntapaikkojen rakentamisavustuksilla, liikuntapaikkojen rakentamista ja käyttöä koskevalla ohjauksella ja neuvonnalla sekä lasten ja nuorten liikunnan kehittämissuunnitelmilla.

Nuorisotoimi on edistänyt nuorten aktiivista kansalaisuutta tukemalla alueellisia kehittämissuunnitelmia, joissa kuntiin on organisoitu vaikuttamiskanavia ja kuulemisjärjestelmiä sekä lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelmatyön moniammatillista kehittämistä. Nuorten harastusmahdollisuuksia on lisätty tukemalla 3. – 10. luokkalaisten kerhotoimintaa sekä kulttuurista nuorisotyötä (mm. Nuori Kulttuuri). Nuorten työpajatoimintaa on tuettu ja kehitetty nuorten sosiaalisesti vahvistamiseksi ja koulutukseen ja työelämään kiinnittymiseksi. Toiminnan positiivista vaikuttavuutta voidaan mitata mm. nuorten sijoittumisella koulutukseen tai työelämään työpajajakson jälkeen ja pajatoiminnan alueellisella kattavuudella.

Målsättningen har uppfyllts via flera uppgiftsområden inom svenska enheten. Basserviceutvärderingen har utförts enligt gällande avtal. Inom bibliotekssektorn har statsunderstöden för projektverksamhet samt informationstjänsterna befrämjat grundservicen. Via strukturfondsfinansieringen har i synnerhet minskande av studieavbrotten och utslagning bland unga samt bättre förutsättningar för vuxenutbildningen varit tyngdpunkter som beaktats i

urvalet av projekt. Enheten har också arbetat aktivt för att skapa fungerande nätverk inom speciellt vuxenutbildningen för att förbättra vuxenutbildningens tillgänglighet.

I de utbildningspolitiska linjedragningarna poängteras bildandet av nätverk. Med anledning av detta har svenska enhetens roll som en neutral part förstärkts. I Österbotten har andornätet inom yrkesutbildningen på andra stadiet markant förändrats i och med bildandet av Yrkesakademien i Österbotten. Kommunsammanslagningarna i Åboland har inte i nämnvärd grad påverkat enhetens verksamhet.

Liikenneosasto

Liikenneosaston tehtävissä on korostunut joukkoliikenteen osalta läänin eri alueiden joukkoliikennepalveluiden riittävän ja tasapuolisen tarjonnan turvaaminen. Samaan aikaan joukkoliikenteen määrärahat ovat suhteellisesti vähentyneet tuen tarpeen kasvaessa ja kuntien oma rahoitusosuus on kasvanut. Kuntatalouden heikentyessä joukkoliikenteen rahoitusongelmat ovat tulleet yhä korostuneemmin esille.

Taksipalveluiden osalta on päästy taksipalveluiden riittävään saatavuuteen läänin kaikissa kunnissa.

Linjaliikennelupa-, taksilupa- ja liikenteen ostopäätöksiin sekä tavaraliikennelupapäätöksillä on turvattu henkilö- ja tavaraliikenteen peruspalveluiden saatavuus koko läänin alueella.

Pelastusosasto

Pelastustoimen palvelujen keskeinen ohjausväline, läänin alueen seitsemän pelastuslaitoksen palvelutasopäätökset ovat pääosin valmistuneet. Päätöksiin perustuvien palvelujen käytännön toteutumisen valvonta on tulevien vuosien painopisteenä. Kuntien pelastuslaitosten niukat taloudelliset resurssit rajoittavat mahdollisuuksia merkittäviin pelastusalan kehityshankkeisiin ja vaikuttavat jopa operatiivisen toiminnan valmiuksiin. Harvaan asutuilla alueilla on ilmennyt ongelmia pätevästä henkilöstöstä palkkaamiseksi sekä virka-aikana vapaaehtoisen hälytysmiehistön vahvuuksissa.

Poliisiosasto

Poliisi on pystynyt turvaamaan osaltaan peruspalvelut. Peruspalveluiden arvioinnissa suoritetaan laajempi sanallinen arvio.

Hallinto-osasto

Lääninhallituksen johto on aktiivisesti edistänyt läänin alueella PARAS –hankkeen linjausten mukaisen toiminnan kehittämistä kunta- ja -kuntayhtymätasolla. Maaherran kuntakäynneillä (72 kpl) asia on ollut keskeisesti esillä. Kuntauudistukseen ja kuntajakoihin liittyviä tehtäviä on ollut vuoden aikana vireillä jonkin verran. Kuntaliitoksia on läänin alueella tapahtunut kaksi. Maahanmuuttoon liittyviä kysymyksiä käytiin kuntien ja sidosryhmien edustajien kanssa läpi sisäministeri Astrid Thorsin johtamalla maakuntakierroksella kolmessa eri tilaisuudessa läänin alueella alkusyksyllä.

Yhteispalvelun edistämistä on jatkettu. Käynnistettyjä pilottihankkeita on tuettu toiminnassa ja esille nousseissa kysymyksissä. Tarpeen mukaan on käyty ohjaamassa tai annettu puhelinneuvontaa yhteispalvelua suunnitteleville tahoille sekä selvitetty mahdollisuuksia maistraattien ja paikallispoliisin toimintayksiköiden osallistumisesta yhteispalveluun.

2. Läänin asukkaiden perusoikeudet ja oikeusturva toteutuvat

Tulos:

Sosiaali- ja terveysosasto

Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista on seurattu mm. kantelujen ja tarkastusten kautta (tarkastuksista jäljempänä ao. kohdassa).

Kantelut (koskien sekä julkista että yksityistä toimintaa) ovat lisääntyneet ja entistä enemmän on tullut valvonnaksi laajentuneita kanteluja. Osaston kanteluprosessin tehostamista sekä kantelujen kautta saatavan tiedon hyödyntämistä ohjaus- ja valvontatoiminnassa on jatkettu yhtenä osaston painopistealueena. Kantelukäsittelyyn on panostettu ja tavoitteena ollut käsittelyaikatavoite on (erityisesti lääninlääkäriresurssin saatavuudessa olleista ongelmista huolimatta) saavutettu tyydyttävästi. Sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluja oli osastolla 31.12.2009 kuitenkin vireillä 657 kappaletta, kun vuonna 2008 vastavana ajankohtana määrä oli 628 kappaletta

Hoitotakuun valvonta jatkuu Valviran ja lääninhallitusten yhteisesti sopiman valvontasuunnitelman mukaan. Eduskunnan oikeusasiamiehen toimeksiannosta on laadittu raportti vanhusten ympärivuorokautisen laitoshoidon tilasta ja ongelmista.

Lääninhallitus on osallistunut Valviran ja lääninhallitusten laatiman yhteisen vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan valvontasuunnitelman toimeenpanoa suunnittelevan työryhmän toimintaan.

Alkoholihallinnon lupa- ja valvontatehtävät ovat toteutuneet hyvin tulossopimuksen ja asetettujen palveluaika- sekä valvontamäärätavoitteiden mukaisesti. Alkoholihallinnon painopisteenä on ollut lupaprosessin kehittäminen ja valvonnan tehostaminen. Ongelmapaikkojen valvontaan on kiinnitetty erityistä huomiota ja STM:n tulossopimuksen mukaisesti on tehostettu valvontaa päihtyneiden ja alaikäisten osalta.

Oikeuslääketieteellinen ruumiinavaustoiminta on toteutunut pääosin asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Sivistysosasto

Väestön oikeuksien toteutumista on edistetty antamalla ratkaisuja kansalaisten vireille panemiin oikeusturva-asioihin ja antamalla informaatio-ohjausta puhelimitse, ohjauskäynteillä ja opetushenkilöstön koulutustilaisuuksissa. Kantelujen määrä laski aikaisempien vuosien tasolle vuoden 2007 huippulukemista. Myös vireille tulleiden valitusten määrä laski. Oikeusturvan tilassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Sivistysosasto osallistui haku- ja valinta-asioihin liittyvään neuvontaan järjestämällä koulutustilaisuuksia yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Neuvontaa on annettu haku- ja valintaprosessin edetessä myös ohjekirjeillä, sähköpostitse ja puhelimitse.

Oppilaiden ja opetushenkilöstön oikeuksien toteutumista on edistetty kiinnittämällä huomiota koulujen fyysisen ympäristön parantamiseen ja tasapuoliseen palvelujen saavutettavuuteen annettaessa ohjausta ja neuvontaa rakennushankkeista puhelimitse, sähköpostitse, ohjauskäynteillä ja järjestettäessä koulutustilaisuuksia oppilaitosrakentamisesta.

Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen teemoissa ovat korostuneet perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen, alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen sekä sisäisen turvallisuuden edistäminen. Koulutustilaisuuksia on järjestetty kaikki-

aan 72 ja niissä on ollut yhteensä 3200 osallistujaa, pääosin sivistysjohtajia, rehtoreita, opettajia ja oppilashuoltohenkilöstöä.

Kirjastotoimessa on tehty ikääntyneiden kirjastopalvelut – selvitys. Kirjastotoimi on edistänyt kirjastolain ja -asetuksen mukaisten palvelujen kehittämistä informaatio-ohjauksen, kuntakäyntien ja laatusuositusten avulla. Tasa-arvoisten kirjastopalvelujen kehittämisedellytyksiä on tuettu järjestämällä joko itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa koulutustilaisuuksia mm. kirjastolainsäädännöstä, mediakasvatuksesta ja johtamisesta.

Kirjastojen perustamishankkeita (kirjastorakennukset ja -autot) käsiteltäessä on kiinnitetty huomiota alueelliseen ja seudulliseen kehitykseen sekä kirjasto- ja tietopalvelujen saataavuuteen. Avustuksilla on tuettu kirjastojen kehittämis- ja lukemisharrastushankkeita sekä edistetty seudullista yhteistyötä.

Nuorisotoimi on myöntänyt valtionavustuksia koululaisten kerhotoimintaan, nuorten työpa-jatoimintaan sekä nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen (esim. kuulemisjärjestelmät, lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman edistäminen) sekä kulttuuriseen nuorisotyöhön. Näillä avustuksilla on edistetty erityisesti tasa-arvoisten nuorisopalvelujen tuottamista ja saataavuutta, vahvistettu alueellista ja seutukunnallista nuorisotyötä ja – politiikkaa kehittävää moniammatillista yhteistyötä sekä tuettu toimijoita erilaisen informaatio-ohjauksen keinoin.

Svenska enheten har behandlat klagomålen och besvären inom givna tidsramar. Stora satsningar har också gjorts på rådgivning, konsultationer och informationsverksamhet. Enheten har ordnat seminarier där bl.a. elevvårdsfrågor och tryggheten i skolan behandlats.

Kilpailu- ja kuluttajaosasto

Kuluttajaviraston ja Kilpailuviraston kanssa tehdyissä tulossopimuksissa sovittujen tavoitteiden sekä välitysliikkeiden valvonnalle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ovat osaltaan vaikuttaneet myönteisesti läänin asukkaiden perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumiseen. Elintarvikkeiden arvonlisävero laski lokakuun alusta lähtien 17 prosentista 12 prosenttiin. Lääninhallitus on tehnyt laajaa seurantaa veronalennuksen siirtymisestä vähittäismyyntihintoihin Kuluttajatutkimuskeskuksen johdolla. Seurantakierros on tehty elo-, syys-, loka- ja marraskuussa ja lisäksi vielä tammikuussa 2010.

Välitysliikevalvonnassa yleinen taloudellinen tilanne on heijastunut välitysliikkeiden toimintaan siten, että erityisesti asiakasvarojen hoidossa ja erillään pidossa on ilmennyt moittittavaa menettelyä. Tämä edellyttää valvontatoiminnan riskiperusteista kohdentamista ja aktiivisempaa ennakollista toimintaa.

Rahanpesulain säännösten noudattamiseksi osa valvottavista on vuoden aikana keskiteytysti laatineet omat sisäiset menettelyohjeensa. Myös lain säännöksiin valvonnan järjestämisestä on tehty joitakin tarkistuksia.

Liikenneosasto

Liikennelupien myöntämisessä on kiinnitetty huomiota lupaehtojen jatkuvaan noudattamiseen samalla turvaten henkilö- ja tavaraliikenteen kilpailutilanteen terveyttä ja kuluttajien etua.

Uuteen joukkoliikennelakiin (3.12.2009) ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin on valmistauduttu huolellisesti.

Oikeushallinto-osasto

Ulosottotehtävien osalta oikeushallinto-osasto on edistänyt oikeusturvan toteutumista pyrkimällä läänin ulosottovirastojen tarkastuksissa ja kanteluratkaisuillaan lisäämään menettelyjen ja ratkaisujen lainmukaisuutta, asianmukaisuutta ja yhtenäisyyttä läänin alueella. Yhteistyössä muiden lääninhallitusten kanssa pyritään toiminnan valtakunnallisen yhtenäisyyden lisäämiseen.

Oikeusturvatehtävät käsitellään pääsääntöisesti prosessikuvausten mukaisesti, joutuisasti ja tehokkaasti, mikä edistää läänin asukkaiden oikeusturvan toteutumista ja tasa-arvoisuutta asuinpaikasta riippumatta.

Pelastusosasto

Ohjauksen ja valvonnan peruseriaatteena on palveluiden tuottaminen mahdollisimman tasapuolisesti niin, että ainakin toimintavalmiuden minimivaatimukset saavutetaan. Kanteluiden ja valitusten määrät ovat pysyneet pieninä.

Poliisiosasto

Poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärä on vähentynyt vuoden 2009 aikana noin kolme prosenttia. Poliisia vastaan tehdyt rikosilmoitukset ja kantelut on käsitelty joutuisasti. Poliisin lääninjohto on toteuttanut poliisilaitoksissa poliisin toimivaltuuksia koskevat lailisuustarkastukset.

Hallinto-osasto

Hallinto-osasto on osaltaan vastannut läänin asukkaiden perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisesta laadukkaan asiakirjahallinnon ja kunnalliskanteluiden ratkaisujen muodossa. Maistraattien tulosohjauksessa asukkaiden perusoikeudet ja oikeusturva ovat olleet keskeisellä sijalla.

2.2. SIIRTO JA SIJOITUSMENOJEN VAIKUTTAVUUS

Sosiaali- ja terveysosasto

Länsi-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston kautta on allkoitu varoja lakisääteisiin kehittämishankkeisiin ja valtionapuihin yli 191,4 M€ oheisen taulukon mukaisesti. Sosiaali- ja terveysosasto vastaa näiden varojen hallinnoinnista ja maksatuksesta. Rahat myönnetään valtakunnallisten kriteereiden perusteella ja niiden vaikuttavuuden arvioinnista vastaa ministeriö.

Sivistysosasto

Lääninhallituksen Noste – hankkeille myöntämällä valtionavustuksilla parannettiin hakevan toiminnan muotoja, edistettiin koulutuksen järjestäjien verkottumista sekä parannettiin koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevan työikäisen väestön määrä väheni.

Rakennerahastovaroilla rahoitetuilla koulutuksen ja kulttuurin kehittämishankkeilla vahvistettiin kansallista ja alueellista kilpailukykyä, työllisyyttä ja hyvinvointia. Rahoituksen painopisteinä olivat innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen, osaamisen ja yrittäjyyden edistäminen sekä alueiden vetovoimaisuuden ja oppimisympäristöjen parantaminen.

Lääninhallituksen myöntämällä oppilaitosrakentamisen valtionosuuksilla rakennettiin uusia koulutiloja ja peruskorjattiin vanhoja. Uudet tai peruskorjatut tilat saadaan 5 917 oppilaalle.

Kirjastotoimi: Lääninhallituksen myöntämällä valtionavustuksilla kuntien yleisille kirjastoille tuettiin lasten ja nuorten lukemisharrastusta, kirjastojen yhteistyötä sekä kirjastojen kansainvälistä toimintaa.

Liikuntapaikkojen rakentamisavustuksilla tuettiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta edullisen liikkumisympäristön luomista. Painopisteinä olivat koulupihoihin ja asuinalueilla sijoittuvien lähiliikuntapaikkojen ja monikäyttöisten sisäliikuntatilojen rakentaminen sekä uimahallien peruskorjaukset. Kuntien ja kansalaisjärjestöjen edustajille suunnatun koulutuksen painopisteinä oli terveyttä edistävä liikunta ja liikunta painonhallinnassa. Lasten ja nuorten liikunnan kehittämisyavustuksilla tuettiin kuntakoordinoituja kouluikäisten liikuntaedellytysten kokeiluhankkeita.

Nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksilla tuettiin nuorten sosiaalisten taitojen ja elämänhallinnan vahvistumista sekä koulutukseen ja työelämään kiinnittymistä. Nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen suunnatulla valtionavustuksella edistettiin tasa-arvoisten nuorisopalvelujen tuottamista, vahvistettiin alueellista ja seutukunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa kehittävää moniammatillista yhteistyötä ja tuettiin kuntien lapsi- ja nuorisopoliittista ohjelmatyötä.

Liikenneosasto

Joukkoliikenteen määrärahan käyttö v. 2009		
103100	Läänin ostoliikenne	7 086 400
103102	Kaupunkimainen paikallis/palvelu	2 214 400
103103	liikenne	
Lipputuki		
103110	Kaupunkiliput	1 287 100
103111	Seutu- ja maakuntaliput	3 901 400
Kehittämishankkeet		295 300
MPK		54 600
Merenkurkun liikenne		227 600

Rahoitus on turvannut julkisen liikenteen palvelutason säilymisen alueellisesti edellytetyllä tasolla koko Länsi-Suomen läänin alueella.

Pelastusosasto

Pelastustoimen valtionapujen vähäisestä euromäärästä huolimatta niiden merkitys on suuri pelastusajoneuvojen tasapuolisen alueellisen uudistumisen takaamiseksi. Myös mahdollisuus kehittämisprojektien avustamiseen toivottavasti toisi uusia näköaloja tulevina vuosina.

Lääninhallituksen eri osastot ovat maksaneet kertomusvuonna erilaisia valtionavustuksia ja -osuuksia seuraavasti:	
Sosiaali- ja terveystoiminta	191 391 103,64
33.60.31.5 Sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeet	3 935 040,00
33.60.32 Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon muk.tutk.toimintaan	14 038 853,00
33.60.33 Valtion korvaus terveydenhuollon yks lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aih.kustannuksiin	37 516 098,52
33.60.33.1 Koulutuskorvaus yliopistollisille sairaaloille	24 845 260,00
33.60.33.2 Lääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus muille terveydenhuollon toimintayksiköille	5 369 049,37
33.60.33.3 Hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus muille terveydenhuollon toimintayksiköille	251 249,50
33.60.33.4 Lääkärin perusterveydenhuollon ja siihen rinnastettavan lisäkoulutuksen korvaus	6 070 202,76
33.60.33.5 Hammaslääkärin käytännön ja siihen rinnastettavan palvelun korvaus	138 401,01
33.60.33.6 Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14§ :ssä tarkoitettujen koulutuksen korvaus	91 935,88
33.60.33.7 Korvaus Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille hammaslääkärikoulutukseen	750 000,00
33.60.34.3 Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön selvittäminen	1 604 450,00
33.60.35 Valtionosuus kunnille perustoimeentulon kustannuksiin	79 180 593,01
33.60.39 Valtionavustus kunnille pandemian varautumisen tehostamiseen	1 065 403,00
33.60.64 Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin	2 099 313,00
407.33.01.63 Eräät erityishankkeet	868 560,43
407.33.32.36.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	1 898 566,91
407.33.32.36.2 Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	6 643 974,77
407.33.32.36.3 Valtakunnalliset kansalliset terveydenhuollon kehittämishankkeet	2 048 384,19
407.33.32.36.4 Kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	826 104,17
407.33.32.36.5 Pandemiavalmiuden kehittämishankkeet	643 510,05
408.33.60.31.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	1 292 859,48
32.50.64.23 ESR 2007-2013	103 315,68
32.50.65.23 ESR 2007-2013	109 978,91
Sivistystoiminta	57 525 245,85
29.10.34.1 Vuonna 2009 myönnettävät valtionos yleissiv oppilaitoksille	1 045 616,00
29.10.34.2 Vuosina 1999-2008 myönnetty valtionos yleissiv.oppilaitoksille	3 992 488,00
408.29.10.34.1 Vuonna 2008 myönnettävät valtionosuudet yleis siv oppila	4 390 048,00
408.29.10.34.2 Vuosina 1993-2007 myönnetty valtionos yleissiv oppilaitok	340 676,00
407.29.30.34.2 Valtionos aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan	7 438 521,23
29.80..34.1 Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin	230 684,00
29.80..52.20.1 Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin av kirjastoille	140 000,00
29.90.50.02 Liikuntapaikkarakentaminen	2 145 220,00
29.90.50.5 Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen	180 000,00
29.91.50.08 Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta	403 000,00
29.91.50.12 Lasten ja nuorten kehittämisohjelman toimeenpano	313 000,00
29.91.51.1 Nuorten työpajatoiminta	2 550 000,00
32.50.64.13 EAKR 2007-2013	1 575 800,44
32.50.64.23 ESR 2007-2013	2 702 420,89
32.50.64.44 2000 - 2006 EAKR	500 000,00
32.50.65.13 EAKR 2007-2013	1 589 527,30
32.50.65.23 ESR 2007-2013	27 988 243,99
Liikenne- ja viestintä	15 066 751,40
31.30.63.2 Alueellisen liikenteen palvelujen ostoa ja paikallisen liikenteen valtionavustus	7 955 734,17
31.30.63.4 Kaupunki- ja seutulippualennusten valtioavustus	2 995 774,35
31.30.63.5 Merenkurkun liikenne	134 343,06
407.31.60.63.7 Matkojen yhdistely	45 987,64
408.31.60.63.2 Alueellisen liikenteen palvelujen ostoa ja paikallisen liikenteen valtionavustus	1 345 022,40
408.31.60.63.3 Kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeet	295 282,54
408.31.60.63.4 Kaupunki- ja seutulippualennusten valtioavustus	2 192 678,47
408.31.60.63.5 Merenkurkun liikenne	93 293,94
408.31.60.63.7 Matkojen yhdistely	8 634,83
Pelastustoiminta	1 334 908,00
26.30.31.1 Valtionavut pelastustoimen alueille	337 045,06
408.26.30.01.2 Valtionavut pelastustoimintaan	961 112,94
408.26.30.31.2 Pelastuslain 77§:n 2 momentin mukaiset avustukset	36 750,00
28.90.33 Holhoustoimen edunvalvonta	117 011,00
Yhteensä	265 435 019,89

3. TOIMINNALLINEN TEHOAKKUUS

Vuosi 2009 oli lääninhallituksen viimeinen toimintavuosi ja vuoden raportointi on tämän vuoksi tehty hieman aiempia vuosia poikkeavalla tavalla. Lääninhallitus on raportoinut vuoden 2009 toiminnastaan jo syksyllä tehdyssä tulosraportissa. Lääninhallituksen tulosuunnitelman tavoitteita ja niiden toteutumista ei siten enää raportoida tässä toimintakertomuksessa. Niitä osin viittaamme tulosraporttiin.

Ohessa on esitetty kuitenkin lääninhallituksille asetetut yleishallinnolliset strategiset painopisteet ja tulostavoitteet 2009 sekä niiden toteutuminen.

Seuraavassa on kuvattu myös lääninhallituksen kokonaiskustannukset, maksullisen toiminnan oleellisia suoritekokonaisuuksia ns. summasuoritetasolla sekä maksuttomaan toimintaan kuluva työaika sekä kustannuksia ydinprosesseittain ja osasuoritein. Summasuoritteista on esitetty myös tuottavuus ja taloudellisuusluvut. Lisäksi esitetään YETT-seurantavelvoite sekä yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Suoritteisiin kulunut työaikatieto on saatu lääninhallitusten yhteisestä työajanseurantajärjestelmästä Personec Ajasta, joka otettiin kaikissa lääninhallituksissa käyttöön vuoden 2008 alusta. Laskenta on tehty samoilla kriteereillä kaikissa lääninhallituksissa. Kustannusten laskemiseen on käytetty lääninhallituksen osastojen toimintamenoja kaikkien momenttien osalta. Vuodet 2008 ja 2009 ovat vertailukelpoisia, mutta vuoden 2007 tiedoissa on käytetty vain lääninhallituksen ja työllistettyjen toimintamomenttia, joten kustannusluvut eivät ole tältä osin vertailukelpoisia.

Lääninhallituksen toimintamomentin menot ja tulot on lisäksi esitetty osastoittain taulukkomuodossa.

Lääninhallitus yhteensä

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	KPL	HTV	KOKONAISKUSTANNUS	KUSTANNUS /SUORITE	SUORITTEITA/HTV
MAKSULLISET SUORITTEET					
YDINPROSESSI 2 ALUEELLISEN HYVINVOINNIN JA PALVELUJEN TURVAAMINEN					
01 Alkoholilupahallinto	2 357	6,4	1 517 103	644	368
02 Alkohollain mukainen valvonta	2 196	5,0	1 185 462	540	439
03 Elintarvikelain mukaiset luvat	39	0,1	24 687	633	375
04 Eläinsuojelulain mukaiset luvat	130	0,1	23 886	184	1 291
05 Eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu ja eläintautilain mukainen tarkastus ja valvonta	35	0,01	1 688	48	4 919
06 Terveystuojelulain mukainen lupa		0,002	389		
07 Terveystuojelun lupahallinto	223	0,5	109 714	492	482
08 Yksityinen terveystuoholto	2 351	2,2	532 277	226	1 048
09 Yksityiset sosiaalipalvelut	1 108	1,6	387 837	350	678
10 Hautaustoimilain mukaiset lupapäätökset	7	0,1	17 363	2 480	96
11 Poronhoitolain mukainen päätös					
12 Liikenneluvat ja todistukset	7 514	7,2	1 056 346	141	1 046
13 Liikeikalain poikkeusluvut	95	0,2	32 121	338	444
Muut YP2 luvat ja päätökset	828	1,3			
yhteensä	16 883	24,7	4 888 871	6 076	11 186

3.1. – 3.2 TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

LÄÄNNHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENTALOMAKE																
Ydinprosessi	2007	2008	MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK) 2009				MAKSUTTOMAT SUORITTEET 2009				Sisäiset palvelutoiminnot	Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet	LÄÄNNHALLITUS YHTEENSÄ 2009	Maistraateille kohdistuva osuus	KAIKKI YHTEENSÄ	
	LH:n toiminta menomomentti ja työllistetyt LH yhteensä		Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä						
1. TUOTOT																
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot																
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot	26 680	210 148										187 575		187 575		187 575,27
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot	2 678 475	2 843 280				3 057 525								3 057 525		3 057 525
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot												74		74		74
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot																
1.2 Muut tuotot																
1.2.1 Muut tuotot	168 374	39 824				3 000								3 000		3 000
TUOTOT YHTEENSÄ	2 873 529	3 093 252				3 060 525						187 649		3 248 174		3 248 174
2. KULUT																
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	229 383	205 712	2 324	35 861		38 185	42 893	85 967	15 112	143 973	22 697	466		182 624	1 011	183 634
2.2 Henkilöstökulut	13 074 537	13 546 193	170 126	2 945 227		3 115 354	3 632 661	6 419 002	855 803	10 907 467	2 877 302	69 144		14 091 965	153 129	14 245 094
Lomapakkavelan muutos		66 049	5 321	85 410		90 730	107 179	205 149	26 702	339 030	93 592	2 281		432 042	5 069	437 110
2.3 Vuokrat	28 596	233 220	77	74 902		74 979	81 232	112 131	6 931	200 294	13 035	73		275 346	67	275 413
2.4 Palvelujen ostot	744 230	2 453 060	3 100	739 064		742 164	777 625	1 061 744	189 556	2 028 925	152 226	1 166		2 772 254	1 703	2 773 958
2.5 Muut kulut	465 576	683 191	4 795	109 530		114 326	153 051	378 201	34 503	565 754	73 131	1 410		681 490	3 059	684 549
KULUT YHTEENSÄ	14 542 322	17 187 426	185 743	3 989 995		4 175 738	4 794 641	8 262 194	1 128 608	14 185 443	3 231 982	74 540		18 435 721	164 037	18 599 758
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	1 707 891	2 898 369	44 142	623 003		667 144	779 873	1 379 983	187 148	2 347 005	104 803	20 048		3 034 197	44 708	3 078 905
Poistot	100 457	41 676	283	3 999		4 282	5 006	8 858	1 201	15 065	5 089	129		19 476	287	19 763
Korot	3 768	2 615	20	284		304	355	629	85	1 069	361	9		1 382	20	1 403
Osuudet yhteisistä kuluista	2 715 578	2 488 289	34 317	484 336		518 653	606 291	1 072 829	145 493	1 824 614	616 320	15 586		2 358 853	34 757	2 393 610
Yhteiskustannukset yhteensä	4 527 694	5 430 948	78 762	1 111 621		1 190 384	1 391 526	2 462 299	333 928	4 187 752	726 573	35 772		5 413 908	79 772	5 493 680
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	19 070 016	22 618 374	264 505	5 101 616		5 366 121	6 186 167	10 724 492	1 462 536	18 373 196	3 958 555	110 312		23 849 629	243 809	24 093 438
3. INVESTOINNIT																
3.1 Investoinnit		45 683	397	5 602		5 999	7 013	12 409	1 683	21 104	6 186	180		27 283	402	33 871
Nettokäyttö		19 568 191	264 882	5 106 934		2 311 292	6 192 824	10 736 272	1 464 134	18 393 231	3 964 380	-77 167		20 627 356	244 190	20 877 732
Kokonaistyöaika		18 509 546	195 850	2 709 662		2 905 512	3 394 878	5 992 083	800 071	10 187 032	3 567 601	90 165		16 951 501	201 191	
Kokonaistyöajan jakauma		100,0 %	1,2 %	16,0 %			20,0 %	35,3 %	4,7 %		21,0 %	0,5 %		100,0 %	1,2 %	
Kokonaistyöajan jakauma ilman sisäisiä palvelutoimintoja		100,0 %	1,5 %	20,2 %				25,4 %	44,8 %	6,0 %		0,7 %		100,0 %	1,5 %	
Kokonaistyöaika HTV		168,9	1,79	24,72		26,51	30,97	54,66	7,30	92,93	32,55	0,82		154,64	1,84	

2009										
Menot/€	Osastot									mom. 28.01.10
Käyttö	Sosiaali- ja terveysosasto	Sivistys- osasto	Poliisiosasto	Kilpailu- ja kuluttajaosasto	Liikenne- osasto	Pelastus- osasto	Oikeushallinto- osasto	Hallinto- osasto	Johto ja yhteiset	Yhteensä
Palkat	5 974 384	3 179 537		739 598	1 477 659	487 886	408 349	2 703 977	134 137	15 105 526
Muut kulutusmenot	361 499	237 141		37 575	153 618	42 766	24 312	105 120	1 495 005	2 457 036
Kiinteistömenot									1 741 202	1 741 202
Menot	6 335 883	3 416 678		777 173	1 631 277	530 652	432 661	2 809 097	3 370 344	19 303 764
								Yhteensä		19 303 764
Nettoutettavat maksullisen toiminnan tulot / €										
Julkisoikeudell. toiminta	1 476 867			33 390	1 457 310	21 165	61 852	5 266		3 055 850
Liiketaloudell. toiminta	8 861	14	1 768		25		52	176 865	1 834	189 417
Muut	-39 596			-360	-6 751		-4 377	-120	41 580	-9 625
Nettoutettavat yht.	1 446 132	14		33 030	1 450 583	21 165	57 526	182 011	43 414	3 235 642
									mom.28.01.10	292,3
HTV-toteuma									mom. 26.75.01	19,5
HTV	104,6	64,7	19,5	15,5	29,8	10,4	6,7	59,4	1,2	311,8
								ml.sis.tarkastaja		

LÄÄNINHALLITUSTEN YLEISHALLINNOLLISET STRATEGISET PAINOPISTEET SEKÄ TULOSTAVOITTEET 2009

		Tavoitteen saavuttaminen, toimenpiteet ja keinot
Lääninhallituksen ydinprosessi tai tukiprosessi	1. Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	
Lääninhallitusten painopisteet 2008–2012	Kanteluprosessin kehittäminen	<p>LSLH osallistunut kanteluprosessin kehittämiseen osana valtakunnallista kanteluprosessien kehittämisryhmää.</p> <p>Sosiaali- ja terveysosastossa on kantelukäsittelyprosessia tehostettu työkäytäntöjä kehittämällä ja parantamalla uusien työntekijöiden perehdyttämistä.</p> <p>Poliisiosastolla on vireillä keskimäärin 10-20 kantelua. Tilanteeseen on päästy siirtämällä sellaiset kantelut, jotka eivät koske poliisipäällikön välittömiä alaisia, poliisilaitosten ratkaistavaksi ”ensiasteena”.</p> <p>Poliisiosaston esittelijöinä on käytetty alaisen hallinnon henkilöstöä.</p>
Ulospäin suuntautuvan toiminnan tavoitteet 2009	Kunnalliskanteluiden tavoitteellinen käsittelyaika on, että 70 % kanteluista käsitellään 9 kuukaudessa.	Kunnalliskanteluista 58 % käsitelty alle 9 kuukaudessa. Keskimääräinen käsittelyaika 7,9 kk.
Toimenpiteet ja keinot sekä hallinnon sisäiset tavoitteet	Kanteluprosessien kehittämisryhmän ehdottamia toimenpiteitä on toteutettu.	Kanteluprosessien kehittämisryhmältä ei vielä konkreettisia toimenpide-esityksiä. LSLH on järjestänyt LSLH:n oman kantelutyöryhmän ja edellisen valtakunnallisen kantelutyöryhmän kehittämislinjauksiin perustuvan kantelukoulutustilaisuuden harjoittelijoille ja uusille työntekijöille.

		Tavoitteen saavuttaminen, toimenpiteet ja keinot
Lääninhallituksen ydinprosessi tai tukiprosessi	2, Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	
Lääninhallitusten painopisteet 2008–2012	<p>Palvelujen uudistaminen ja niiden saatavuuden turvaaminen</p> <p>Alueiden toimintaedellytysten kehittäminen toimijoiden yhteistyötä edistämällä</p> <p>Alaisen hallinnon tulosohjauksen uudelleen organisointi huomioiden aluehallinnon uudistushankkeen tulokset</p>	<p>Paras -uudistuksessa on keskitytty yhteistoiminta-alueiden rakenteiden luomiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen eheyttäminen ei ole asiakasnäkökulmasta katsottuna toteutunut tavoitteen mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostaminen on edennyt hitaasti Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Yhdentertaisuustavoite palvelujen saannissa uhkaa murentua, sillä erityisesti sosiaalipalvelujen järjestäminen näyttää olevan hajautumassa kunnan ja yhteistoiminta-alueen kesken. Kuntatalouden ongelmat vaikeuttavat osaltaan Paras -uudistuksen tavoitteiden toteuttamista. Influenssaepidemian uhka on tiivistänyt ja lisännyt eri toimijoiden yhteistyötä.</p> <p>Oikeushallinto-osaston alaisen hallinnon eli paikallisten ulosottovirastojen tulosohtaus on toteutettu oikeusministeriön ohjauksen mukaisesti paikallishallinnon toteutuneet muutokset huomioiden LSLH on osallistunut maistraattien tulosohtausta selvittäneen työryhmän toimintaan.</p>
Ulospäin suuntautuvan toiminnan tavoitteet 2009	<p>1. Peruspalvelujen arvioinnin uudistaminen arviointisuunnitelman mukaisesti</p> <p>2. Yhteispalvelun laajamittaisen käytön edistäminen</p> <p>3. Maistraattien toimintaa tuetaan</p>	<p>1. Uudistus on tapahtunut toimeksiantojen mukaisesti. Sivistysosaston osalta uudistumista ei ole juurikaan tapahtunut. Yhteistyössä OPM:n kanssa on kehittämisen mahdollisuuksia. Poliisiosasto on tehnyt sille kuuluvat peruspalveluiden arvioinnit.</p> <p>2. Paikallispoliisin organisaatiouudistus ja siihen liittynyt palveluverkkopäätös loivat edellytykset ja tarpeet yhteispalvelujen kehittämiseksi. Yhteispalvelujen toteuttaminen on aloitettu ja painotuu vuoteen 2010. Poliisi on kehittänyt omia korvaavia palvelumuotoja kuten lupapalveluauto ja mukana kuljetettava lupapalvelusalkku. Poliisi on määräaikoina tavoitettavissa määräaikoina tai ennakoajanvarauksen perusteella</p>
Toimenpiteet ja keinot sekä hallinnon sisäiset tavoitteet	<p>1. Patio on käytössä vuotta 2008 koskevassa peruspalvelujen arvioinnissa Pation jatkokehittämis ehdotukset ovat valmistuneet (OLH)</p> <p>2 Lääninhallitukset huolehtivat tehokkaasti alueellisen yhteistyön järjestämisestä valtion toimipaikkaverkoston uudistuksessa - yhteistyöneuvottelut alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa, lakkautettavien palvelupisteiden korvaaminen yhteispalvelulla</p>	<p>Patio on periaatteessa käytettävissä peruspalvelujen arvioinnissa, Pation käyttöä haittaavat tekniset ongelmat. Liikennehallinnon osalta on tuotettu poikkihallinnollinen arviointi ikä-ihmisten ja liikuntaesteisten liikennepalveluista Länsi-Suomen läänissä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteispalvelun koordinoimien vetovastuuta on siirretty maakunnan liitoille suunnitellun mukaisesti. Valtakunnallisen tilaisuuden lisäksi LSLH:n ja maakunnan liittojen tulevien yppäluvastaavien yhteinen neuvottelupäivä 2.9.2009. LSLH:n ja Satakuntaliiton edustajan yppäneuvottelu 2.6.2009. - Lisäksi LSLH:n aluevastaava osallistunut / osallistuu seuraaviin yhteispalvelun edistämistilaisuuksiin: valtakunnallisen tehostamishankkeen aluetilaisuudet, Keski-Suomen kuntajoh-

	<p>Lääninhallitukset valmistautuvat yhteispalvelun koordinoinnin vetovastuun siirtymiseen maakuntien liitoille</p> <ul style="list-style-type: none"> - suunnitelma 30.6.2009 mennessä - suunnitelman mukaiset toimenpiteet 1.7.-31.12.2009 - Muut valtiovarainministeriön kanssa sovitut yhteispalvelun kehittämisen tehtävät <p>3. Maistraattien tulosohjauksen edelleen keskittämistä on selvitetty niin, että se valtion aluehallintovirastossa on mahdollista hoitaa yhdestä virastosta.</p> <p>Lääninhallitus on seurannut ja tukenut kuluttajaneuvonnan organisoimista ja sitä, että neuvonta on kansalaisia hyvin palvelevaa</p> <p>Maistraattien laatutyötä ja prosessien kehittämistä on tuettu yhdessä maistraattien kehittämissyksikön kanssa</p> <p>Maistraattien ICT-ympäristö on turvattu aluehallintouudistuksessa</p>	<p>tajakokous 1.4.2009, Yp-neuvottelu Liedon kunnassa 16.6.2009, Varsinais-Suomen kunta-johtajakokous 16.9.2009, Etelä-Pohjanmaan kuntajohtajakokous marraskuu 2009.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteispalvelupisteiden määrä läänissä noussut tänä vuonna 8:lla. Yhteispalvelupisteitä tämän hetken tiedon mukaan 89 kpl (v. 2008 peruspalvelujen arvioinnin mukaan 81 yhteispalvelupistettä). <p>Maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikön perustamista yhteen aluehallintovirastoon on valmisteltu työryhmässä, jossa on ollut edustus lääninhallituksesta ja Turunmaan maistraatista.</p> <p>Kuluttajaneuvontatehtävien siirto läänin viidelle maistraatille on käytännössä sujunut ongelmitta.</p> <p>Maistraattien laatutyö ja prosessien kehittäminen on ollut maistr. kehittämissyksikön vastuulla.</p> <p>Maistraattien tietohallinnon tukihenkilöstöä on aktiivisesti osallistunut aluehallintouudistuksen valmisteluun, jotta maistraattien ICT-ympäristö tulee huomioiduksi valmistelussa. Jatkovaa toimintaa on pyritty turvaamaan resurssien puitteissa, uuden ympäristön valmistelutehtävät ovat jonkin verran vaikuttaneet tuen saatavuuteen.</p>
--	---	---

		Tavoitteen saavuttaminen, toimenpiteet ja keinot
Lääninhallituksen ydinprosessi tai tukiprosessi	3. Sisäisen turvallisuuden edistäminen	
Lääninhallitusten painopisteet 2008–2012	Sisäisen turvallisuuden edistäminen alueellisen yhteistyön avulla Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano, seuranta ja päivittäminen	<p>Pelastusosasto on tavoitteidensa mukaisesti osaltaan edistänyt sisäistä turvallisuutta.</p> <p>Ohjelmaa on toteutettu sisällyttämällä sisäisen turvallisuudenohjelman tavoitteet poliisilaitosten tulossopimuksiin. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain.</p> <p>Sivistysosasto on yhdessä Pelastusosaston ja OPM:n kanssa toteuttanut kuntien sivistystoimen koulutuskierroksen koskien koulujen turvallisuussuunnittelua.</p> <p>Ajankohtaisena toimenpiteenä on sosiaali- ja terveysosastolla sekä sivistysosastolla seurattu ja varauduttu influenssa A (H1N1):n etenemistä. Toimenpiteistä influenssan leviämisen hidastamiseksi on tiedotettu palveluntuottajia, kuntia, koulutuksen järjestäjiä ja muita toimijoita.</p> <p>Sosiaali- ja terveysosastolla pyritään lisäämään kuntien turvallisuutta erillisen terveyden edistämishankkeen kautta. Hankkeen tavoitteina on ehkäistä väkivaltaa, koti- ja vapaa-ajan tapaturmia sekä päihdehaittoja noudattaen sisäisen turvallisuuden ohjelman painopistealueita sekä huomioimalla kuntien turvallisuussuunnitelmat.</p>
Ulospäin suuntautuvan toiminnan tavoitteet 2009	Sisäisen turvallisuuden edistäminen lääninhallitusten eri toimialojen yhteistyöllä Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano lääninhallituksen osalta YETT-suunnitelman toimeenpano lääninhallituksen	<p>Lääninhallituksen eri toimialojen yhteistyössä valmiusasioissa on organisaation murrosvaiheessa vielä kehitettävää: Läänin turvallisuusasiain johtoryhmä koolle kutsumalla, valmiusharjoitukseen osallistumalla ja sitä edeltävän yhteistyön muotoja on pyritty lisäämään.</p> <p>Sivistysosastolla on meneillään kouluhyvinvoinnin tukemiseen liittyvä hanke, jonka tavoitteisiin kuuluu mm. sosiaalisen turvallisuuden edistäminen ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen. Poliisiosasto on toteuttanut ohjelmaa osaltaan.</p> <p>Sisäisen turvallisuuden ohjelman toteuttamiseksi pelastusosasto seuraa pelastustoimen palvelutason toteutumista valvomalla pelastuslaitosten palvelutasopäätösten sisältöä ja käytäntöön soveltamista.</p> <p>Sosiaali- ja terveysosastolla sisäisen turvallisuuden ohjelmaa toteutetaan erillisen terveyden edistämishankkeen kautta. Painopistealueina ovat koti- ja vapaa-ajantapaturmien ehkäisy (lapset, nuoret ja vanhuksat), lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy (liittyy myös koulukiusaamisen, työpaikkakiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyyn) ja päihdehaittojen ehkäisy. Yhteistyötä tehdään lääninhallituksen sisällä mm. poliisi- ja pelastusosaston kanssa, kunnissa yhteistyötahoja ovat mm. kuntien virkamiehet, luottamusmiehet, sairaanhoitopiirit ja järjestöt sekä koulutusta tarjoavat tahot.</p> <p>Poliisiosasto on toteuttanut sitä poliisin ylijohdon ohjauksessa ja toimenpiteet on sisällytetty</p>

	osalta	<p>poliisin valtakunnalliseen toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja poliisilaitosten tulossopimusasia-kirjoihin.</p> <p>Maanpuolustuskurssien ja valmiusharjoituksen kautta tavoitteet on osaltaan saavutettu. Liikennehallinnon osalta on toteutettu YETTS:n mukaisia toimenpiteitä maantiekuljetusten (KULO), tietojärjestelmäalan (TIVA) ja liikenneturvallisuuden osalta</p>
<p>Toimenpiteet ja keinot sekä hallinnon sisäiset tavoitteet</p>	<p>Alueellisten maanpuolustuskurssien järjestäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - kurseja järjestetään sotilasläänin esikunnan kanssa sovittu määrä - kurssin osanottajilta saatu palaute on hyvä (tavoitearvosana vähintään 3,6 asteikolla 1-5) <p>Suunnitelmien mukaiset valmiusharjoitukset on järjestetty</p> <p>Läänin valmiustoimikunnan toiminta on vakiintunut kaikissa lääneissä</p> <p>Uusimuotoisten turvallisuussuunnitelmien laatimista on edistetty, ottaen huomioon mm. HARVA- ja PARAS-hankkeet</p> <p>Kriisijohtamisen edellytysten parantamiseen liittyvät tarvittavat alueelliset toimenpiteet on kartoitettu</p>	<p>Viikon kestoisia alueellisia maanpuolustuskursseja on järjestetty sovitusti neljä kpl. Kurssilaisilta saatu palaute on ollut erittäin hyvä (4,25/Keski-suomi, 4,30/Satakunta, 4,17/Pirkanmaa, 4,22/Pohjanmaa).</p> <p>Pirkanmaan maakunnan valmiusharjoitus on valmisteltu ja toteutettu yhteistyössä Pelastusopiston kanssa 2009. Uutena elementtinä maakunnallinen valmiustoimikunta osallistui harjoitukseen.</p> <p>Kriisijohtamisen työryhmän AVlin perustettavaksi esittämien maakunnallisten valmiustoimikuntien ja niiden sihteeristöjen työskentely on käynnistetty etupainotteisesti jo keväällä 2009.</p> <p>Pelastusosasto valvoo ja ohjaa kunnallista pelastustointia niin kaupungeissa kuin harva-alueilla. Lääninhallituksessa turvallisuussuunnittelun ohjaamisen pääpaino on ollut poliisiosastolla.</p> <p>Lääninhallitus on edistänyt pelastuslaitoksen ja muiden alueellisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja kerää valmisteilla olevat kunnalliset pelastuslaitosten palvelutasopäätökset, joihin sisältyy myös alueellista kriisijohtamista. Samalla harjoitusten kautta edistetään kunnallisten viranomaisten viranomaisradioverkon (=VIRVE) käyttöönottoa. Ydintavoitteeksi määriteltiin mm. kartoittaa tilanne luomalla aktiivisten maakunnallisten valmiustoimikuntien kautta toimiva alueellinen informaatioverkosto ja valmius poikkihallinnolliseen resurssijohtamiseen siten, että kaikki oleelliset viranomaiset osallistuvat häiriötilanteiden yhteisen hoitamisen kehittämiseen.</p> <p>Liikenneosasto on osallistunut valtakunnalliseen KRIVA-työhön. Samalla on osallistuttu aktiivisesti varautumistoimintojen ja kriisijohtamisen toimenpiteiden kartoitukseen liittyen uuden aluehallinnon varautumistehtävien organisointiin (KULO;TIVA, uutena polttonesteen säännötely)</p>

		Tavoitteen saavuttaminen, toimenpiteet ja keinot
Lääninhallituksen ydinprosessi tai tukiprosessi	4. Tukiprosessi: Lääninhallituksen toiminnan kehittäminen	
Lääninhallitusten painopisteet 2008–2012	1. Aluehallintouudistukseen valmistautuminen ja aktiivinen osallistuminen hankkeeseen 2. Tuottavuuden parantaminen ja resurssien hallinta	1. Aluehallintouudistukseen on osallistuttu resurssien sallimissa puitteissa mahdollisimman aktiivisesti (Työajanseurannan ALKU -koodille kirjattu 10 htv) Poliisin lääninjohto on toteuttanut paikallispoliisin organisaatiouudistuksen ja osallistunut aluehallintouudistushankkeeseen. 2. Tuottavuusohjelman mukaiset htv-säästöt tavoitettu. Niukkenevia resursseja on seurattu jokaisessa johtoryhmän kokouksessa, tavoitteena tasapainoinen talous. Länsi-Suomen läänin poliisitoimi on toteuttanut sille asetetut tuottavuustavoitteet. Henkilöresurssit ja talous on pidetty tasapainossa.
Ulospäin suuntautuvan toiminnan tavoitteet -09		
Toimenpiteet ja keinot sekä hallinnon sisäiset tavoitteet	1. Lääninhallitukset ovat valmistautuneet aluehallinnon muutokseen ja ovat aktiivisesti osallistuneet hankkeeseen: henkilöstön siirtosuunnitelmat on tehty ja toteutettu tarvittavat yhteistoimintamenetelyt. Asiakirjahallinnon, toimitilahallinnon, taloushallinnon ja tietohallinnon lääninhallituskohtaiset siirtosuunnitelmat ovat valmistuneet 30.9.2009 2. Lääninhallitukset ovat valmistautuneet vuotta 2009 koskevaan tuloksellisuuden raportointiin nopeutuksessa aikatauluissa siten, että yksityiskohtainen raportointi tapahtuu marras- joulukuussa 2009 ja tilinpäätösraportointiin jää pääasiassa tilinpäätöksen liitelaskelmien laadinta. 3. Lääninhallitusten yhteistä työajanseurantaa on hyödynnetty ja seurannan ohjeistusta täydennetty tarvittaessa yhtenäisyyden lisäämiseksi.	LSLH:n toimialue jakaantuu kolmeen uuteen Avi –virastoon sekä tehtävät ja henkilöstö 17 uuteen virastoon (ilman poliisia). Alku –hankkeen antamissa määräajoissa on toimitettu kaikki pyydyt suunnitelmat. YT-komitea on kokoontunut 19.2, 27.3, 20.4, 18.5, 17.9, 19.11 ja 14.12. käsittelemään Alku –hankkeen henkilöstöä koskevia asioita. LSLH:n johtoryhmän jokaisessa kokouksessa on käsitelty hanketta. Valmistelutyötä on vaikeuttanut pitkään jatkunut epätietoisuus henkilöstön sijoittumisesta (Halken rr-päätökset 15.4. ja hankkeiden periyttäminen vasta 3.9) sekä Keski-Pohjanmaan suuntautumisesta. STM:n rakennerahastohankkeet ovat siirtymässä ELYihin, vaikka STM ei ohjaa ELY:jä. Oikeushallinto-osaston henkilöstö on osallistunut aktiivisesti vuoden 2010 alussa toimintansa aloittavan Valtakunnanvoudinviraston tehtävien organisoimisen ja henkilöstön sijoittamisen suunnitteluun, jota on tehty oikeusministeriön johdolla. Lääninhallituksen osastot ovat raportoineet tulostavoitteidensa toteutumisesta hallinto-osastolle. Tiedoista on tehty tulosraportti 2009, joka toimitettiin VM:lle 18.11.2009. Yhteisen työajanseurannan tietoja on käytetty vuosien 2008 ja 2009 kustannuslaskennassa lääninhallitusten yhtenäisen lomakepohjan avulla. Työajanseurannan tietoja on hyödynnetty myös ALKU -hankkeen erilaisissa selvityksissä.

	<p>4. Tuottavuusohjelman mukaisten hankkeiden toimeenpanoa ja suunnittelua on jatkettu seuraavilla alueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lupaprosessien sähköistäminen, toimintatapojen edelleen kehittäminen - lääninhallitusten yhteiset hallinnon palvelut <p>5. Syksyllä toteutettavaan henkilöstöbarometriin sisällytetään ALKU-hankkeen vaikutuksia arvioiva osuus. Tavoitteellisena mittaustuloksena on, että arvosanat säilyvät vähintään vuosien 2007 – 2008 tasolla.</p>	<p>Lääninhallitus on osallistunut liikennehallinnon lupaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämiseen taustana joukkoliikennelain uudistus 3.12.2009 ja aluehallinnon uudet järjestelyt 1.1.2010 lukien</p> <p>Työtyytyväisyyskysely on toteutettu 15. – 23.10.2009. Kokonaistyötyytyväisyysindeksi oli 3,20 (3,27 v. 2008). Alku –hankkeen henkilöstökyselyn tulokset on käyty läpi sekä YT-komiteassa että johtoryhmässä. Tilanne LSLH:n osalta erityisen haasteellinen.</p>
--	---	---

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
LÄÄNINHALLITUS YHTEENSÄ					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	10,0	1 993 335	32,2 %	8,4 %	6,5 %
LAUSUNNOT	2,8	564 494	9,1 %	2,4 %	1,8 %
MUU VALVONTA	6,3	1 266 781	20,5 %	5,3 %	4,1 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT	7,4	1 475 098	23,8 %	6,2 %	4,8 %
YHTEENSÄ	26,5	5 299 708	85,7 %	22,2 %	17,2 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA	13,4	2 623 665	24,5 %	11,0 %	8,6 %
MUUT TARKASTUKSET	0,4	73 316	0,7 %	0,3 %	0,2 %
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	16,5	3 242 994	30,2 %	13,6 %	10,7 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	2,3	459 858	4,3 %	1,9 %	1,5 %
NEUVONTA JA OHJAUS	10,7	2 104 568	19,6 %	8,8 %	6,9 %
ALUEYHTEISTYÖ	7,0	1 369 919	12,8 %	5,7 %	4,5 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,4	69 998	0,7 %	0,3 %	0,2 %
YHTEENSÄ	50,7	9 944 318	92,7 %	41,7 %	32,8 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI	0,3	70 110	4,8 %	0,3 %	0,2 %
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUSSU	5,8	1 169 739	80,0 %	4,9 %	3,8 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS	0,0	219	0,0 %	0,0 %	0,0 %
ALUEYHTEISTYÖ	0,8	160 161	11,0 %	0,7 %	0,5 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,1	13 692	0,9 %	0,1 %	0,0 %
YHTEENSÄ	7,1	1 413 921	96,7 %	5,9 %	4,6 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot (hallinto-osasto)					
TYÖNANTAJAPALVELUT	3,5	420 753	10,6 %	1,8 %	2,2 %
TIETOHALLINTO	3,1	373 198	9,4 %	1,6 %	2,0 %
TALOUSHALLINTO	5,4	662 527	16,7 %	2,8 %	3,5 %
VIRASTOPALVELUT	12,4	1 512 542	38,2 %	6,3 %	8,0 %
VIESTINTÄ	2,1	251 977	6,4 %	1,1 %	1,3 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	1,7	203 742	5,1 %	0,9 %	1,1 %
YHTEENSÄ	28,2	3 424 739	86,5 %	14,4 %	18,2 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %OSUDET	84,3	16 657 946	90,7 %	69,8 %	54,5 %

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAISSA KUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISSA KUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	7,1	1 673 205	27,0 %	7,0 %	4,6 %
LAUSUNNOT	0,7	167 744	2,7 %	0,7 %	0,5 %
MUU VALVONTA	0,2	58 623	0,9 %	0,2 %	0,2 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT	6,1	1 455 185	23,5 %	6,1 %	4,0 %
YHTEENSÄ	14,1	3 354 757	54,2 %	14,1 %	9,1 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA	12,6	2 989 995	27,9 %	12,5 %	8,2 %
MUUT TARKASTUKSET	0,3	73 792	0,7 %	0,3 %	0,2 %
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	3,4	810 622	7,6 %	3,4 %	2,2 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	0,1	28 932	0,3 %	0,1 %	0,1 %
NEUVONTA JA OHJAUS	1,9	456 537	4,3 %	1,9 %	1,2 %
ALUEYHTEISTYÖ	0,7	159 962	1,5 %	0,7 %	0,4 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,0	4 165	0,0 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	19,1	4 524 004	42,2 %	19,0 %	12,3 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI	0,0	1 331	0,1 %	0,0 %	0,0 %
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUS SUUNNITTELU	1,0	236 051	16,1 %	1,0 %	0,6 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS	0,0	260	0,0 %	0,0 %	0,0 %
ALUEYHTEISTYÖ	0,1	27 651	1,9 %	0,1 %	0,1 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,0	3 375	0,2 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	1,1	268 668	18,4 %	1,1 %	0,7 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,4	97 278	2,5 %	0,4 %	0,3 %
TIETOHALLINTO	0,1	17 460	0,4 %	0,1 %	0,0 %
TALOUSSHALLINTO	0,4	95 789	2,4 %	0,4 %	0,3 %
VIRASTOPALVELUT	0,8	177 674	4,5 %	0,7 %	0,5 %
VIESTINTÄ	0,3	70 183	1,8 %	0,3 %	0,2 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	0,3	73 294	1,9 %	0,3 %	0,2 %
YHTEENSÄ	2,3	531 678	13,4 %	2,2 %	1,5 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %OSUUDET	34,4	8 147 428	44,3 %	34,2 %	22,2 %

Tulossopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulossopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
Sosiaali- ja terveysministeriön tulossopimus	94	92
Elintarviketurvallisuusvirasto	16	16
Kuluttajavirasto	1	1

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO		2007		2008		TUNNUSLUVUT			2009		TUNNUSLUVUT		
KAIKKI MAKSULLISET SUORITTEET						TALOUDEL- LISUUS					TALOUDEL- LISUUS		
		KPL	HTV	KPL	HTV	KOKONAIS- KUSTANNUS	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV		KPL	HTV	KOKONAIS- KUSTANNUS	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV	
11210101	ALKOHOLIUOMEN ANNISKELULUPA	517	3,1	574	3,27	658 341	1 147	176	552	2,79	661 734	1 199	198
11210102	ALKOHOLIUOMEN TILAPÄINEN ANNISKE ALKOHOLIUOMEN TILAPÄINEN ANNISKELULUPA	374	2	353	0,73	146 340	415	486	215	0,59	139 732	650	365
11210103	JOS YLI 200 ASIAKASPAIKKAA ALKOHOLIUOMEN ANNISKELUAJAN				0,41	81 643			175	0,50	117 886	674	352
11210104	JATKAMISTA KOSKEVA LUPA	396	1,41	449	1,32	266 923	595	339	407	1,09	258 488	635	373
11210105	ANNISKELUALUEEN MUUTOSLUPA	282	0,56	287	0,41	83 361	291	694	289	0,50	119 652	414	573
11210106	MUJ ANNISKELUA KOSKEVA LUPA				0,12	23 611			13	0,08	18 250	1 404	169
11210107	ALKOHOLIUOMEN VÄHITTÄISMYNTILU 11210108 TILAVIINI VÄHITTÄISMYNTILUPA	248	0,4	243	0,68	136 522	562	359	200	0,58	138 693	693	342
11210109	MUJ VÄHITTÄISMYNTIÄ KOSKEVA LUPA			1	0,02	4 219	4 219	48		0,02	3 581		
					0,03	6 287			311	0,04	8 611	28	8 566
11210110	ANNISKELU- JA VÄHITTÄISMYNTILUVAN MULTA MUUTOSTA KOSKEVA PÄÄTÖS				0,07	13 842			62	0,08	19 180	309	767
11210111	ALKOHOLIUOMEN MYMÄLÄN HYVÄKSYMINEN			5	0,03	6 507	1 301	155	8	0,03	8 124	1 016	234
11210112	LUOVUTUSPAIKKALUPA			6	0,01	2 509	418	482	9	0,01	3 332	370	641
11210113	ANNISKELUALUEEN MUUTTAMINEN ILMOITUKSEN MUKAISESTI	71	0,06	64	0,06	12 086	189	1 067	116	0,08	19 840	171	1 387
11210201	ANNISKELUPAIKAT	435	1,38	1215	1,06	213 989	176	1 144	1328	0,84	198 868	150	1 584
11210202	ANNISKELUPAIKAT, JOISSA JATKOAIKALUPA			375	0,30	60 999	163	1 239	305	0,27	63 556	208	1 138
11210203	TILAVIINI MYMÄLÄT			3	0,00	689	230	877	2	0,00	649	325	731
11210204	ALKOHOLIUOMEN MYMÄLÄT			30	0,02	3 704	124	1 632	48	0,02	5 647	118	2 016
11210205	LUOVUTUSPAIKKALUVAT	2359	0,47	9	0,01	1 406	156	1 290	8	0,01	2 456	307	773
11210206	VÄHITTÄISMYNTIPAIKAT			585	0,39	77 700	133	1 517	505	0,34	79 491	157	1 507
11210207	VALVONTAMAKSUJEN LAISKUTUS			3884	0,13	27 159	7	28 817		0,14	32 162		0
11210208	MUJ VALVONTAAN KÄYTETTY TYÖAJA				3,05	613 765				3,38	802 634		0
										0,00			
11210301	ALKOHOLIVYHTIÖN ALKOHOLIUOMEN MYMÄLÄT ELINTARVIKKEHUONEISTOJEN JA OMAVALVONTASUUNNITELMIEN HYVÄKSYMINEN			53	0,07	13 657	258	782	37	0,10	23 746	642	370
11210302	TILAVIINI- JA SAHTIMYMÄLÄT ELINTARVIKKEHUONEISTOJEN JA OMAVALVONTASUUNNITELMIEN HYVÄKSYMINEN			1	0,00	248	248	812	2	0,00	941	471	504
11210402	LÄÄNINELÄINSUOJELUVALVOJAN OIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN			1	0,00	303	303	664			32		0
11210403	LUPA ELÄINTEN KÄYTTÄMISEEN SIRKUK	42	0,1		0,00	221			1	0,00	346	346	685
11210404	LUPA KOE-ELÄINTOIMINNAN HARJOITAMISEEN (ESLH) LUPA PYSYVÄN TAI KIERTÄVÄN ELÄINÄYTTIELYN PITÄMISEEN			7	0,01	2 509	358	562	1	0,00	519	519	457
11210405	LUPA ELÄINTEN KULJETTAMISEEN			121	0,26	53 004	438	460	40	0,06	14 886	372	637
11210406	KULJETTAJIEN PÄTEVYYS TODISTUKSEN MYÖNTÄMINEN			363	0,17	33 262	92	2 199	61	0,00			
11210408	ELÄINKULJETUSAUTON HYVÄKSYMINEN	36	0,02	1	0,03	5 239	5 239	39	4	0,00	519	130	1 827
11210409	VAPAUTUS NAUTOJEN JALOTTELUA KOSKEVASTA VAATIMUKSESTA			3	0,02	3 888	1 296	156	19	0,02	5 896	310	764
11210410	MUUT ELÄINSUOJELULAIN MUKAISET LUVAT	34	0,07		0,02	3 557			4	0,01	1 688	422	562
11210501	VIENITODISTUKSET	210	0,91	16	0,01	2 068	129	1 559	35	0,01	1 688	48	4 919
11210601	POIKKEUSLUPA TALOUSVEDEN LAATUVAATIMUKSIIN			3	0,03	5 542	1 847	109		0,002	389		
11210701	TARTUNTATAUTILAIN MUKAISET MIKROBIOLOGIAN LAITOKSEN LUVAT JA MUUTOKSET			53	0,21	41 626	785	257	126	0,22	51 362	408	582
11210702	SAIRAANKULJETUSLUVAT	50	0,48	40	0,28	56 215	1 405	143	97	0,25	58 352	602	394
11210801	LUPA YKSITYISEN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN ANTAMISEEN	210	0,91	253	1,1	220 844	873	231	151	0,79	188 285	1 247	190
11210802	LUPA YKSITYISEN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN ANTAMISEEN MUUTOS ILMOITUKSEN REKISTERÖINTI ITSENÄISEN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TUOTTAJIEN REKISTERIN	127	0,44	207	1,03	207 273	1 001	201	286	1,07	253 325	886	268
11210803	YKSITYISEN TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TUOTTAJIEN VUOSIMAKSU			352	0,33	66 487	189	1 067	407	0,32	74 969	184	1 288
11210901	YKSITYISTÄ SOSIAALIPALVELUJEN ANTAMISTA KOSKEVA UUSI LUPA	50	0,48	58	0,78	157 689	2 719	74	111	0,66	155 455	1 400	169
11210902	YKSITYISTÄ SOSIAALIPALVELUJEN ANTAMISTA KOSKEVAN LUVAN MUUTOS	150	1	69	0,62	125 916	1 825	110	69	0,62	146 876	2 129	111
11210903	YKSITYISTÄ SOSIAALIPALVELUJEN ANTAMISTA KOSKEVAN LUVAN LOPETTAMINEN sis yo muutoksiin	16							16				
11210904	YKSITYISEN SOSIAALIHUOLLON PALVELUJEN REKISTERÖINTI	93	32 480	101	0,49	98 040	971	208	93	0,30	70 274	756	314
11210905	YKSITYISEN SOSIAALIPALVELUJEN TUOTTAJILTA PERITTÄVÄT MAKSUT	819	7 040	952	0,06	11 167	12	17 178	819	0,06	15 232	19	12 753
11211001	YKSITYISEN HAUTUSMAAN JA HAUTAJAIN PERUSTAMINEN				0,00	662			2	0,01	3 018	1 509	157
11211003	HAUDAUTUSRUUMIN TUHKAN SIIRTOLUPA				0,01	1 544			5	0,06	14 345	2 869	83
	YHTEENSÄ	6 519	39 533	12 104	18	3 563 079	294	684	8 446	16	3 800 405	450	527

Työajanseurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 94%.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%-OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
SIVISTYSOSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen					
KANTELUT	0,8	137 102	2,2 %	0,6 %	0,5 %
LAUSUNNOT	1,5	262 321	4,2 %	1,1 %	1,0 %
MUU VALVONTA	0,02	3 675	0,1 %	0,02 %	0,01 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT	0,1	24 153	0,4 %	0,1 %	0,1 %
YHTEENSÄ	2,4	427 251	6,9 %	1,8 %	1,6 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA	0,1	16 580	0,2 %	0,1 %	0,1 %
MUUT TARKASTUKSET	0,1	11 104	0,1 %	0,05 %	0,04 %
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	10,7	1 900 625	17,7 %	8,0 %	6,9 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	1,8	320 186	3,0 %	1,3 %	1,2 %
NEUVONTA JA OHJAUS	7,9	1 410 713	13,2 %	5,9 %	5,1 %
ALUEYHTEISTYÖ	3,8	679 430	6,3 %	2,8 %	2,5 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,3	56 274	0,5 %	0,2 %	0,2 %
YHTEENSÄ	24,8	4 394 912	41,0 %	18,4 %	16,0 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDIN	0,01	1 360	0,1 %	0,01 %	0,0 %
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLIS	0,1	16 436	1,1 %	0,1 %	0,1 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ	0,0	777	0,1 %	0,0 %	0,0 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,0	470	0,03 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	0,1	19 043	1,3 %	0,1 %	0,1 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,1	18 244	0,5 %	0,1 %	0,1 %
TIETOHALLINTO	0,1	23 467	0,6 %	0,1 %	0,1 %
TALOUSHALLINTO	0,01	1 056	0,03 %	0,0 %	0,0 %
VIRASTOPALVELUT	0,4	64 907	1,6 %	0,3 %	0,2 %
VIESTINTÄ	0,3	45 965	1,2 %	0,2 %	0,2 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	0,1	16 950	0,4 %	0,1 %	0,1 %
YHTEENSÄ	1,0	170 588	4,3 %	0,7 %	0,6 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %-OSU	27,3	4 841 206	26,3 %	20,3 %	17,6 %

Tulossopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulossopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
OPM:n tulossopimus 2008 – 2009: suomenkielinen yksikkö	61,7 htv:tä (josta teknisellä tuella 6,5 htv:tä) + 3 sivutoimista liikuntatoimissa	60,9 htv:tä (josta teknisellä tuella 13,3 htv:tä) + 3 sivutoimista liikuntatoimissa

Työajanseurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 91%.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
KILPAILU- JA KULUTTAJAOSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	0,6	92 729	1,5 %	0,4 %	0,4 %
LAUSUNNOT					
MUU VALVONTA	5,9	859 550	13,9 %	3,6 %	3,8 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT					
YHTEENSÄ	6,6	952 278	15,4 %	4,0 %	4,3 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA					
MUUT TARKASTUKSET					
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	0,4	62 688	0,6 %	0,3 %	0,3 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI					
NEUVONTA JA OHJAUS	0,05	6 680	0,1 %	0,0 %	0,0 %
ALUEYHTEISTYÖ					
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	0,5	69 368	0,6 %	0,3 %	0,3 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI					
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUS	0,3	42 153	2,9 %	0,2 %	0,2 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ					
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	0,3	42 153	2,9 %	0,2 %	0,2 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,03	4 173	0,1 %	0,0 %	0,0 %
TIETOHALLINTO					
TALOUSHALLINTO	0,00	509	0,0 %	0,0 %	0,0 %
VIRASTOPALVELUT	0,02	3 566	0,1 %	0,0 %	0,0 %
VIESTINTÄ	0,03	3 957	0,1 %	0,0 %	0,0 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	0,00	78	0,0 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	0,09	12283	0,3 %	0,1 %	0,1 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %OSUUDET	7,4	1 063 799	5,8 %	4,5 %	4,8 %

Tulosopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulosopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
Kilpailuvirasto	1,8	1,4
Kuluttajavirasto (htv:t sisältävät talous- ja velkaneuvonnan 0,5 htv)	8,5	8,0

KILPAILU- JA KULUTTAJAOSASTO KAIKKI MAKSULLISET SUORITTEET	TUNNUSLUVUT											
	2007		2008		TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE		TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV		2009		TUNNUSLUVUT	
	KPL	HTV	KPL	HTV	KOKONAIK- KUSTANNUS	TUOTTAVUUS	KPL	HTV	KOKONAIK- KUSTANNUS	TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV	
11121 VÄLITYSLIIKEREKISTERÖINTIPÄÄT.			36	0,21	29 887	830	168	140	0,19	27 255	195	743
11211301 VÄHITTÄISLIIKKEIDEN AUKIOLOAJOISTA ANOTUT POIKKEUSLUPAHAKEMUKSET, PIENKAUPAT Y.M.	11	0,02	21	0,08	11 276	537	260	23	0,05	7 074	308	489
11211302 VÄHITTÄISLIIKKEIDEN AUKIOLOAJOISTA ANOTUT POIKKEUSLUPAHAKEMUKSET, RYHMÄ- JA TAVARA TALOLUUT	57	0,09	64	0,17	23 206	363	385	72	0,17	25 047	348	432
YHTEENSÄ	68	0,11	121	0,46	64 369	532	263	235	0,40	59 376	253	584

Työajaneuvonnan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 95 %.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	kust.	%OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
LIIKENNEOSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	0,3	37 854	0,6 %	0,2 %	0,2 %
LAUSUNNOT	0,3	37 948	0,6 %	0,2 %	0,2 %
MUU VALVONTA					
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT					
YHTEENSÄ	0,5	75 802	1,2 %	0,3 %	0,3 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA	0,6	88 411	0,8 %	0,4 %	0,4 %
MUUT TARKASTUKSET					
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	1,8	262 621	2,4 %	1,1 %	1,2 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	0,1	18 004	0,2 %	0,1 %	0,1 %
NEUVONTA JA OHJAUS	0,3	38 464	0,4 %	0,2 %	0,2 %
ALUEYHTEISTYÖ	2,3	344 549	3,2 %	1,4 %	1,5 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,02	2 577	0,02 %	0,01 %	0,01 %
YHTEENSÄ	5,1	754 627	7,0 %	3,2 %	3,3 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI	0,3	49 078	3,4 %	0,2 %	0,2 %
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUS	1,5	221 238	15,1 %	0,9 %	1,0 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ	0,03	4 771	0,3 %	0,02 %	0,02 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	1,9	275 087	18,8 %	1,2 %	1,2 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,04	6 124	0,2 %	0,03 %	0,03 %
TIETOHALLINTO	0,02	3 328	0,1 %	0,01 %	0,01 %
TALOUSHALLINTO					
VIRASTOPALVELUT	0,01	1 174	0,03 %	0,00 %	0,01 %
VIESTINTÄ	0,1	13 550	0,3 %	0,1 %	0,1 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT					
YHTEENSÄ	0,17	24177	0,6 %	0,1 %	0,1 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %OSUDET	7,5	1 105 515	6,0 %	4,6 %	4,9 %

Tulossopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulossopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
Tulossopimus (jatke vuodelta -08) LVM	30,2	30,2

LIIKENNEOSASTO KAIKKI MAKSULLISET SUORITTEET	2007						2008						2009							
	KPL		HTV		KOKONAIKUSTANNUS		TALOUDEL-LISUUS		TUOTTAVUUS		KPL		HTV		KOKONAIKUSTANNUS		TALOUDEL-LISUUS		TUOTTAVUUS	
11211201 AUTOKOULULUPA	52	0,14	53	0,16	21 232	401	338	128	0,27	39 713	310	474								
11211202 JOUKKOLIKENNELUPA	60	0,2	203	0,24	31 898	157	862	235	0,27	40 296	171	858								
11211203 LINJALIKENNELUPA	111	0,77	353	0,97	131 498	373	364	296	0,70	103 149	348	422								
11211205 TAKSILUPA	1022	2,62	1147	2,76	374 246	326	415	1287	2,77	406 815	316	465								
11211206 TAKSEN AJOUOROJÄR-JESTYKSEN VAHVISTAMINEN			48	0,07	9 362	195	695	60	0,07	10 529	175	838								
11211207 TAVARALIKENNELUPA	2111	1,11	5074	2,91	393 612	78	1 746	5508	3,09	455 200	83	1780								
11211208 TAVARALIKENNELUPA (KOTPAIKKA EI SUOMESSA;ESLH)				0,01	1 186				0,004	644										
11211209 KULJETTAJATODISTUS	8	0,01		0,00	185															
YHTEENSÄ	3 364	4,85	6 878	7,12	963 220	140	966	7 514	7,18	1 056 346	141	1 046								

Työajanseurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 100%.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%-OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIKUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
PELASTUSOSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	0,1	28 580	0,5 %	0,1 %	0,1 %
LAUSUNNOT	0,1	15 652	0,3 %	0,1 %	0,0 %
MUU VALVONTA	0,0	150	0,0 %	0,0 %	0,0 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIA					
YHTEENSÄ	0,2	44 381	0,7 %	0,2 %	0,1 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA					
MUUT TARKASTUKSET					
RAHOITUSPÄÄTÖKSET	0,2	40 477	0,4 %	0,2 %	0,1 %
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	0,1	26 485	0,2 %	0,1 %	0,1 %
NEUVONTA JA OHJAUS	0,4	96 054	0,9 %	0,4 %	0,3 %
ALUEYHTEISTYÖ	0,1	11 432	0,1 %	0,05 %	0,03 %
KANSAINVALINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	0,8	174 447	1,6 %	0,7 %	0,5 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI	0,0	658	0,05 %	0,00 %	0,00 %
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUSSUUNNITTELU	2,7	596 099	40,8 %	2,5 %	1,8 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ	0,5	116 025	7,9 %	0,5 %	0,3 %
KANSAINVALINEN YHTEISTYÖ	0,03	5 806	0,4 %	0,02 %	0,02 %
YHTEENSÄ	3,3	718 588	49,1 %	3,0 %	2,1 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,01	2 058	0,1 %	0,01 %	0,01 %
TIETOHALLINTO	0,01	1 948	0,05 %	0,01 %	0,01 %
TALOUSHALLINTO					
VIRASTOPALVELUT	0,01	1 097	0,03 %	0,00 %	0,00 %
VIESTINTÄ	0,4	75 295	1,9 %	0,3 %	0,2 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	0,01	1 372	0,03 %	0,01 %	0,00 %
YHTEENSÄ	0,4	81771	2,1 %	0,3 %	0,3 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %-OSUDET	4,3	937 416	5,1 %	3,9 %	2,8 %

Tulossopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulossopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
SM, pelastusosasto	13	9,5 (myös sairaslomia)

PELASTUSOSASTO KAIKKI MAKSULLISET SUORITTEET	TUNNUSLUVUT						TUNNUSLUVUT					
	2007		2008		TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV	2009		TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV		
KPL	HTV	KPL	HTV	KOKONAIK- KUSTANNUS			KOKONAIK- KUSTANNUS					
VÄESTÖNSUOJAN RAKENNUSVELVOLLISUUDESTA VAPAUTUKSEN TAI HELPOTUKSEN 112211 MYÖNTÄMINEN	83	1,48	55	0,5	113 809	2 069	111	53	0,28	61 030	1 152	190

Työajan seurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 95 %.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%-OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
OIKEUSHALLINTO-OSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	0,5	72 967	1,2 %	0,3 %	0,3 %
LAUSUNNOT	0,1	9 521	0,2 %	0,0 %	0,0 %
MUU VALVONTA	0,1	19 604	0,3 %	0,1 %	0,1 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT	1,0	149 821	2,4 %	0,6 %	0,6 %
YHTEENSÄ	1,7	251 914	4,1 %	1,1 %	1,1 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA					
MUUT TARKASTUKSET					
RAHOITUSPÄÄTÖKSET					
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI					
NEUVONTA JA OHJAUS					
ALUEYHTEISTYÖ	0,01	1 583	0,01 %	0,01 %	0,01 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	0,01	1 583	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI					
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUSSUUNNITTELU	0,01	1 522	0,1 %	0,01 %	0,01 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ					
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ					
YHTEENSÄ	0,01	1 522	0,1 %	0,01 %	0,01 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	0,02	3 694	0,1 %	0,0 %	0,0 %
TIEHALLINTO					
TALOUSHALLINTO					
VIRASTOPALVELUT					
VIESTINTÄ	0,00	364	0,01 %	0,00 %	0,00 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	0,04	6 471	0,2 %	0,03 %	0,03 %
YHTEENSÄ	0,07	10528	0,3 %	0,04 %	0,05 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %-OSUDET	1,7	255 019	1,4 %	1,1 %	1,1 %

Tulossopimuksessa sovitut ja tulosvuonna käytetyt htv:t:

Tulossopimus/toiminto tms.	Sovitut htv:t	Toteutuneet htv:t
Tulossopimus OM:n kanssa	ei ole sovittu (1)	3 htv
Tulossopimus LSLH:n kanssa	3,5 htv	4,65 htv
Yhteensä		7,65 htv (2)

OIKEUSHALLINTO-OSASTO KAIKKI MAKSULLISET SUORITTEET	TUNNUSLUVUT						TUNNUSLUVUT					
	2007		2008		TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV	2009		TALOUDEL- LISUUS KUST./ SUORITE	TUOTTAVUUS SUORITTEITA/ HTV		
	KPL	HTV	KPL	HTV			KPL	HTV				
11141 VIRKA-APU			1	0,03	4 028	4 028	35	31	0,10	14 622	472	315
11142 TALLETUS/VAKUUS	281	0,9	112	0,66	92 163	823	169	174	0,88	130 511	750	197
11143 YHTESÖÖKEUDELLISET HAKEMUKSET	29	0,52	7	0,32	44 438	6 348	22	12	0,17	72 117	6 010	24
11144 KANSAINVÄLISET TIEDOKSIANNOT	15	0,028	59	0,04	5 929	100	1 325	27	0,04	6 099	226	662
YHTEENSÄ	325	1,45	178	1,02	146 558	823	175	244	1,2	223 350	915	205

Työajanseurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 91%.

LÄÄNINHALLITUKSEN KUSTANNUKSET TOIMINNOITTAIN	HTV	KUSTANNUKSET	%-OSUUS YDINPROSESSIN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAIK KUSTANNUKSISTA	%-OSUUS LÄÄNINHALLITUKSEN KOKONAISTYÖAJASTA
HALLINTO-OSASTO					
MAKSUTON TOIMINTA					
Ydinprosessi 1 Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen					
KANTELUT	0,6	84 708	1,4 %	0,4 %	0,4 %
LAUSUNNOT	0,2	32 865	0,5 %	0,1 %	0,2 %
MUU VALVONTA	0,003	436	0,0 %	0,0 %	0,0 %
MUUT OIKEUSTURVA-ASIAT	0,1	15 433	0,2 %	0,1 %	0,1 %
YHTEENSÄ	1,0	133 442	2,2 %	0,6 %	0,6 %
Ydinprosessi 2 Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen					
VALVONTA	0,1	9 513	0,1 %	0,0 %	0,0 %
MUUT TARKASTUKSET					
RAHOITUSPÄÄTÖKSET					
PERUSPALVELUJEN ARVIOINTI	0,2	23 067	0,2 %	0,1 %	0,1 %
NEUVONTA JA OHJAUS	0,1	14 233	0,1 %	0,1 %	0,1 %
ALUEYHTEISTYÖ	0,02	3 163	0,0 %	0,0 %	0,0 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,002	254	0,0 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	0,4	50 230	0,5 %	0,2 %	0,2 %
Ydinprosessi 3 Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
LIKENNETURVALLISUUSTYÖN KOORDINOINTI					
VARAUTUMIS-, VALMIUS- JA TURVALLISUUSLU	0,2	26 550	1,8 %	0,1 %	0,1 %
SOSIAALINEN TURVALLISUUS					
ALUEYHTEISTYÖ	0,01	1 091	0,1 %	0,0 %	0,0 %
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	0,00	36	0,0 %	0,0 %	0,0 %
YHTEENSÄ	0,2	27 677	1,9 %	0,1 %	0,1 %
Ydinprosessi 4 Sisäiset palvelutoiminnot					
TYÖNANTAJAPALVELUT	3,5	375 260	9,5 %	1,6 %	2,2 %
TIETOHALLINTO	3,1	332 846	8,4 %	1,4 %	2,0 %
TALOUSHALLINTO	5,4	590 893	14,9 %	2,5 %	3,5 %
VIRASTOPALVELUT	12,4	1 349 001	34,1 %	5,7 %	8,0 %
VIESTINTÄ	2,1	224 732	5,7 %	0,9 %	1,3 %
MUUT YLEISHALLINTOTEHTÄVÄT	1,7	181 713	4,6 %	0,8 %	1,1 %
YHTEENSÄ	28,2	3 054 445	77,2 %	12,8 %	18,2 %
YDINPROSESSIT 1-3 YHTEENSÄ / %-OSUUDET	1,6	211 349	1,2 %	0,9 %	1,0 %

Työajanseurannan täyttöprosentti vuonna 2009 oli 98 %.

YETT -STRATEGIAN SEURANTAVELVOITE

Sosiaali- ja terveysosasto

Osasto on osaltaan vastannut YETT –strategian seurantavelvoitteesta ja erityisesti tämä on toimintavuonna kohdentunut influenssa A (H1N1):n leviämisen hidastamiseen.

Sivistysosasto

Poikkeusoloihin varautuminen

Tavoite: Lääninhallituksen sivistysosasto on varautunut tehtäviensä mahdollisimman häiriöttömään hoitoon myös poikkeusoloissa.

Toimenpiteet: Sivistysosastolla on voimassa oleva valmiussuunnitelma. Osastopäällikkö on hyväksynyt valmiussuunnitelman 3.4.2008. Seuraavan kerran suunnitelma päivitetään maaliskuussa 2009.

Sivistysosasto tukee koulutuksen järjestäjiä valmiussuunnitelmien laatimisessa ja poikkeusolojen viestinnässä. Vuonna 2009 järjestetään kuntien sivistystoimen johdolle ja koulutusorganisaatioille suunnattu valmiuskoulutusten sarja yhdessä Pelastusopiston kanssa.

Sivistysosasto osallistuu järjestettäviin valmiusharjoituksiin voimassaolevan valmiussuunnitelmansa mukaisesti.

Poliisiosasto

Toteutusvastuu on ollut poliisin ylijohdolla / sisäasiainministeriöllä. Poliisin ylijohdo on velvoittanut alaisia yksiköitään tulohjausprosessin kautta, TTS:n ja tulossopimukset, strategian vaatimiin toimiin. Länsi-Suomen poliisin toimenpiteet esim. järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa, ydinvoimalan rakentamisen turvaamisessa ja valmiussuunnitelmissa on sisällytetty poliisilaitosten tulossopimuksiin.

Poliisin lääninjohto on toteuttanut ja raportoinut niistä YETT:n strategian täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka SM / ylijohdo on velvoittanut poliisin tekemään normaalin tulohjauksen mukaisesti. Poliisin lääninjohtoon toimenpiteet on tehty osittain yhteistyössä läänin pelastusosaston ja sosiaali- ja terveysosaston kanssa.

Kilpailu- ja kuluttajaosasto

Kilpailu- ja kuluttajaosaston vastuuta on toteutettu osallistumalla eri kursseilla ja valmiusharjoituksissa kuntien vastuuhenkilöiden kouluttamiseen sekä ohjaamalla varautumis- ja valmiussuunnittelussa (24 kuntaa). Yritysten johtohenkilöitä on sitoutettu valmiusharjoituksen kautta kiinnittämään huomiota erityisesti normaaliajan vaikeiden häiriötilojen varautumistarpeeseen. Pirkka09 harjoituksessa 68 paikallismyymälän vastuuhenkilöt ratkoivat logistiikkaan, elintarvikkeiden säilyvyyteen ja kassatoimintoihin liittyviä ongelmia, ja näiden keskusliikkeiden aluejohdot seurasiivat tilanteita. Valmiusharjoituksessa tuli esiin kauppojen sähköaggregaattien tarve, kuntien tarve kehittää varautumista joukkoruokailun järjestämiseen, ulkoistettujen toimintojen juridinen sitouttaminen poikkeuksellisten häiriötilojen hoitamiseen ja rahaliikenteen varautumistarve yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa. Kunnissa on ilmeinen tarve löytää se hallintokunta, joka päivittäin työskentelee hankintojen kanssa, ja siten kaupan tuntemisen perusteella voi luonnostaan valmiusastetta nostamalla tarvittaessa siirtyä poikkeuksellisten olojen päivittäiskaupan ohjaamiseen ja sääntelyyn. Ydinvoimalaharjoituksen aikana oltiin käytettävissä tie-

donhankintaan erityisesti elintarviketuotantoalueilta. Neljällä maanpuolustuskurssilla on pidetty pyydyt päivittäistavara-huollon luennot, kahdella jatkokurssilla ei ollut päivittäistavara-huollon osuutta. TE-keskuksilta ja MPK:lta ei tullut luentopyyntöjä.

Varautumisessa ja valmiussuunnittelussa on tukeuduttu Huoltovarmuuskeskuksen aineistoon ja lisäksi on käytetty Pelastusopiston kanssa valmiusharjoitusten tuloksena saatua aineistoa koskien normaaliaikojen vaikeita häiriötilanteita. Omaa henkilöstöä on valmennettu läänien yhteisessä neuvottelupäivässä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa ja Pelastusopiston neuvottelu- ja kurssipäivässä Pirkka 09 -valmiusharjoituksen ja sen valmistelujen lisäksi (kaksi seminaaria). Painopiste on ollut normaaliajan vaikeiden häiriötilanteiden hoitamisessa varsinaisten poikkeusolojen kansanhuollon jäädessä nyt vähän sivummalle. Valha -harjoitus on siirretty vuoteen 2010 kun uusi aluehallinto on toiminnassa.

Kilpailu- ja kuluttajaosaston henkilöstö on osallistunut neljään koulutuspäivään ja esityksiä on pidetty kuudella kurssilla.

Kursseilla ja harjoituksissa on tarkasteltu pääasiassa elintarviketietojen toimivuutta alkutuotannosta ja tuonnista kulutukseen. On kiinnitetty huomiota teollisuuden ja kaupan ketjujen logistiikan toimivuuteen sekä tasapuoliseen elintarvikkeiden jakeluun ja tiedon jakamiseen kuluttajille sekä viranomaisten kesken.

Liikenneosasto

Osastolla toimii päätoiminen suunnittelija sekä maakuljetusten, että tietojärjestelmäalan valmiussuunnittelussa. Sekä maakuljetusten, että sähköisen viestinnän kriisiajan johtamissuunnitelma on laadittu ja niitä päivitetään vuosittain. Läänin alueella huoltovalmiuden kannalta kriittisten kuljetusyritysten, korjaamoiden ja sähköisen viestinnän yritysten luokittelu on suoritettu ja sitä pidetään ajan tasalla. Osasto osallistuu eri viranomaisten ja yhteistoimintaorganisaatioiden määrittämiin koulutus- ja harjoitustilaisuuksiin sekä hoitaa niihin liittyvät valmistelu- yms.tehtävät.

Pelastusosasto

YETT- strategiassa määritetyt kehittämiskohteet sisältyvät aiemmin raportoitujen toiminnan painopisteiden 2009–2013 mukaisiin tavoitteisiin sekä tulossuunnitelma-raporttiin. Keskeisenä elementtinä on mm. viranomaisten yhteistyön koordinointi:

- käynnistämällä viiden maakunnallisen valmiustoimikunnan työskentely
- suunnittelemalla ja johtamalla kuntien ja alueviranomaisten Pirkanmaan maakunnan valmiusharjoitus yhdessä Pelastusopiston kanssa
- järjestämällä neljä viikon kestävästä alueellista maanpuolustuskurssia sekä
- valvomalla pelastuslaitosten palvelutasopäätösten toteutumista.

Oikeushallinto-osasto

Oikeushallinto-osaston vastuualueelle kuuluu oikeusministeriön kautta huolehtiminen täytäntöönpanoviranomaisten toimintakyvystä ja vaalien toimeenpanosta.

Hallinto-osasto

Osana YETT:n mukaista seuranta osasto seuraa ja varmistaa normaalioloissa, poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa oman toimivaltansa puitteissa kunnallisten toimijoiden toimintaa yhteistyössä muiden viranomais- ja sidosryhmien kanssa. Eri-tyinen rooli osastolla on viranomaisviestinnällä ja sen toimintaedellytysten varmistamisella.

YHTEENVETOTIEDOT VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Poliisiosasto

Poliisin lääninjohto on tarkastanut kaikki poliisilaitokset. Tarkastuskohteina ovat olleet vuoden 2008 tarkastuksissa annettujen toimenpidemääräysten toteuttaminen, ampuma-aseiden myöntämis- ja peruuttamiskäytännöt, ajokieltoon määräämiskäytännöt, tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä, takavarikkopäätökset ja omaisuuden säilyttäminen. Tarkastusten yhteydessä annettiin kehotuksia noudattaa tarkemmin aselupakäytäntöohjetta ja ajo-oikeusohjetta. Huomautukseen, kurinpitomenette-lyyn tai rikosilmoituksen tekemiseen johtaneita väärinkäytöksiä ei havaittu.

Poliisilaitokset suorittavat omaa laillisuusvalvontaansa. Valvonnan kohteena on koko poliisitoiminta sisältäen talouden valvonnan.

3.3. MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

Kaikissa lääninhallituksissa otettiin jo vuoden 2008 alusta käyttöön yhtenäinen Personec Aika –työajanseurantajärjestelmä. (Länsi-Suomen lääninhallituksessa oli jatkuva työajanseuranta jo vuonna 2007.) Kustannuslaskennassa on käytetty työajanseurantajärjestelmästä saatuja tietoja.

Lääninhallituksissa on käytössä yhtenäinen kustannuslaskentalomakkeisto, jossa kustannukset vyörytetään työajanseurantatietojen mukaan lääninhallituksen prosesseille. Yhteiskustannuksiin kuuluviin tukitoimintoihin on laskettu mukaan hallinto-osaston sekä maaherran sisäisen palvelutoiminnon suoritteille kirjautunut työaika ja sitä vastaavat kustannukset. Läänin poliisijohdolle sekä maistraateille kohdistuneita kustannuksia ei ole otettu mukaan lääninhallituksen laskelmiin. Palvelukeskukselle maksetut palvelumaksut ovat vuodesta 2008 alkaen mukana yhteiskustannuksissa, kun ne aiempina vuosina on käsitelty erilliskustannuksina. Tarkempi selvitys kustannusten kohdistamisesta ja laskelmien tekemisestä löytyy ESLH:n ohjeesta (18.12.2009, Dnro HLH 163 B).

Vuoden 2009 kustannusvastaavuuslaskelmat ovat vertailukelpoisia vuoden 2008 laskelmien kanssa, mutta eivät enää aikaisempien vuosien kanssa, koska vuodesta 2008 lähtien on laskennassa käytetty kaikkia lääninhallituksen osastojen toimintamenoihinsa käyttämiä momentteja. Aiemmin laskelmissa on ollut mukana vain lääninhallituksen ja työllistettyjen toimintamomentit.

Julkisoikeudellisia tuloja kertyi 3.057.525 euroa ja liiketaloudellisia 187.575 euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on edelleen heikko, ollen uudella laskentatavalla vain 57 % (v. 2008, 55,9%). Alijäämää on yli 2,3 miljoonaa euroa (-2,2 M€). Liiketaloudelliset tulot olivat kustannusvastaavia, prosentin ollessa 170,0 % (180,5%). Suurin liiketaloudellinen tuloerä oli maistraattien vesikulkuneuvorekisteri Veskun atk-järjestelmän ylläpidosta saatu tulo.

Osastojen kommentit maksulliseen toimintaan

Sosiaali- ja terveysosasto

Tulojen kertymisen perusteet eivät vuonna 2009 ole muuttuneet.

Maksullisesta toiminnasta tuloutetaan osa muille viranomaisille (alkoholihallinnon jatkoaikalupien ja AB-lupien lupatuloista 20 % VM:lle ja sosiaali- ja terveydenhuollon yksityisen palvelutoiminnan lupa- ja valvontamaksuista 50% Valviralle). Toiminta ei tästä johtuen ole lääninhallituksen osalta ollut kannattavaa.

Kilpailu- ja kuluttajaosasto

Maksullisten välitysliikerekisteripäätösten määrät ovat pysyneet samalla tasolla viime vuoteen nähden; pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna trendi on ollut kasvava erityisesti toiminnassa tapahtuvia muutoksia koskevien ilmoitusten suhteen. Vähittäiskaupan aukiolon lupahakemusten määrä on edelleen kasvanut suhteellisen voimakkaasti. Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa messujen ja erityisesti uudenlaisten toiminnan markkinointiin tähtäävien tapahtumien määrä on lisääntynyt.

Liikenneosasto

Maksullisen toiminnan (julkisoikeudelliset tulot) olivat liikenneosaston osalta vuonna 2009 1 457 310 euroa (budjetoitu 1 230 000). Erityisesti tavaraliikenne- ja yhteisölu-pien kohdalla tuotot olivat ennakoitua suuremmat.

Pelastusosasto

Väestönsuojien rakentamisen poikkeusluvut ovat vähenevä tehtävä pelastuslain muutosten vähentäessä ensi vuonna hakijoiden määrää. Hakumäärät ovat pari vuot-ta olleet alhaiset ja todennäköisesti niin tänäkin vuonna.

Oikeushallinto-osasto

Osaston maksullisen toiminnan tulosta, kannattavuutta ja toiminnan kustannusvas-taavuutta kuvattaessa tulee ottaa huomioon seuraavat tekijät:

- Osaston maksulliset suoritteet liittyvät oikeudenhoitoon ja kansalaisten oike-usturvaan liittyviin asioihin; Esimerkiksi yhteisöoikeudellisissa asioissa tehtävien hoi-tamisesta aiheutuneet kulut eivät vastaa toiminnasta saatuja tuloja. Yhteisölainsää-däntöön kuuluvat asiat ovat vähemmistösuojan antamista koskevia asioita, joissa oikeussuojan hakijana on pääosin yksityinen henkilö. Yhteisöoikeudellisten oikeus-suojakeinojen tulee olla kohtuullisin kustannuksin saavutettavissa.
- Osaston vuoden 2009 maksullisen toiminnan tulokseen on osaltaan vaikut-tanut poikkeuksellinen talletusasia, mistä veloitettiin suoritemaksua 17.000 euroa. Normaalityapauksessa talletuksen suoritemaksu on ollut 115 euroa.

MAKSULLISEN JA YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA	VERTAILUTAUUKOT KAKSI EDELLISTÄ VUOTTA								
	2007			2008			2009		
	JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	LIKETA LOUDELLISET SUORITTEET	MAKSULLINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	LIKETA LOUDELLISET T SUORITTEET	MAKSULLINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	JULKISOIKEUDELLISET T SUORITTEET	LIKETA LOUDELLISET SUORITTEET	MAKSULLINEN TOIMINTA YHTEENSÄ
TUOTOT									
Toiminnan tuotot	2 678 475	26 680	2 705 155	2 843 280	210 147	3 053 427	3 057 525	187 575	3 245 174
KUSTANNUKSET									
Erilliskustannukset									
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	37 389	235	37 623	41 267	672	41 940	38 185	466	38 651
Henkilöstökustannukset	2 037 911	12 323	2 050 234	3 058 382	74 796	3 133 178	3 206 084	71 425	3 277 509
Vuokrat	6 483	50	6 532	62 531	25	62 556	74 979	73	75 052
Palvelujen ostot	104 911	571	105 482	630 272	1 139	631 411	742 164	1 166	743 330
Muut kulut	83 822	466	84 288	128 970	1 277	130 247	114 326	1 410	115 736
Yhteensä	2 270 516	13 645	2 284 159	3 921 422	77 909	3 999 332	4 175 738	74 540	4 250 277
KÄYTTÖJÄÄMÄ	407 959	13 035	420 996	-1 078 142	132 238	-945 905	-1 118 213	113 036	-1 005 103
Osuus yhteiskustannuksista									
Tukitoiminnot	209 726	1 296	211 023	619 968	20 580	640 547	667 144	20 048	687 193
Poistot	12 336	76	12 412	8 378	230	8 608	4 282	129	4 411
Korot	463	3	466	559	19	578	304	9	313
Muut yhteiskustannukset	333 469	2 061	335 530	532 251	17 668	549 919	518 653	15 586	534 239
Yhteensä	555 994	3 436	559 431	1 161 156	38 497	1 199 652	1 190 384	35 772	1 226 155
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2 826 510	17 081	2 843 590	5 082 578	116 406	5 198 984	5 366 121	110 312	5 476 433
YLIJÄÄMÄ(+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	-148 035	9 599	-138 435	-2 239 298	93 741	-2 145 557	-2 308 597	77 264	-2 231 259
KUSTANNUSVASTAAVUUS-%	94,76 %	156,20 %	95,13 %	55,94 %	180,53 %	58,73 %	56,98 %	170,04 %	59,26 %

4. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

4.1. SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKSIHYÖDYKKEET

LÄÄNINHALLITUKSISSA SEURATTAVAT SUORITTEET JA NIIDEN KUSTANNUKSET SEKÄ TUOTTAVUUS

SEURATTAVAT SUORITTEET	tot 2007		tot 2008		tot 2009		Peritty maksu	Tot OKA	Käsittelyaika / määrä	
	KPL	HTV	KPL	HTV	KPL	HTV			palvelutav	toteuma
ERI TOIMIALOJEN ELINKEINOASIAT										
ostoliikennesopimukset	114	1,0	145	1,3	130	1,1				
kilpailuselvitykset ja -tarkastukset	14	0,8	15	1,8	22	0,1				
valtionosuuden tai -avustuksen rahoituspäätös	250		215		168	0,7				
taksilupa	1 078	4,2	1 147	2,8	1 287	2,8	300/220/80	316	70% alle 2 kk	2 välttävä:75,10%
tavaraliikennelupapäätökset	5 223	4,4	5 122	2,9	5 508	3,1	175 / 80	175	85% alle 1kk	3 tyydyttävä:89,66%
linjaliikennelupapäätökset	319	2,4	353	1,0	296	0,7	300/220/80	348	80% alle 3 kk	4 hyvä:94,38%
alkoholijuomien anniskelulupa	857	7,1	1 278	5,1	1 422	4,6	525/360/180/75	1186/643/666/410/170/306	keskimäärin 1 kk	27 pv, 4 hyv
alkoholijuomien vähittäismyyntilupa	248	0,7	255	0,8	528	0,7	360/210/180/75	1005/687/27/306	keskimäärin 1 kk	18 pv, 5 erinomainen
alkoholijuomien anniskeluajan jatkoaikalupa	396	2,1	449	1,3	407	1,1	280	635	keskimäärin 1 kk	33 pv, 4 hyvä
tarkastus- ja valvontakäynnit	2 536	3,7	6 101	5,0	3 733	5,0				
lupa yksityisten sosiaalipalvelujen antamiseen	205	3,1	127	1,4	180	1,3	500	1 680	3 kk	90% 3kk:ssa, 4 hyvä
lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen	337	3,0	460	2,1	437	1,9	500	1 011	3 kk	90% 3kk:ssa, 4 hyvä
sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien valvonta	402	3,5	420	3,7	111	1,4				
ympäristöterveydenhuollon laitosvalvonta			44	0,4	41				5% tuottajista	1. 4%, 3 tyydyttävä
									90% kohteista	55%, 2 välttävä
OPETUS, KULTTUURI, NUORISO JA LIIKUNTA										
rakennerahastohankkeiden rahoituspäätös	155		103		105	10,7			4 kk	6 kk
rakennerahastohankkeiden maksatuspäätös	814		536		130	11,0			5 kk	3 kk
valtionosuuden tai -avustuksen rahoituspäätös	803		685		729	12,4				
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI										
valtionosuuden tai -avustuksen rahoituspäätös	3 802		3 710		3 277	0,4				
eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevien laitosten tarkastusten määrä	60	0,6			84	1,0				
eläinten suojeleluun liittyvät päätökset	30	0,3	498	0,5	130	0,4				
TURVALISUUS JA OIKEUSTURVA										
vapautuksen myönt. väestönsuojan rak. velv.	83	2,2	55	0,0	53	0,3	400	1 152		
valtionosuuden tai -avustuksen rahoituspäätös	44				18	0,0				
HALLINTO										
lainojen vuosimaksu	14 239	2,0	120		104					
talletuksen tai vakuuden vastaanottaminen	281	0,9	112	0,7	174	0,9	115/50/17000	1398		
VALITUKSET, KANTELUT JA LAUSUNNOT										
sivistystoimen kantelut	75		64		58	1,90			70% 9 kk	51% 9 kk, 3 tyyd.
sosiaali- ja terveystoimen kantelut	661		677		575	7,38			6-11 kk	8,3% 11kk, 3 tyyd.
kunnalliskantelut	57		54		36	0,46			70% 9 kk	58% 9kk, 3 tyyd.
muut kantelut	274		85		57	0,80				
lausunnot (lakisääteiset)	135		13		74	0,37				
valitukset	89		124		85	1,20				

4.2.PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

<u>Palvelut</u>	<u>Saatavuuden kriteerit</u>		<u>Onnistumisasteen kuvaus asteikolla</u> <u>1 - 5</u>	<u>Toteuma</u> <u>12/2009</u>	<u>Alueellisuus ja</u> <u>alueelliset erot</u>
	<u>Kriteerit</u>	<u>Tavoitetaso</u>			
<u>Sivistystoimen kantelut</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>70 % 9 kuukaudessa</u>	1 heikko alle 29,99 % 2 välttävä 30-49,99 % 3 tyydyttävä 50-69,99 % 4 hyvä 70-94,99 % 5 erinomainen yli 95 %	3 Tyydyttävä: 51% 9 kk.	<u>Lääni</u> <u>Ei alueellisia eroja</u>
<u>Sosiaali- ja terveystoimen kantelut</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>Pääsääntöisesti 6-11 kk</u>	1 heikko alle 29 % 2 välttävä 30-49,99 % 3 tyydyttävä 50-69,99 % 4 hyvä 70-94,99% 5 erinomainen yli 95 %	3 Tyydyttävä: Sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluita on 68.3 % ratkaistu 6-11 kuukaudessa.	
<u>Kunnalliskantelut</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>70 % 9 kuukaudessa</u>	1 heikko alle 29,9 % 2 välttävä 30-49,99 % 3 tyydyttävä 50-69,99 % 4 hyvä 70-94,99 % 5 erinomainen yli 95 %	3 Tyydyttävä: 58 % 9 kk	
<u>Alkoholiluvat</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>Keskimäärin 1 kk</u>	1 heikko yli 2 kk 2 välttävä 1,5-1,99 kk 3 tyydyttävä 1,2-1,49 kk 4 hyvä 0,8-1,19 kk 5 erinomainen alle 0,79 kk	4 Hyvä: 27 pv eli 0,87 kk.	<u>Ei alueellisia eroja</u>
<u>Yksityisen sosiaali- ja terveyshuollon palveluntuottajien luvat</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>Keskimäärin 3 kk</u>	1 heikko yli 5 kk 2 välttävä 4-4,99 kk 3 tyydyttävä 3,2-3,99 kk 4 hyvä 2,6- 3,19 kk 5 erinomainen alle 0,79 kk	4 Hyvä: Lupa-asiat on 90 %:sti käsitelty 3 kk:ssa siitä, kun kaikki lupakäsittelyn edellyttämät asiakirjat on saatu	<u>Ei alueellisia eroja</u>
<u>Tavaraliikenne-lupa</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>85% alle 1 kk</u>	1 heikko alle 70 % 2 välttävä 70-79 % 3 tyydyttävä 80-89 % 4 hyvä 90-95 % 5 erinomainen yli 95 %	3 tyydyttävä: 89,66 %	<u>Pyydetty poliisin lausunnot viivästyneet</u>
<u>Linjaliikennelupa</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>80 % alle 3 kk</u>	1 heikko alle 70 % 2 välttävä 70-79 % 3 tyydyttävä 80-89 % 4 hyvä 90-95 % 5 erinomainen yli 95 %	4 hyvä: 94,38 %	
<u>Taksilupa</u>	<u>Käsittelyaika</u>	<u>70 % alle 2 kk</u>	1 heikko alle 70 % 2 välttävä 70-79 % 3 tyydyttävä 80-89 % 4 hyvä 90-95 % 5 erinomainen yli 95 %	2 välttävä: 75,10 %	
<u>Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien valvonta</u>	<u>Valvonta-käynnit</u>	<u>Vuosittain 5 % tuottajista</u>	1 heikko alle 2,99 % 2 välttävä 3-3,99 % 3 tyydyttävä 4-4,99 % 4 hyvä 5-6,99 % 5 erinomainen yli 7 %	3 Tyydyttävä: Valvontakäyntejä n.4 %:iin palveluntuottajista.	<u>Ei alueellisia eroja</u>
<u>Ympäristöterveydenhuollon laitosten valvonta</u>	<u>Valvonta-käynnit</u>	<u>Vuosittain 90 % kohteista</u>	1 heikko alle 40,99 % 2 välttävä 41-60,99 % 3 tyydyttävä 61-80,99% 4 hyvä 81-90,00% 5 erinomainen yli 91 %	2 välttävä: 55 %	<u>Kommentti:</u> laitosten valvonta-käsitte tulee määritellä valtakunnallisesti; tarkoitetaan lakisääteisesti tarkastettavia elintarvikelaitoksia vai kaikkia eläin-peräisiä elintarvikkeita jalostavia laitoksia, jolloin esitetty 90 % ei ole realistinen tavoite

RUOTSINKIELISET PALVELUT

Kaksikielisenä valtion viranomaisena lääninhallituksen tulee taata jokaisen oikeus hyvään hallintoon kielestä riippumatta ja niin että yksilön oikeusturva ja kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Länsi-Suomen lääninhallitus toimii läänin asiakkaiden tarpeista lähtevän palveluperiaatteen pohjalta ja toiminta suunnitellaan myös kielelliset näkökohdat huomioiden.

Kielellisten oikeuksien toteutuminen on otettu johdonmukaisesti huomioon henkilöstöpolitiikassa. Henkilöstön kielitaitoa on ylläpidetty ja vahvistettu kouluttamalla, toimintaa organisoimalla ja omaehtoiseen opiskeluun kannustamalla. Erityisesti on korostettu työtehtävien edellyttämää kielitaitoa.

Viestinnässä ja julkaisutoiminnassa on huomioitu molemmat kieliryhmät ja näkyvyys molemmilla kielillä. Lomakkeet ovat saatavilla molemmilla kansalliskielillä. Internet-sivustot ovat pääosin kaksikieliset ja asiakaskyselyjä tehdään molemmilla kielillä. Virastossa on yksi kielenkääntäjä, joka myös koordinoi ruotsin kielen koulutuksen hankkimista ja toimii poikkeusolojen organisaatiossa ruotsinkielisen tiedottamisen osalta.

Maaherra Rauno Saari on oikeusministeriön kieliasian neuvottelukunnan puheenjohtaja.

Sosiaali- ja terveysosasto

Sosiaali- ja terveysosaston Turun ja Vaasan alueellisissa yksiköissä on kaikilla osaston toimialoilla työntekijöitä, joilla on hyvä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito ja jotka kykenevät palvelemaan sekä ruotsin että suomen kielellä. Lisäksi kielilain mukaan vaadittava tyydyttävä ruotsin kielen taito on virkoihin nimitettäessä yhtenä edellytyksenä.

Sivistysosasto

Oppilaitosrakentamisen ruotsinkieliset palvelut on hoidettu keskitetysti Turussa. Tiedotteet ja kaikki asiakirjat on toimitettu ruotsinkielisinä. Samoin hoidetaan kaikki epäviralliset yhteydenotot.

Liikuntatoimen ruotsinkielisiä palveluja hoidettiin Vaasassa ja Turussa. Liikuntatoimen asiantuntijapalvelut oli keskitetty Vaasaan, toimisto- ja asiakaspalvelutehtäviä hoidettiin hajautetusti Vaasassa ja Turussa.

Kirjastotoimen ruotsinkieliset palvelut hoidettiin Vaasassa. Sivistysosaston ruotsinkielinen yksikkö on tehnyt päätökset, lähettänyt tiedotteet ja viralliset kirjeet ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin kuntiin.

Poliisiosasto

Poliisiosaston johdossa ja henkilöstössä on ruotsinkielen suullisen ja kirjallisen taidon omaavia henkilöitä. Osasto palvelee kansalaisia ja neljää ruotsinkielistä sekä neljää kaksikielistä kihlakunnan poliisilaitosta tarvittaessa ruotsin kielellä. Osastolla annettavat päätökset hakemuksiin tai kanteluihin tehdään hakijoiden äidinkielellä ruotsiksi.

Osasto on julkaissut ruotsin kielellä luettelon poliisilaitoksista sekä perustiedotteen poliisipalveluista. Osaston julkaisuista esimerkiksi vuosikertomus, tiedotteet, nettisivut ja osa henkilöstölehden sisälöstä julkaistaan ruotsiksi.

Kilpailu - ja kuluttajaosasto

Kilpailu- ja kuluttajaosastolla on ollut Turussa ja Vaasassa ruotsinkielen sekä suullisen että kirjallisen taidon omaavia henkilöitä. Näin ollen ruotsinkielellä tapahtuva palvelu on kuulunut normaaliin asiakaspalveluun. Kaksikielisyys on koskenut asiakirjoja ja päätöksiä. Myös hintavertailujen tulokset

ja kaikki tiedotteet on julkaistu ruotsinkielellä. Tarkastustehtävissä on käytetty kielitaitoisia tarkastajia ruotsinkielisissä kunnissa ja kaksikielisissä kunnissa, joissa ruotsinkieltä puhuvat ovat enemmistönä.

Liikenneosasto

Liikenneosaston henkilöstössä oli kaikissa toimipaikoissa ja toimintojen vastuualueilla ruotsinkielisen kirjallisen ja suullisen kielitaidon omaavia henkilöitä. Osastolla annettavat päätökset hakemuksiin ja kanteluihin sekä asiakirjat on annettu aina hakijan kielellä kielilain mukaisesti.

Pelastusosasto

Aliresursointi ja erityisesti Vaasan päätoimipaikan viran täyttämättä jättäminen eläköitymisen seurauksena on merkittävästi vähentänyt mahdollisuuksia tarjota ruotsinkielisiä palveluita.

Oikeushallinto-osasto

Ruotsinkielisiä asiakkaita on pyritty aina palvelemaan heidän omalla äidinkielellään, mikä on erityisen tärkeää, koska asioissa on usein kysymys asiakkaiden oikeusturvasta. Osastolla on ollut yksi äidinkieleltään ruotsinkielinen ylitarkastaja ja riittävästi muita ruotsinkielentaitoisia henkilöitä.

Osastolla on ollut tarvittavat lomakkeet ja www-sivut myös ruotsinkielisinä.

Ruotsinkieliselle ulosottohenkilöstölle järjestettiin ruotsinkielinen ulosottoseminaari yhteistyössä Länsi-Suomen lääninhallituksen oikeushallinto-osaston, Etelä-Suomen lääninhallituksen oikeushallinto-osaston ja Ahvenanmaan maakunnanvoudinviraston kesken. Seminaari pidettiin Hämeenlinnassa ja siihen osallistui ulosottohenkilöstöä maan kaksikielisistä ulosottopiireistä.

MÄÄRÄAJAIN TEHTYJEN KOKONAISARVIOINTIEN TULOKSET

Poliisiosasto:

Poliisin valtakunnallinen turvallisuustutkimus 2009

Kyseessä on kansalaisten turvallisuuskäsityksiä ja rikoskokemuksia sekä paikallispoliisin toimintaa arvioiva postikyselytutkimus. Poliisin lääninjohdot ovat organisoineet hankkeen ja raportoineet tulokset. Työ tehdään kolmen vuoden väliajoin. Vuonna 2009 keväällä tehtyyn kyselyyn saatiin Länsi-Suomen läänissä yli 16 000 vastausta. Poliisilaitokset käyttävät tutkimustuloksia oman toimintansa suunnitteluun ja kunnat turvallisuusyhteistyön kehittämiseen.

Sosiaali- ja terveysosasto

VTV arvioi toimintavuonna alkoholihallinnon laskutuskäytäntöjä ja totesi toiminnan asianmukaiseksi.

5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstön hyvinvointiin ja kehittämiseen kiinnitetään järjestelmällistä huomiota. Kaikki lääninhallitukset tekevät henkilöstötilinpäätöksen. Työtyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.

Tulos: Lääninhallitus tulee laatimaan henkilöstökertomuksen vuodelta 2009. Työtyytyväisyyttä mitataan vuosittain.

Vuonna 2004 käynnistynyt LänsiKaiku -työhyvinvointitoimintahanke on vakiintunut Länsi-Suomen lääninhallituksessa olennaiseksi osaksi johtamista ja viraston arkea. Erityistä huomiota on kiinnitetty esimiestaitojen kehittämiseen ja monipuolistamiseen painopisteenä osaamisen johtaminen ja kehittäminen sekä muutoksen hallinta. Työyhteisön toimivuus, ikääntyvien virkamiesten jakaminen ja heidän kokemustietonsa ja osaamisensa välittyminen ovat myös olleet tärkeitä kehittämisen osa-alueita.

Vuoden 2009 LänsiKaiku IV-hankkeen painopisteinä olivat johtaminen ja muutoksen hallinta sekä henkilöstön muutosvalmennus.

Vuoden 2009 aikana LänsiKaiku IV-hankkeen avulla vahvistettiin esimiesten osaamista muutosjohtajina ottamalla huomioon osaamisen ylläpitämisen ja kehittämisen näkökulma. Erityisesti korostui tehokas muutos- ja johtamisviestintä sekä viestinnän merkitys työhyvinvoinnin edistäjänä.

Henkilöstötilaisuuksissa käsiteltiin edessä olevaa aluehallintouudistusta käytettävissä olevien tietojen valossa ja annettiin eri osastoille tukea ja apua muutoksen haltuunotossa ja läpiviemisessä. Henkilöstölle suunnatuissa tilaisuuksissa käsiteltiin myös alais- ja työyhteisötaitojen kehittämistä.

LänsiKaiku -hanke on myös vakiinnuttanut esimiestyöpajatoiminnan ja sitä kautta esimiesten koulutuksen ja tukemisen systemaattiseksi osaksi toimintakulttuuriamme.

Osaaminen ja sen kehittäminen on oleellinen osa työhyvinvointia ja parasta muutosturvaa henkilöstölle tänä päivänä. Strategiasta lähtevän tehtäväkohtaisen osaamisvaateen ja henkilön oman osaamisen kautta pystytään hyödyntämään osaamista, vahvuuksia ja kokemustietoa sekä toisaalta kartoittamaan kehitys- ja koulutustarpeet. Osaamisen kartoituksesta onkin muodostunut kiinteä osa kehityskeskusteluja ja osaamiskartoituksen perusteella laaditaan vuosittain keskitetty koulutussuunnitelma. Myös omaehtoista koulutusta on tuettu mahdollisuuksien mukaan.

HENKILÖSTÖKERTOMUS

Henkilöstörakenne

Länsi-Suomen lääninhallituksen henkilöstön määrä oli 322 (v. 2008 322, v. 2007 336, v. 2006 353). Henkilöstön määrä on pysynyt samana vuodesta 2008.

Lääninhallituksen palveluksessa olevan henkilöstön määrä sukupuolen mukaan 31.12.2009

	Naisia	%	Miehiä	%	Yhteensä
Henkilöstö	221	68,6	101	31,4	322

Lääninhallituksessa työskentelee kaksi kolmasosaa naisia ja yksi kolmasosa miehiä. Lääninhallituksen henkilöstö on naisvaltainen. Miesten määrä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna 6,5 % ja naisten määrä on noussut 3,3 %.

Vuoden 2009 henkilötyövuosien lukumäärä oli 311,8. Muutos edelliseen vuoteen on – 1,17 % eli 3,7 htv:tta (vrt. v.2008 315,5, 2007 340,8 htv:tta, 2006 348 htv:tta, 2005 360,8 htv:tta).

Länsi-Suomen lääninhallituksen henkilöstö on jakautunut Turun toimipaikkaan, kolmeen alueelliseen palveluyksikköön ja yhteen toimistoon seuraavasti:

	henkilöstö	% - osuus
Turku	152	47,2
Vaasa	72	22,4
Jyväskylä	50	15,5
Tampere	45	14,0
Pori	3	0,9
Yhteensä	322	100,0

Osastoittain henkilöstö jakaantui seuraavasti:

	henkilöstö	% -osuus
Virastopäällikkö	1	0,3
Sisäinen tarkastus	1	0,3
Sosiaali- ja terveysosasto	110	34,2
Sivistysosasto	66	20,5
Hallinto-osasto	57	17,7
Liikenneosasto	31	9,6
Poliisiosasto	20	6,2
Kilpailu- ja kuluttajaosasto	18	5,6
Pelastusosasto	11	3,4
Oikeushallinto-osasto	7	2,2
Yhteensä	322	100,0

Virkasuhteiden laatu

	Naisia	%	Miehiä	%	Yhteensä
Vakituisia	194	87,8	86	85,1	280
joista osa-aikaisia	7	3,6	7	8,1	14
Määräaikaisia	27	12,2	15	14,9	42
joista osa-aikaisia	3	11,0	2	13,3	5

Vakituisessa virkasuhteessa työskenteli yhteensä 280 henkilöä, joista naisia 194 ja miehiä 86. Määräaikaisessa virkasuhteessa työskenteli yhteensä 42 henkilöä, joista viidellä oli vakituinen virka taustalla Länsi-Suomen lääninhallituksessa. Määräaikaisten osuus lääninhallituksen henkilöstöstä oli 13 % (v. 2008 15,5%, v. 2007 11,0 %, v. 2006 10,8 %). Määräaikaisessa virkasuhteessa työskentelevistä oli naisia 27 ja miehiä 15. Vakituksista osa-aikaisia oli yhteensä 14 henkilöä, joista naisia 7 ja miehiä 7. Määräaikaisista osa-aikaisia oli yhteensä 5 henkilöä, joista naisia 3 ja miehiä 2. Osa-aikaisten osuus koko henkilöstöstä oli 5,9 % (v. 2008 6,8 %, v. 2007 6,3 %, v. 2006 7,6 %). Määräaikaisista virkasuhteista 9 oli sellaisia, joihin ei liittynyt taustavirkaa tai sijaisuutta. Näiden määräaikaisten osuus oli 2,8 % henkilöstöstä (v. 2008 3,11 %, v. 2007 4,46 %, v. 2006 3,68 %).

Ikäjakauma

Ikä	alle 30	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 –	Yhteensä
Naisia	6	18	57	108	32	221
%	2,7	8,1	25,8	48,9	14,5	100,0
Miehiä	3	12	23	39	24	101
%	3,0	11,9	22,8	38,6	23,8	100,0
Yhteensä	9	30	80	147	56	322
%	2,8	9,3	24,8	45,7	17,4	100,0

Länsi-Suomen lääninhallituksen henkilöstön keski-ikä on 52 vuotta (vrt. v. 2008 51,2 vuotta, v. 2007, 50,4 vuotta), josta naisten keski-ikä on 51,8 vuotta ja miesten keski-ikä 52,0 vuotta. Lääninhallituksen henkilöstöstä 203 eli 63,0 % on täyttänyt 50 vuotta.

Sijoittuminen eri tehtäviin

Henkilöstöryhmä	Naisia	%	Miehiä	%	Yhteensä
Johto	4	1,2	8	2,5	12
Asiantuntijat	136	42,2	88	27,3	224
Toimeenpaneva henkilöstö	81	25,2	5	1,6	86
Yhteensä	221	68,6	101	31,4	322

Palkkaus ja tehtäväryhmät

Vaativuusluokka	Naisia	%	Miehiä	%	% henkilöstöstä
3 – 4.1	76	37,6	5	6,3	28,8
5 – 6.1	42	20,8	17	21,5	21,0
7 – 8.1	77	38,1	46	58,2	43,8
9 – 10.1	7	3,5	11	13,9	6,4
Yhteensä	202	100,0	79	100,0	100,0

Vaativuusluokituksesta puuttuvat sopimuspalkkaiset virkamiehet, poliisiosaston poliisivirkamiehet ja alle vuoden määräaikaiset virkamiehet, joille ei ole määritelty vaativuustasoa. Eri tehtäviin sijoittuminen näkyy myös vaativuustasoluokituksessa. Naisten % -osuus vaativuusluokissa 3–6.1 on kaksinkertainen miehiin verrattuna. Vaativuusluokissa 7-10.1 oli miehistä 72,1 % ja naisista 41,6 %.

Henkilöstön koulutustaso

Länsi-Suomen lääninhallituksen koko henkilöstön koulutustasoindeksin arvo on 5,8 (V. 2008 5,7 v. 2007 5,8, v. 2006 5,7). Miesten koulutustasoindeksi on 6,3 ja naisten 5,6 (v. 2008 miehet 6,2, naiset 5,5, v. 2007 miehet 6,3, naiset 5,5 ja v. 2006 miehet 6,3 ja naiset 5,4).

Työtyytyväisyys

Länsi-Suomen lääninhallituksen kokonaistyötyytyväisyysindeksi on vuonna 2009 3,20 (v. 2008 3,27, v. 2007 3,23, v. 2006 3,22). Naisten työtyytyväisyysindeksi on 3,16 (v. 2008 3,19, v. 2007 3,17, v. 2006 3,19) ja miesten 3,32 (v. 2008 3,45, v. 2007 3,36, v. 2006 3,28). Työtyytyväisyysindeksit ovat vähän laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna. Miesten työtyytyväisyysindeksi on korkeampi kuin naisten.

Henkilöstön vaihtuvuus

Lääninhallituksen sisäinen vaihtuvuus eli oman organisaation sisällä tehtäviä vaihtaneiden osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä on noin 2,5 % (v. 2008, 2,1 %, v. 2007 2,3 %, v. 2006 2 %). Eläkkeelle siirtyi 3,2 % vuoden 2008 lopun henkilöstöstä (v. 2008 2,1 %, v. 2007 4,8 %, v. 2006 0,83 %). Tulovaihtuvuus vuoden 2008 henkilöstöstä on 4,4 % (v.2008 8 %, v. 2007 5 %, v. 2006 5 %). Keskimääräinen lääninhallituksen palvelusaika vuoden 2009 lopussa on 17,5 vuotta (v. 2008, 16,9 vuotta v. 2007 17 vuotta, v. 2006 17 vuotta) ja keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä vuonna 2009 on 64 v. (v. 2008, 61 v 2 kk, v. 2007 63,3 vuotta, 2006 59,5 vuotta).

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 0,31 % henkilöstöstä (v. 2008 0,62 %, v. 2007 0,60 %, v. 2006 0,57 %).

Sairastavuus

Sairauspoissaoloja on (pl. poliisiosasto) yhteensä 695 tapausta (v. 2008 665 tapausta v. 2007 572 tapausta). Sairaina olleita henkilöitä on yhteensä 221. Sairauspäiviä on yhteensä 3219. Keskimääräinen sairauspoissaolo/htv on 11,0 päivää/htv (v. 2008 11,3 päivää/htv, v. 2007 9,3 päivää/htv). Yhden päivän pituisia sairauspoissaoloja on 257 kappaletta (v. 2008 239 kpl, v. 2007 210 kpl), 1-3 päivää kestäneitä on 505 kappaletta (v. 2008 482 kpl, v. 2007 429 kpl), 11-60 päivää kestäneitä sairauspoissaoloja oli 56 kappaletta (v.2008 45 kappaletta) ja 61-90 päivää kestäneitä on kaksi tapausta (v.2008 4 tapausta)

Länsi-Suomen lääninhallituksen sairauspoissaolomäärät ovat samansuuntaiset kuin valtion muilla sektoreilla. Tähän yhtenä syynä lienee valtion organisaatioiden samankaltainen ikärakenne. Tapaturmapoissaolojen määrät ovat lääninhallituksessa vähäisiä. Tapaturmista johtuvia poissaolopäiviä on viidellä henkilöllä yhteensä 59 päivää. Tapaturmien vähäinen määrä on suurelta osin työn luon-

teesta johtuvaa. Suurin osa työstä muodostuu toimistotyöstä, joka on pääosin riskitöntä ja turvallista fyysisten tapaturmien näkökulmasta.

Länsi-Suomen lääninhallituksen terveysprosentti eli ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden % -osuus koko henkilöstöstä (pl. poliisiosasto) oli 26,8 % (v. 2008 31,1 %, 2007 33,3 %).

Henkilöstöinvestoinnit

Virkistystoimintaan on budjetoitu 15 000 €, mutta toteutunut käyttö on 23 836 €. Virkistystoiminnan menot kasvoivat siis 58,9 %, joka on 76,45 €/htv (2008 15 240 €, 48 €/htv, v. 2007 18 694 €, 55 €/htv). Työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannuksiin on budjetoitu 15.000 € ja Kaiku-hankkeeseen 7 000 €. Lääninhallitus on kuitenkin halunnut panostaa henkilöstön jaksamiseen, joten henkilöstölle on hankittu mm. kulttuuriseteleitä, jolloin työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset ovat 29 126 € eli 93 €/htv. ml. Kaiku- hanke 36 664 eli 118 €/htv (v. 2008 olivat 18 660 €, 59 €/htv, v. 2007 25 731 €, 76 €/htv).

Työterveyskustannuksiin on budjetoitu 170 000 €, mutta toteutunut käyttö on 232 702 €. Työterveyshuollon kustannukset ovat 746 € (v. 2008, 594 €/htv) henkilötyövuotta kohden. Työterveyskustannukset nousivat 36,9 % edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2008 187 312 €, v. 2007 189 126 €). Vuonna 2008 Länsi-Suomen lääninhallitus kilpailutti työterveyspalvelujen tuottajat, jonka perusteella sopimuksia jatkettiin nykyisten työterveyspalvelujen tuottajien kanssa vuodelle 2010 asti. Länsi-Suomen lääninhallitus haluaa panostaa henkilöstöönsä, jolloin laadukkaat työterveyspalvelut ovat ensiarvoisen tärkeitä.

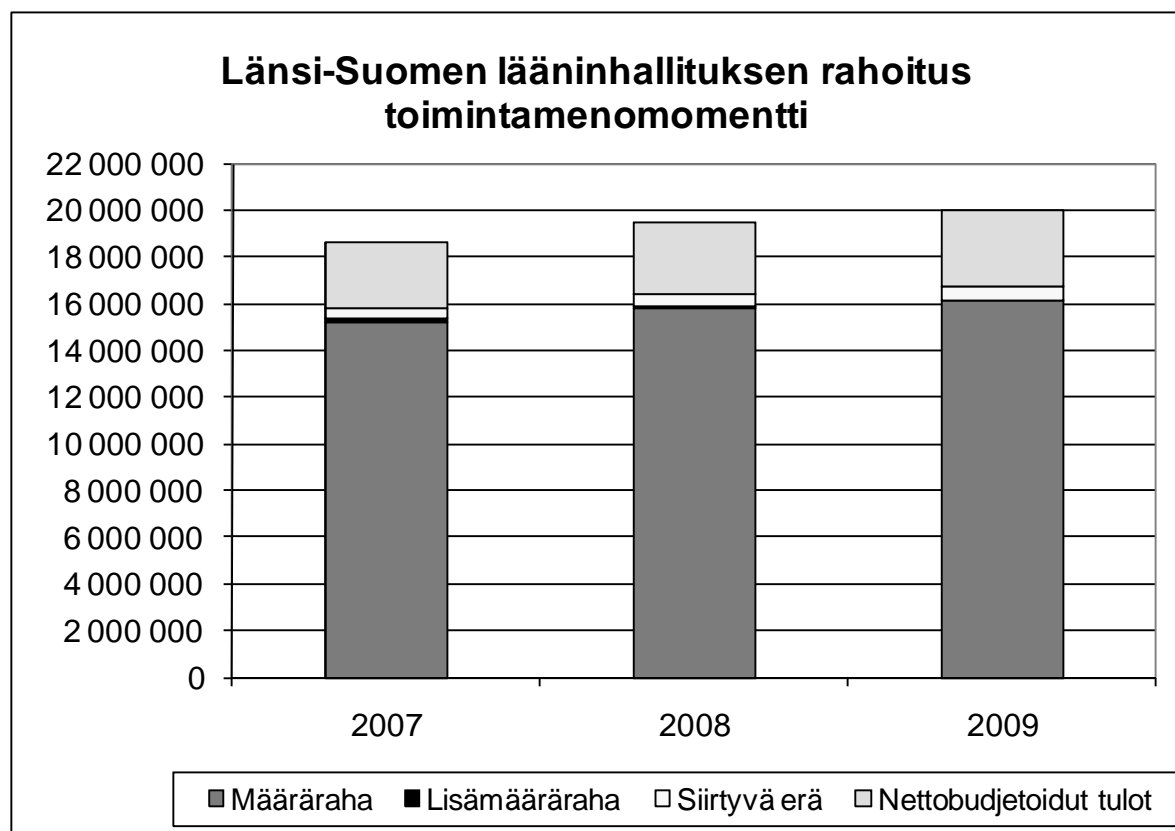
Keskitettyyn henkilöstökoulutukseen on budjetoitu 28 000 €, josta käytettiin 92,3 % eli 25 837 €. Kaikkiaan koulutukseen on käytetty 63 543 €, joka on 204€/htv (v.2008 79 404 €, 252 €/htv) (v. 2007 87 077 €, 256 €/htv).

6. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

6.1. RAHOITUKSEN RAKENNE

Tässä osiossa käsitellään tarkemmin Länsi-Suomen lääninhallituksen toimintamenomomentin (28.01.10, v. 2007 26.05.21) rahoitusta, tuloja ja menoja kolmelta vertailuvuodelta.

Länsi-Suomen lääninhallituksen rahoitus koostuu vuonna 2009 valtiovarainministeriön myöntämästä toimintamäärärahasta, edelliseltä vuodelta siirtyneestä erästä ja nettobudjetoituista tuloista.

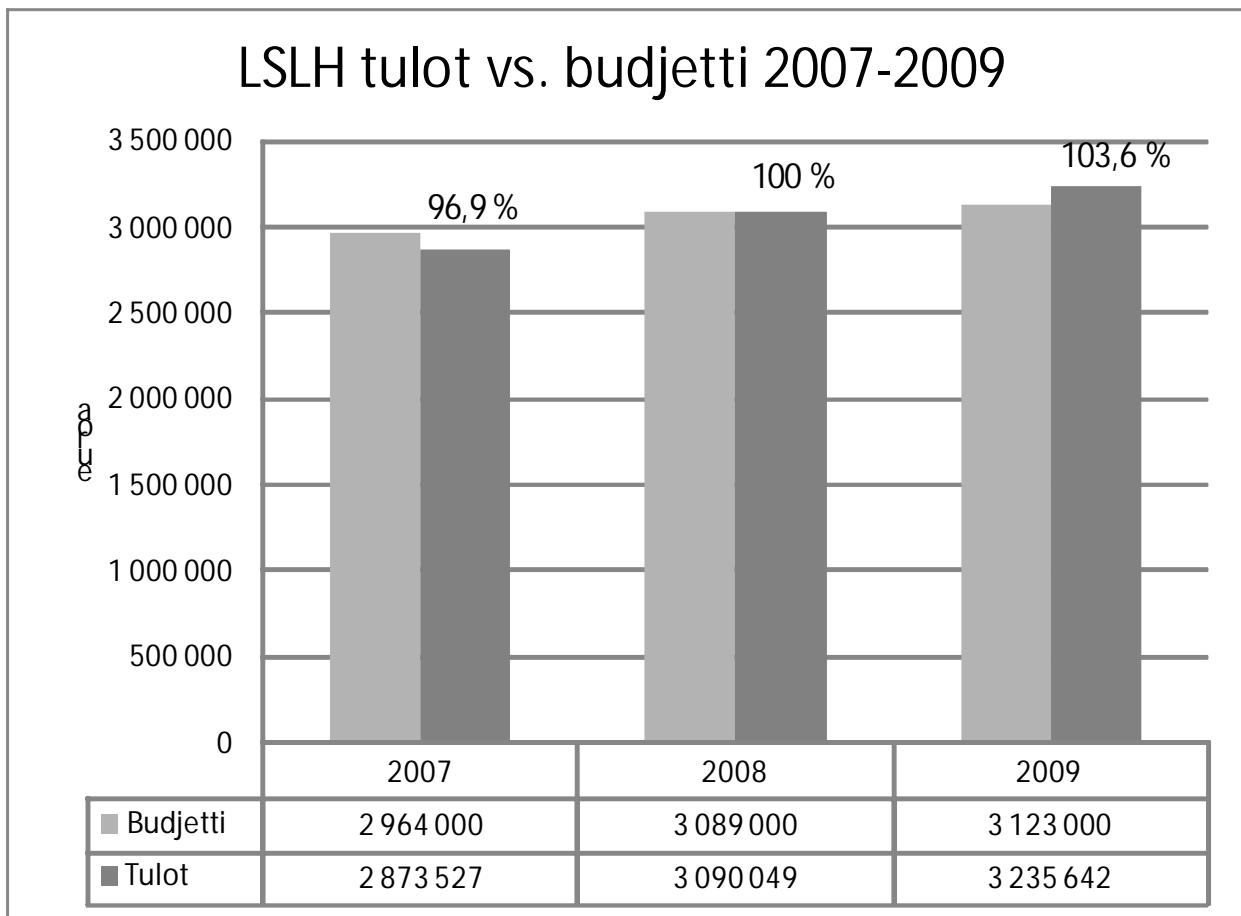
	2007	2008	2009
Määräraha	15 211 000	15 754 000	16 120 000
Lisämääräraha	129 000	116 000	
Siirtyvä erä	438 052	508 448	600 740
Nettobudjetoidut tulot	2 873 528	3 090 049	3 235 642
Käytettävissä	18 651 580	19 468 497	19 956 382

Vuodelle 2009 myönnetty toimintamääräraha kasvoi 250.000 euroa (1,6%). Siirtyvä erä kasvoi 92.292 euroa (18,2%) ja nettobudjetoitujen tulojen kertymä oli 145.593 euroa (4,7%) suurempi kuin vuonna 2008.

Tulot

Lääninhallituksen nettobudjetoidut tulot koostuvat liiketaloudellisista, julkisoikeudellisista ja muista tuloista.

Tulojen kertymä vuonna 2009 oli 145.593 euroa (4,7 %) enemmän kuin vuonna 2008. Näistä 94,5 % on saatu julkisoikeudellisista tuloista, joita on kertynyt 216.999 euroa (7,6 %) enemmän kuin viime vuonna. Etenkin liikenneosaston tulot olivat arvioitua suuremmat. Liiketaloudellisia tuloja on kertynyt 22.499 euroa vähemmän. Muita tuloja on kertynyt 48.138 euroa vähemmän, johtuen pääosin tileistä poisto kirjauksista.

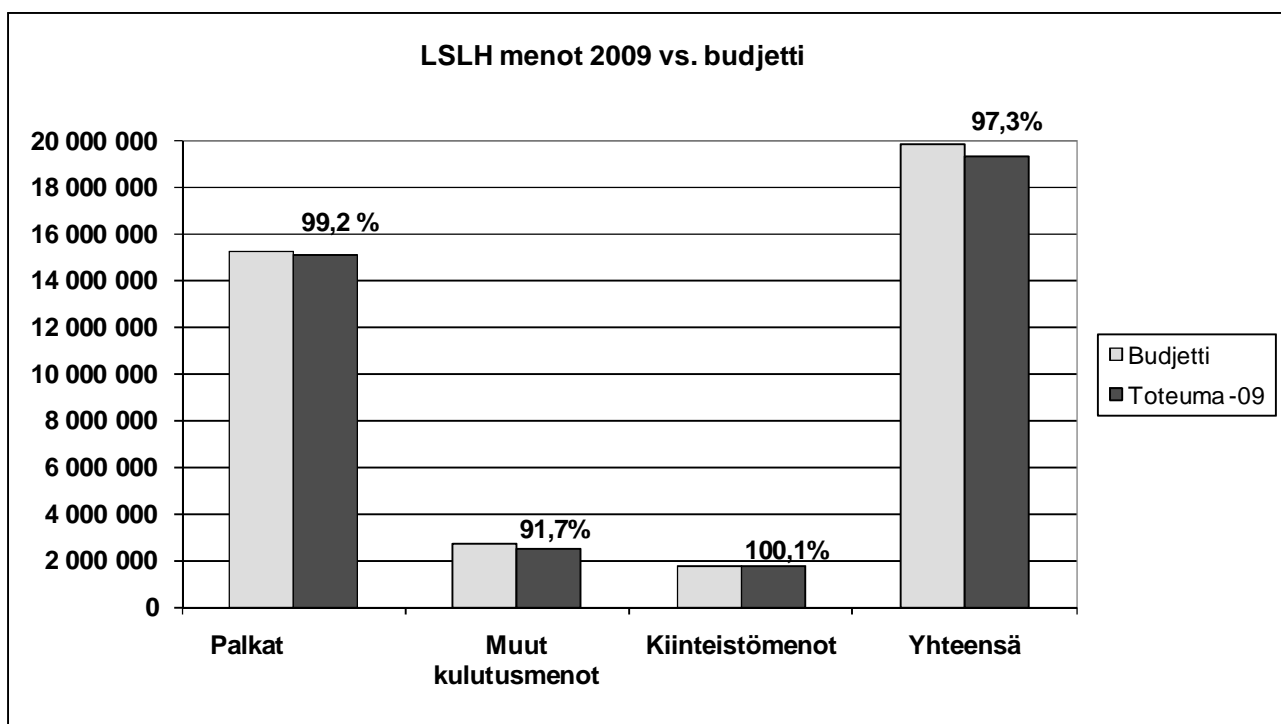
TULOT	2007	2008	2009
Julkisoikeudelliset	2 678 474	2 841 388	3 057 618
Liiketaloudelliset	26 679	210 148	187 649
Muut	168 374	38 513	-9 625
Yhteensä	2 873 527	3 090 049	3 235 642
Budjetti	2 964 000	3 089 000	3 123 000
% budjetista	96,9 %	100,0 %	103,6 %

Menot

Lääninhallitukselle tehtiin tänä vuonna tiukka budjetti, jossa on hyvin pitäydytty. Lääninhallituksen toimintamenojen kokonaiskäyttö-% oli 97,3 %. Palkkojen toteuma oli 99,2 %, muiden kulutusmenojen 91,7 % ja kiinteistömenojen 100,1 %.

Verrattuna vuoden 2008 tietoihin palkkoja on maksettu 390.516 euroa (2,7 %) enemmän, kiinteistömenoja 26.951 euroa (1,6 %) enemmän ja muita kulutusmenoja 18.560 euroa (0,8 %) enemmän. Palkkojen nousu johtuu pääosin virkaehtosopimuksen tuomista palkankorotuksista.

Helputusta rahoitukseen on tuonut Sisäasianhallinnon palvelukeskuksen hintojen tarkistukset alaspäin sekä vuoden 2008 että vuoden 2009 maksujen osalta, näiden kokonaisvaikutus menoja alentavasti on n. 224.000 euroa. Palvelukeskusmaksut tänä vuonna ovat kuitenkin palkkojen ja kiinteistömenojen jälkeen suurin yksittäinen menoerä ollen yhteensä 421.730 euroa. Lääninhallitus sai kesäkuussa VaEL -palautusta 27.525 euroa. Henkilöstö osallistui säästötoimiin vaihtamalla lomarahojaan lomiksi yhteensä 157.256 euron edestä. Työnantajan kansaneläkemaksun alennus 1.4.2009 alkaen 0,8 %-yksikköä toi lääninhallitukselle säästöä noin 70.000 euroa.

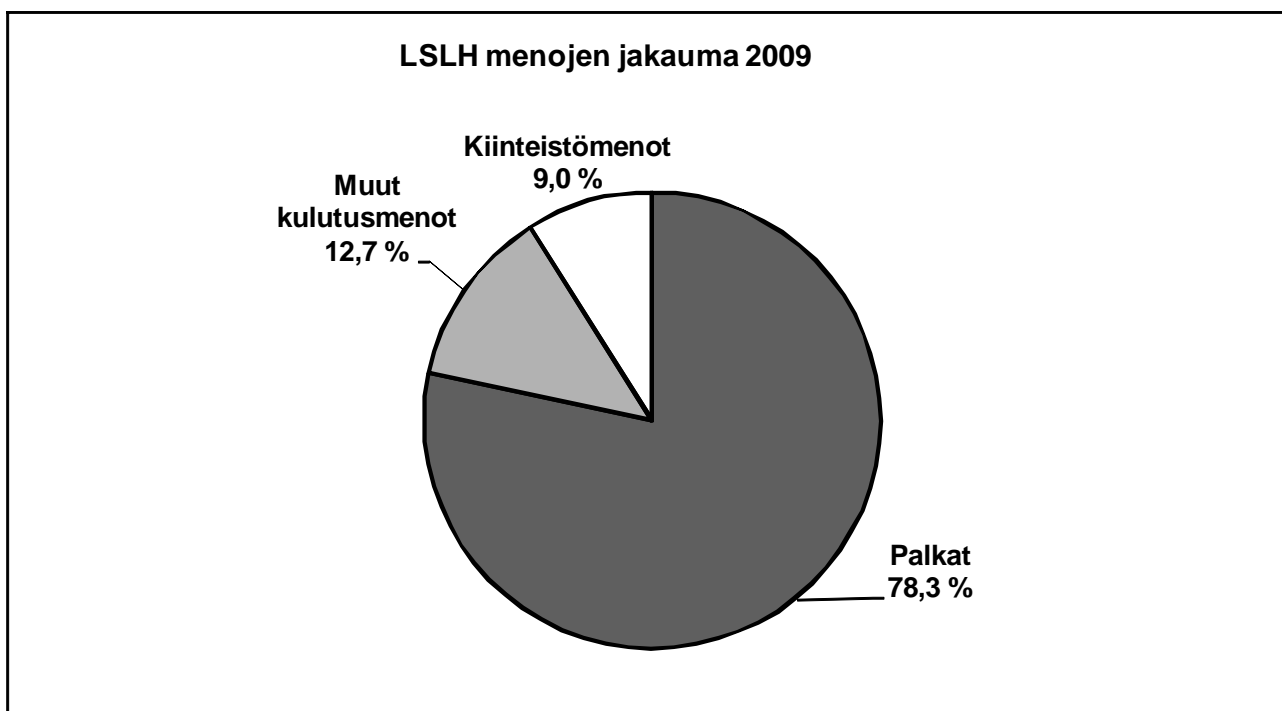

MENOT	2007			2008			2009		
	Budjetti	Toteuma	%	Budjetti	Toteuma	%	Budjetti	Toteuma	%
Palkat	14 578 601	14 586 028	100,1 %	14 470 411	14 715 009	101,7 %	15 223 113	15 105 525	99,2 %
Muut kulutusmenot	2 466 009	2 249 636	91,2 %	3 064 985	2 438 476	79,6 %	2 680 627	2 457 036	91,7 %
Kiinteistömenot	1 800 000	1 743 024	96,8 %	1 732 051	1 714 251	99,0 %	1 740 000	1 741 202	100,1 %
STO:n tilitykset	204 000			200 000			200 000		
Yhteensä	19 048 610	18 578 689	97,5 %	19 467 447	18 867 736	96,9 %	19 843 740	19 303 763	97,3 %

STO:n alkoholihallinnon lupamaksujen tilitykset näkyvät tulojen vähennyksenä, yht. 166.936 €, (166.372 €, v. 2008)

Menojen jakauma

Lääninhallituksen menoista suurin osa on palkkamenoja, 78,3 % (v. 2008 78,0 %, v. 2007 78,5%). Muut kulutusmenot sisältävät osastojen kehysrahat sekä koko talon yhteiset menot mm. palvelukeskusmaksut, työterveyshuollon, koulutuksen, aineet ja tarvikkeet, toimistopalvelut sekä atk-menot. Näiden osuus oli 12,7 % (12,9 %, 12,1 %). Kiinteistömenojen osuus oli 9,0 % (9,1 %, 9,4 %).

6.2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tuloarviotilien loppusumma on 49.5 milj. euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen noin 3.4 milj. euroa. Suurin kertymä on Apteekkimaksujen tilillä yhteensä 43.8 milj. euroa, lisäystä edelliseen vuoteen 3.2 milj. euroa. Menorästivaraukset on siirretty Siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvät velat -tilille. Maa- ja metsätalousministeriöltä siirrettiin hallinnansiirrolla Vaasan toimipisteessä hoidetut siirtokustannuslainat pitkäaikaisiin saamisiin. Lyhennystulot tilitettiin aiemmin Maa- ja metsätalousministeriölle. Vuoden 2009 lyhennystulot näkyvät kirjanpidossa lainojen lyhennystuloissa.

Menoarviotilien loppusumma on 201.1 milj. euroa. Siirtomäärärahoja siirrettiin vuodelle 2009 yhteensä 61.7 milj. euroa, eli 11.2 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Oikeuslääketieteen kuolemansyyn selvittämisen menot arviomäärärahan ylitys on 80.592,45 euroa. Vuodelle 2010 siirrettyjen siirtomäärärahojen yhteissumma on 72.1 milj. euroa.

Länsi-Suomen lääninhallituksen toimintamäärärahan käyttö on kasvanut 290.413 eurolla. Siirtyvä erä vuodelle 2010 on 652.618,64 euroa.

Siirtomäärärahoja peruttiin 4 milj. euroa. Suurimmat peruutetut erät ovat:

- Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelman (407.29.30.34.2) määräraha 1.672.922,84 euroa
- Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden (407.33.32.36.2) määräraha 1.886.531,78 euroa
- Valtakunnalliset kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeiden (407.33.32.36.3) määräraha 315.746,09
- Kansallisen terveydenhuollon kehittämishankkeiden määräraha (407.33.32.36.4) määräraha 99.992,62 euroa
- Pandemiavalmiuden kehittämishankkeiden (407.33.32.36.5) määräraha 62.321,95 euroa

6.3. TUOTTO JA KULULASKELMA

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN	1.1.2009 - 31.12.2009		1.1.2008 - 31.12.2008	
TUOTTO- JA KULULASKELMA				
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	7 331 736,09		7 106 428,62	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	6 604,58		2 834,56	
Muut toiminnan tuotot	1 434 226,31	8 772 566,98	1 225 002,02	8 334 265,20
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-798 024,59		-866 051,86	
Henkilöstökulut	-30 239 844,24		-27 399 892,87	
Vuokrat	-3 513 566,51		-3 296 637,54	
Palvelujen ostot	-5 432 900,13		-5 117 595,14	
Muut kulut	-1 197 797,98		-1 120 290,63	
Poistot	-39 482,53		-74 303,76	
Sisäiset kulut	-2 620 437,51	-43 842 053,49	-6 053 700,88	-43 928 472,68
JÄÄMÄ I		-35 069 486,51		-35 594 207,48
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitusuotot	26 737,55		39 055,13	
Rahoituskulut	-1 667,94	25 069,61	-474,31	38 580,82
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	36,15			
Satunnaiset kulut	-23 973,23	-23 937,08	-7 870,77	-7 870,77
JÄÄMÄ II		-35 068 353,98		-35 563 497,43
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	-125 731 926,84		-104 441 116,18	
Kuntayhtymille	-58 952 444,56		-64 725 439,42	
Elinkeinoelämälle	-7 879 234,75		-8 741 768,57	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	-6 758 663,72		-9 211 238,02	
Palautukset	1 268 735,69	-198 053 534,18	2 963 529,01	-184 156 033,18
JÄÄMÄ III		-233 121 888,16		-219 719 530,61
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	43 761 609,06		40 585 191,96	
Muut pakolliset maksut	1 331,50		1 883,04	
Perityt arvonlisäverot	63 481,69		69 936,88	
Suoritetut arvonlisäverot	-1 568 376,94	42 258 045,31	-1 417 880,68	39 239 131,20
TEKNISET TILIT				
Tekniset tilit		0,00		0,00
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-190 863 842,85		-180 480 399,41

6.4. TASE

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN	TASE		TASE	
	31.12.2009		31.12.2008	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	2 102,35		2 745,19	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	2 102,35	0,00	2 745,19
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	44 296,77		74 400,99	
Kalusteet	4 361,27		9 874,55	
Muut aineelliset hyödykkeet	22 353,21		22 844,25	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	0,00	71 011,25	0,00	107 119,79
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	8 913,93	8 913,93	20 199,37	20 199,37
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		82 027,53		130 064,35
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	152 612,13	152 612,13		
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	494 476,60		438 915,16	
Siirtosaamiset	441 177,53		540 219,72	
Muut lyhytaikaiset saamiset	190 408,26		194 031,74	
Ennakkomaksut	75,78	1 126 138,17	120,90	1 173 287,52
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	18 694,70		19 655,70	
Muut rahat ja pankkisaamiset	8 263 211,33		8 237 291,99	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	0,00	8 281 906,03	0,00	8 256 947,69
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		9 560 656,33		9 430 235,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ		9 642 683,86		9 560 299,56

	31.12.2009		31.12.2008	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	22 107 916,14		22 107 916,14	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-13 770 704,03		-16 056 442,12	
Pääoman siirrot	-189 296 499,75		-178 194 661,32	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	190 863 842,85	9 904 555,21	180 480 399,41	8 337 212,11
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	-8 298 285,43		-8 335 608,09	
Saadut ennakot	0,00		-8 318,00	
Ostovelat	-2 808 233,42		-2 860 905,84	
Tilivirastojen väliset tilitykset	-679 315,15		-596 925,78	
Edelleen tilitettävät erät	-638 136,51		-574 706,57	
Siirtovelat	-4 946 341,00		-5 241 016,09	
Muut lyhytaikaiset velat	-2 176 927,56		-280 031,30	
Virhetilit	0,00	-19 547 239,07	0,00	-17 897 511,67
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-19 547 239,07		-17 897 511,67
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		-9 642 683,86		-9 560 299,56

7. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Lääninhallituksen johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Lääninhallituksen toimintaympäristöön on vaikuttanut kuluneen vuoden aikana voimakkaasti Alku-hanke, johon liittyen lääninhallituksen avainriskeiksi 2009 määriteltiin riskiarvioinnissa toiminnallisia riskejä (hallinnon uudistus, perustoiminnan turvaaminen, henkilöstön motivaatio, aikataulut), ohjaus- ja johtamisriskejä (osastopäälliköiden eläköityminen, täyttölupamenettely, johtamispääoman katoaminen) sekä henkilöstö- ja osaamisriskejä (osaamisen siirto suhteessa Alku-hankkeeseen ja eläköitymiseen, täyttölupamenettely). Mainittuja riskejä on kyetty määritellyin riskienhallintatoimenpitein hallitsemaan kohtuullisesti, vaikka Alku-hankkeen vuoksi laajoista kehittämishankkeista on luovuttu. Olemassa olevin sisäisen valvonnan menettelyin on sisäisen valvonnan tila kyetty säilyttämään ennallaan.

Vuoden 2009 osalta lääninhallituksen sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tila on arvioitu kevennetysti käyttäen Valtiovarain controller – toiminnon suosituksen mukaista, COSO ERM – viitekehikseen perustuvaa sisäisen valvonnan suppeaa arviointikehikkoa. Arviointiin ovat osallistuneet maaherra sekä lääninhallituksen hallinto- ja talousjohto. Sisäinen tarkastus on arvioinut sisäisen valvonnan riittävyttä ja asianmukaisuutta suorittamiensa tarkastusten perusteella.

Arvioinnin perusteella Länsi-Suomen lääninhallituksen sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttää kohtuullisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Sisäisen valvonnan näkökulmasta uusi aluehallintovirasto-organisaatio on erityisten, uusien haasteiden edessä sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamiseksi. Olennaisimpia kehittämiskohteita ovat

- toimintakulttuurin yhtenäistäminen ja vastuiden selkeyden varmistaminen
- toimintaprosessien kehittäminen sisäisen valvonnan tarpeet huomioiden
- resurssien oikea kohdentaminen ja henkilökunnan osaamisen varmistaminen tehtävien ja organisaation muuttuessa
- riskienhallinnan kehittäminen.

Maistraatit

Sisäisen valvonnan tilaa on edellisten vuosien tapaan selvitetty maistraattien päälliköille suunnatulla kyselyllä, joka on laadittu sisäasiainministeriön ja lääninhallitusten yhdessä kehittämän mallin pohjalta. Kyselyn tulokset viittaavat siihen, että sisäisen valvonnan tila on edelleen pääsääntöisesti parantunut edellisestä vuodesta.

Maistraatit ovat raportoineet toiminnastaan ja tulostavoitteittensa toteutumisesta lääninhallitukselle puolivuositain. Lisäksi talustilannetta on seurattu lääninhallituksessa maistraattikohtaisesti kuukausitasolla.

Riskienhallinnan edistämiseksi on valmisteilla olevissa ja toteutuneissa toimitilaratkaisuissa pyritty ottamaan turvallisuusnäkökohdat entistä paremmin huomioon. Tuottavuusohjelman toteuttamisesta seuranneet henkilöstövähennykset ovat toisaalta vaikeuttaneet maistraattien toimintaa. Tuottavuusohjelman seurauksena tehtävien keskittämisellä on kyllä pystytty myös turvaamaan osaamisen tasoa ja yhdenmukaisia toimintatapoja.

Nykyisillä sisäisen valvonnan menettelyillä on kyetty varsin hyvin varmistamaan läänin maistraattien toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, omaisuuden turvaaminen ja raportoinnin oikeellisuus ja riittävyys.

8. MAISTRAATIT

Läänin maistraatit

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Länsi-Suomen läänissä toimi vuonna 2009 kahdeksan maistraattia.

Kokkolan ja Turunmaan maistraateilla on ainoastaan yksi toimipaikka. Keski-Suomen maistraatilla on yksiköt Jyväskylässä, Jämsässä ja Saarijärvellä. Satakunnan maistraatilla on yksiköt Porissa, Raumalla ja Huittisissa. Seinäjoen maistraatilla on yksiköt Seinäjoella ja Kauhavalla. Tampereen maistraatilla on yksiköt Tampereella, Akaassa ja Mäntässä. Nokian palveluyksikön toiminta päättyi 1.4.2009. Turun seudun maistraatilla on yksiköt Turussa, Raisiossa, Loimaalla, Salossa ja Uudessakaupungissa. Vaasan maistraatilla on yksiköt Vaasassa, Kristiinankaupungissa ja Pietarsaareissa.

Maistraattien yksiköt ovat edelleen olleet huomion kohteina mietittäessä mahdollisia yhteispalvelupisteitä.

Satakunnan maistraatti on edelleen hoitanut pääkaupunkiseudulta tulevia isyyden vahvistamisia ja Kokkolan maistraatti perukirjojen osakaluetteloiden vahvistamisia. Turunmaan maistraatti on hoitanut vastaavia ruotsinkielisiä asioita.

Vuoden 2009 alussa kuluttajaneuvontatehtävät siirrettiin maistraattien hoidettaviksi. Länsi-Suomen läänin maistraatteihin siirrettiin tässä yhteydessä 30 virkaa. Kuluttajaneuvontatehtäviä hoidetaan Keski-Suomen, Satakunnan, Tampereen, Turun seudun ja Vaasan maistraateissa. Kokkolan ja Seinäjoen maistraateissa on yhteensä kaksi kuluttajaneuvontatehtäviä hoitavaa virkamiestä, joiden vastuumaistraattina on Vaasa.

Valtiovarainministeriön tuottavuusohjelma on vaikuttanut merkittävästi maistraattien toimintaan. Tuottavuusohjelmassa vuonna 2009 rekisterihallinnolle kohdistetusta vähentämistavoitteesta Länsi-Suomen läänin maistraattien osuus oli 5,5 henkilötyövuotta.

Tuottavuusohjelman toteuttamisen tueksi määrättyä maistraattien virkojen ja määräaikaisten virkasuhteiden täyttökiertoa jatkettiin valtiovarainministeriön päätöksellä vuoden 2009 loppuun saakka. Luvan vakinaisen viran täyttämiseen voi myöntää valtiovarainministeriö ja määräaikaisten virkasuhteiden täyttämiseen lääninhallitus. Kuluneena vuonna valtiovarainministeriö on myöntänyt täyttölupia kahdeksaan virkaan. Muutoin maistraatit ovat toimineet lääninhallituksen myöntämien määräaikaisten täyttölupien varassa.

TULOKSELLISUUS

Maistraattien strategiset painopisteet, tulostavoitteet ja palvelutavoitteet ovat omana osanaan valtiovarainministeriön ja lääninhallituksen välisessä tulossopimuksessa.

Lääninhallitus kävi tulosneuvottelut kaikkien maistraattien kanssa. Jokaisen maistraatin kanssa tehtiin kirjallinen tulossopimus, jonka allekirjoittivat lääninhallituksen puolelta maaherra ja maistraatin puolelta maistraatin päällikkö. Tulossopimukseen kirjattiin maistraateille vuodelle 2009 asetetut tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen käytettävissä oleva henkilöstömäärä. Lisäksi tulossopimukseen kirjattiin kunkin maistraatin tulotavoite ja lääninhallituksen maistraatille myöntämä nettomääräraha sekä asetettiin tavoitteet suoritustuotannolle. Maistraatit sitoutettiin myös noudattamaan hankinnoissaan hallinnonalan hankintastrategiaa ja hankintoja koskevia määräyksiä.

Seuraavassa arvioidaan läänin tasolla maistraattien strategisia painopisteitä koskevien tavoitteiden saavuttamista. Palvelutavoitteiden toteutuminen on kuvattu erillisellä lomakkeella.

Painopiste: Edunvalvonnan oikea kohdentuminen ja laadun parantaminen sekä tuottavuuden edistäminen

Tavoite: Edunvalvonnan asiakkaiden palvelutoiminnan laatu on parantunut. Yleisen edunvalvonnan siirtyminen oikeusaputoimistojen tehtäväksi on otettu huomioon maistraattien toiminnassa.

Tulos:

Maistraatit ovat ennen edunvalvojan määräämistä tai edunvalvontahakemuksen tekemistä selvittäneet, voidaanko edunvalvonta järjestää muulla tavoin. Tässä tarkoituksessa maistraatit ovat olleet yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja järjestäneet näille keskustelu- ja koulutustilaisuuksia.

Valtakunnallisten mallien puuttuessa maistraatit ovat käyttäneet omia luokittelujaan tilien käsittelyssä ja siten parantaneet tarkastustyön tehokkuutta.

Yleisen edunvalvonnan siirtyessä valtiolle maistraatit ovat järjestäneet tapaamisia oikeusaputoimistojen kanssa ja sopineet menettelytavoista.

Painopiste: Prosessien tehostaminen, tietojen laadun varmistaminen ja osaamisen siirto

Tavoite: Vakinaisten asuinosoitteiden laatu on säilytetty: 99,0 % oikein. Muuttoilmoitusten käsittelyä on tehostettu. Kuntajaotuksen muutokset on otettu huomioon tietojen ylläpidossa ja tietojen oikeellisuus varmistettu. Rakennustietojen laatua on parannettu. Uuden väestötietolain voimaan tulon vaikutukset on otettu huomioon prosesseissa

Tulos:

Muuttoilmoitusten automaattisesta tallennuksesta saatu hyöty on suureksi osaksi menetetty skannatuissa muuttoilmoituksissa olleiden virheiden selvittämiseen kuluneen työn vuoksi.

Kuntajaotuksesta johtuvat muutokset on EU-vaalien vuoksi ollut toteutettava lyhyessä ajassa, mikä on työllistänyt huomattavasti maistraatteja.

Rakennustietojen oikeellisuutta on tarkastettu, mutta yhteistyö kuntien kanssa ei ole aina ollut ongelmaton.

Uuden väestötietolain voimaantuloon on varauduttu mm. pitämällä koulutustilaisuuksia ja palaveria yhteistyötahojen kanssa.

Painopiste: **Kaupparekisteritietojen parantaminen erityisesti asunto-osakeyhtiötietoja parantamalla ja laadukas asiakas- ja tietopalvelu**

Tavoite: Maistraatit ovat käsitelleet toimivaltaansa kuuluvat asunto-osakeyhtiöiden kaupparekisteri-ilmoitukset siten, että kunnossa olevan ilmoituksen keskimääräinen käsittelyaikatoteuma on 0,5 kuukautta.

Tulos:

Tavoite on pääosin saavutettu. Ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika on ollut selvästi alle 0,5 kuukautta. YTJ:n sähköinen asiointi ja Patentti- ja rekisterihallituksen Novus-hanke eivät ole ehtineet vaikuttaa maistraattien toimintaan. Valmistautuminen 1.7.2010 voimaan tulevaan uuteen asunto-osakeyhtiölakiin on alkuvaiheissaan.

Painopiste: **Kuluttajaneuvonta on valtion tehtävänä hyvin organisoitu ja kansalaisia hyvin palveleva**

Tavoite: Kuluttajaneuvonnan siirto maistraatteihin on toteutettu hallitusti. Neuvonta- ja sovittelupalvelujen tasapuolinen saatavuus valtakunnallisesti on turvattu ja kielivaatimukset otettu huomioon. Kuluttajaneuvonta on kiinteä osa kuluttajasuojan toteuttamista ja kuluttajan aseman turvaamista.

Tulos:

Kuluttajaneuvonnan siirto maistraatteihin sujui ongelmitta. Maistraatit ovat hoitaneet 98-100 % yhteydenotoista. Palvelujen saatavuus on ollut hyvä. Henkilöstö on osallistunut koulutukseen ja useat maistraatit ovat toteuttaneet valistuskampanjoita.

Painopiste: **Palvelujen saatavuuden turvaaminen ja asiointin kehittämisen nykyaikaisin menetelmin**

Tavoite: Maistraattien asiakaspalvelua on kehitetty yhteispalvelun avulla ja osana toiminnan muuta kehittämistä. Sähköistä asiointia on laajennettu. Vesikulkuneuvorekisterin käyttöönotto on edennyt säädösten edellyttämällä tavalla.

Tulos:

Tampereen maistraatin Ikaalisten yhteispalvelu aloitti toimintansa vuoden 2009 alussa. Nokian palveluyksikön osalta käynnistettiin selvitystyö mahdollisuudesta osallistua yhteispalveluun. Yhteispalvelupisteet on avattu Uuteenkaarlepyyhyn ja Sastamalaan. Muuallakin maistraatit ovat osallistuneet yhteispalvelua koskeviin paikallisiin selvittelyihin.

Sähköistä asiointia on kehitetty erityisesti sähköisen ajanvarauksen käyttöönotolla.

Vesikulkuneuvorekisterilain soveltamiskäytännön yhtenäisyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Painopiste: **Tehokkaasti ja taloudellisesti toimiva organisaatio (hallinto ja henkilöstö)**

Tavoite: Maistraattien yhdistämistä on jatkettu ja toimintatapoja ja käytäntöjä on yhtenäistetty asiakaslähtöiseksi. Maistraattien uudet tehtävät on organisoitu tehokkaasti. Maistraatit ovat kehittyneet entistä toimivammiksi, vuorovaikutteisemmiksi ja paremmin johdetuiksi työyhteisöiksi. Tuottavuusohjelman mukaiset toimenpiteet vuoteen 2009 kohdistuen on toteutettu. Maistraattien

keskeiset prosessit on kuvattu ja niiden kehittäminen on aloitettu. Maistraattien erikoistumista on jatkettu ja työmääriä tasattu maistraattien kesken.

Tulos:

Käytäntöjä on yhdenmukaistettu ja henkilöstön ammatillista osaamista on kehitetty muun muassa sisäisillä työjärjestelyillä. Tehtäviä on keskitetty ja työmääriä tasattu maistraateissa.

Maistraatteihin kohdistettiin tuottavuusohjelman mukainen 5,5 henkilötyövuoden vähennys vuonna 2009. Vähennystavoite saavutettiin.

Satakunnan maistraatti on edelleen hoitanut pääkaupunkiseudun isyyden tunnustamisen vahvistamisia ja Kokkolan maistraatti perukirjojen osakasluetteloiden vahvistamisia. Turunmaan maistraatti on hoitanut vastaavia ruotsinkielisiä asioita. Tampereen maistraatin Nokian palveluyksikkö on lopettanut toimintansa alkuvuodesta 2009.

Palvelutavoitteiden toteuma

Edunvalvonnan palvelutavoiteaika maistraatin päätökselle

Selite	Tavoite	TOTEUMA	Analyysi
Edunvalvontaan määrääminen, maistraatin päätöksellä ratkaisut ,aika enintään	4 kk	70 %	Keskimääräinen palveluaika on 102,7 pv. Palveluaika on viimevuotisesta noussut, mutta on kuitenkin selvästi alle tavoiteajan. Tavoiteajan ylittyminen on johtunut mm. lääkärilausuntojen viipymisestä, päämiesten kuulemiseen kuluva ajasta ja asiakasmäärien kasvusta.

Edunvalvonnan palvelutavoiteaika kärjäoikeuden hakemukselle

Selite	Tavoite	TOTEUMA	Analyysi
Hakemuksen toimittaminen kärjäoikeudelle	4 kk	71 %	Keskimääräinen käsittelyaika (96,5 pv) on hieman noussut, mutta se on selvästi alle tavoiteajan. Poikkeamat johtuvat osin samoista syistä kuin edellisessä kohdassa on esitetty.

Edunvalvonnan tilintarkastuksen kattavuustavoite

Selite	Tavoite	TOTEUMA	Analyysi
Määräaikaan maistraattiin saapuneiden vuosittain tarkastus vuoden loppuun mennessä	Saapumisvuoden loppuun mennessä	Toteutunut	Tulostavoite on useimmissa maistraatiessa käytännössä saavutettu. Poikkeamat ovat johtuneet tileissä olevista puutteellisuuksista, asiakasmäärien kasvusta sekä henkilöstön vähyydestä ja vaihtumisesta.

Julkisen notaarin palvelutavoiteaika

Selite	Yksikkö	TOTEUMA	Analyysi
Julkisen notaarin palvelujen saanti tavoiteajassa	2 pv	Toteutunut	Julkisen notaarin palvelut annetaan yleensä odotettaessa. Pienemmissä yksiköissä palvelut on hoidettu sovittuina aikoina ja yksiköiden välisellä yhteistyöllä.

Muuttoilmoitus- ja osoitepalvelupuhelimen vastaamisaika

Selite	Yksikkö	TOTEUMA	Analyysi
Palvelupuhelimeen vastaaminen tavoiteajassa	1 min	Toteutunut	Palveluaikatavoite on saavutettu erinomaisesti. Keskimääräinen jonotusaika on ollut alle puoli minuuttia.

Kuluttajaneuvonta

Selite	Yksikkö	TOTEUMA	Analyysi
Maistraattien kuluttajaneuvonta hoitaa sinne otetuista yhteydenotoista, %	95 %	Toteutunut	Tulostavoite on ylitetty. Maistraatin kuluttajaneuvonnat ovat hoitaneet 98-100 % yhteydenotoista.

Asunto-osakeyhtiöiden kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyn palvelutavoiteaika

Selite	Yksikkö	TOTEUMA	Analyysi
Asunto-osakeyhtiöiden kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyaika keskimäärin	0,5 kk	Toteutunut	Palveluaikatavoite on pääosin saavutettu. Ylitykset ovat johtuneet asiakirjoissa olevista puutteista ja resurssivajauksesta.

HENKILÖSTÖVOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Oheiseen taulukkoon on kerätty joitakin tietoja momentilta 28.01.09 palkatusta henkilöstöstä.

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	% 2007 osuus		% 2008 osuus		% 2009 osuus	muutos ed. vuoteen (%)	
Toimiala: Rekisterihallinto							
LÄNSI-SUOMEN LÄÄNIN MAISTRAATIT							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet	262		257		274	6,6	
henkilöstömäärä	284		279		295	5,7	
naiset	250	88,0	249	89,2	249	84,4	0,0
miehet	34	12,0	30	10,8	46	15,6	53,3
vakinaiset	229	80,6	218	78,1	244	82,7	11,9
naiset	199	70,1	191	68,5	206	69,8	7,9
miehet	30	10,6	27	9,7	38	12,9	40,7
määräaikaiset	55	19,4	61	21,9	51	17,3	-16,4
naiset	51	18,0	58	20,8	43	14,6	-25,9
miehet	4	1,4	3	1,1	8	2,7	166,7
kokoaikaiset	261	91,9	250	89,6	270	91,5	8,0
naiset	228	80,3	222	79,6	225	76,3	1,4
miehet	33	11,6	28	10,0	45	15,3	60,7
osa-aikaiset	23	8,1	29	10,4	25	8,5	-13,8
naiset	22	7,7	27	9,7	24	8,1	-11,1
miehet	1	0,4	2	0,7	1	0,3	-50,0
keski-ikä	48,1		48,7		48,5		-0,4
naiset	48,0		48,4		48,9		1,0
miehet	49,0		50,7		46,7		-7,9
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%							
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi							
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta							
välilliset työvoimakustannukset							
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista							
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,14		3,14		3,27	0,13	
lähtövaihtuvuus %							
tulovaihtuvuus %							
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,7		0,4		1,0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	12,0		10,6		9,7	-8,5	
työterveyshuolto €/htv							
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)							
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	4,7		4,6		4,8	4,3	
naiset	4,5		4,5		4,7	4,4	
miehet	6,1		6,0		5,8	-3,3	
koulutus ja kehittäminen €/htv							
koulutuspanostus työpäivää/htv							

Maistraattien työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2009. Työtyytyväisyysindeksi (3,27) on noussut edellisestä vuodesta (3,14) ja on valtakunnallisen indeksin tasoa.

Maistraattien henkilötyövuosikehitys sekä maistraateille asetetut htv-tavoitteet:

MAISTRAATTI	Tot. htv 2005	Htv-katto 2006	Tot. htv 2006	tuott.väh. 2007	Htv-katto 2007	Tot. htv 2007	tuott.väh. 2008	Htv-katto 2008	Tot. htv 31.12.2008	tuott.väh. 2009	Htv-katto 2009	Tot. htv 31.12.2009
SATAKUNTA (Pori+Rauma)	41,5	40,0	39,9	-1	39,0	38,9	-1	38,0	38,6	-1	42,0	41,4
TURUN SEUD. (Tku, Salo, V-Su)	58,5	57,5	57,1	-2	55,5	56,8	-1	54,5	54,2	-2	60,5	59,0
TURUNMAA	5,0	5,0	5,2		5,0	5,3		5,0	5,7		5,0	5,8
KESKI-SUOMI (Jkl, Jsä, S-järvi)	39,5	39,5	39,3	-1	38,5	38,7	-1	38,5	38,8	-1	42,5	40,2
KOKKOLA	10,0	10,0	10,0		10,0	12,3		10	12,6		10,0	12,2
SEINÄJOKI	24,0	23,5	22,8	-1	22,5	21,3	-1	21,5	19,6		21,5	18,8
VAASA	27,0	26,5	26,5	-1	25,5	24,9	-1	24,5	24,7	-0,5	30,0	29,1
TAMPERE	63,0	62,0	63,5	-1	61,0	58,7	-1	60,0	57,1	-1	65,0	61,6
YHTEENSÄ	268,5	264,0	264,3	-7	257,0	256,9	-6	252,0	251,3	-5,5	276,5	268,1
ATK-hlöstö	5,0	5,0	5,0		5,0	5,0		5,0	5,6		5,0	5,5
	273,5	269,0	269,3		262,0	261,9		257,0	256,9		281,5	273,6

*) Lisäyksenä yhteensä 30 kuluttajaneuvonnan virkaa

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMAT.

Länsi-Suomen läänin maistraateilla oli vuonna 2009 momentilla 28.01.09 käytettävissä 11.482.000 euroa. Vuodelta 2008 siirtyi 2.035.667 euroa. Vuonna 2009 käytettävissä oleva summa oli siten yhteensä 13.517.667 euroa, kun vastaava määräraha edellisenä vuonna oli ollut 11.403.012 euroa. Kehymäärän kasvuun vaikutti kuluttajaneuvonnan siirtyminen valtiolle vuoden 2009 alussa. Läänin maistraateille osoitettiin 30 kuluttajaneuvonnan virkaa.

Momentin 28.01.09 bruttomenot kasvoivat yli 10 prosentilla. Henkilöstökulut kasvoivat 13,6 prosentilla, mikä selittyy kuluttajaneuvonnan mukaan tulosta. Toisaalta tuottavuusohjelman vaikutukset vähentävät omalta osaltaan henkilöstökulujen määrää. Maistraattien rahoitusta ja määrärahan käyttöä on esitetty taulukossa 1.

Taulukossa 2 ovat läänin maistraattien suoritteiden määrät ministeriön seurantaohjeen mukaisesti esitettyinä.

Väestötietojärjestelmän väestötietojen ylläpidon ja maksuttoman palvelun määrät ovat edelleen vähentyneet. Vain henkilötietojen ylläpidossa tallennettujen ilmoitusten määrässä on kasvua, kun taas ulkomaalaisten rekisteröintimäärät ovat selvästi vähentyneet edellisestä vuodesta. Julkisoikeudellisen ja liiketaloudellisen palvelun suoritelmäärät ovat niin ikään vähentyneet, jopa ennakoitua enemmän.

Kauppa- ja yhdistysrekisterin julkisoikeudellisten suoritteiden ja maksuttoman palvelun määrässä on laskua. Kaupparekisterin ylläpitotehtävien suoritelmäärien kasvu selittyy lähinnä asunto-osakeyhtiöiden muiden kuin perus- ja yhtiöjärjestysmuutosilmoitusten kasvulla.

Holhoustoimen maksullisen palvelun suoritteiden määrä on edelleen kasvanut, vaikka maistraatit ovat määrätietoisesti pyrkineet ohjaamaan edunvalvonnan käyttöä siten, että vain tarpeelliset edunvalvonnat tulevat järjestelmän piiriin. Kasvu näkyy etenkin tilintarkastusten sekä maksusta vapautettujen otteiden lisääntymisenä.

Yleishallinnon julkisoikeudellisen palvelun suoritteet ovat merkittävästi vähentyneet. Lasku johtuu vesikulkuneuvorekisterin suoritteista, joiden määrää siirtymäsäännökset kasvattivat edellisenä vuonna. Kuluneena vuonna tilanne normalisoitui. Kaupanvahvistusten ja kiinteistötietojärjestelmästä annettujen otteiden ja todistusten määrässä on myös selvää laskua, mikä selittyy yleisellä taloustilanteella.

Taulukko 1 Maistraattien rahoitus ja määrärahat				
	2009	2009	2008	2007
1. Rahoitus ja määrärahat	Arvioitu	Toteutunut	Toteutunut	Totetunut
Bruttomenot	15 389 630	15 568 274	14 127 647	12 941 095
Tulot suoritteista	3 679 000	3 976 846	3 901 520	3 363 907
Muut tulot	373 000	541 939	551 509	631 077
Nettomenot	11 337 630	11 049 488	9 674 618	8 946 111
Ed. vuodelta siirtyneet määrärahat	1 327 011	2 035 667	1 327 011	692 166
Määrärahat 28.01.11/28.01.09	11 482 000	11 482 000	10 076 000	9 025 000
Määrärahat 26.07.21				389 691
Määrärahat; muut momentit yht.				
mom. 32.30.51.21/32.80.51.21		206 921	251 808	268 299
mom. 29.50.01		50 829	47 902	17 592
mom. 27.10.21.9			8 802	18 777
mom. 4072710219			1 422	
Seuraavalle vuodelle siirtyvät määrärahat; 28.01.11		2 725 930	2 035 666	1 327 011
2. Menot ja tulot (mom. 28.01.09/28.01.11)				
Bruttomenot	15 389 630	15 310 523	13 817 713	12 363 125
Investoinnit			11 430	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	491 000	448 603	460 639	344 859
Henkilöstökulut	11 689 400	11 730 887	10 326 388	9 544 720
Vuokrat	1 421 400	1 461 447	1 323 397	1 049 841
Palvelujen ostot	1 469 200	1 378 787	1 452 392	981 354
Muut kulut	318 630	290 799	243 468	442 351
Tulot	4 052 000	4 518 785	4 450 407	3 972 971
Tulot suoritteista	3 679 000	3 976 846	3 901 520	3 375 897
<i>väestötietojärjestelmä</i>	746 000	931 420	827 719	869 466
<i>kaupparekisteri ja yhdistysrekisteri</i>	209 000	97 482	108 776	117 419
<i>holhous</i>	1 469 000	1 582 592	1 440 530	1 288 543
<i>yleishallinto</i>	1 255 000	1 365 352	1 524 495	1 100 469
Muut tulot	373 000	541 939	548 887	597 074
		0		
Nettomenot	11 337 630,0	10 791 738	9 367 306	8 390 154
Henkilötyövuodet mom 28.01.09	277	273,7	256,9	261,9
Henkilötyövuodet; muut momentit	2	9	13	13

Taulukko 2

Maistraattien suoritteet

SEURATTAVIEN SUORITTEIDEN LUKUMÄÄRÄ	2009	2009	2008	2007
	Arvio kpl	toteutunut kpl	toteutunut kpl	toteutunut kpl
21. Väestötietojärjestelmä				
211 Väestötietojen ylläpito ja maksuton palvelu	686 320	672 580	690 875	723 586
- henkilötietojen ylläpidossa tallennetut ilmoitukset	420 500	433 696	420 023	426 264
- rakennus- ja kiinteistötietojen ylläpidossa tallennetut ilmoitukset	254 800	230 371	259 782	286 644
- ulkomaalaisten ensirekisteröinnit	3 510	2 937	3 548	3 248
- ulkomaalaisten tilapäinen rekisteröinti	7 510	5 576	7 522	7 430
212 Julkisoikeudellinen maksullinen palvelu	69 910	65 192	68 628	67 825
- VTJ-ote	52 200	48 705	53 094	51 760
- maksusta vapautettu VTJ-ote	8 220	7 453	6 018	6 462
- manuaalisesti laadittu VTJ-ote	5 488	5 147	5 432	5 176
- maksusta vapautettu manuaalisesti laadittu VTJ-ote	81	64	85	141
- asiakasluettelon ja sen muutostietojen toimitukset	3 301	3 411	3 399	3 666
- maksusta vapautetun asiakasluettelon ja sen muutostietojen toim.	502	320	478	483
- tietopalvelusopimukset (julkis oik. massaluovutus)	118	92	122	137
213 Liiketaloudellinen palvelu	1022	857	1045	982
- tietopalvelusopimukset (liiketal. massaluovutus)	232	215	267	325
- laaditut perillisselvitykset	790	642	778	657
22. Kaupparekisteri ja yhdistysrekisteri				
221 Kauppa- ja yhd.rekisterin julk.oikeudell. maksull. palvelu	10 822	9 865	10 912	11 750
- kaupparek. annettavat otteet, jäljennökset ja todistukset	8 415	7 792	8 513	9 092
- YTJ:stä annettavat otteet ja todistukset	269	155	176	234
- yhdistysrek. annettavat otteet, jäljennökset ja todistukset	2 138	1 918	2 223	2 424
223 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	2 065	1 710	2 088	2 146
- maistraattiin jätetyt yhdistysrekisteri-ilmoitukset	2 065	1 710	2 088	2 146
229 Kaupparekisterin ylläpito	12 403	12 992	12 464	12 019
- as oy:n perus- ja yhtiöjärj. muutosilmoitukset	1 003	846	990	1 254
- as oy:n muut muutosilmoitukset	5 440	6 045	5 345	4 832
- muut maistraattiin jätetyt kaupparekisteri-ilmoitukset	5 960	6 101	6 129	5 933
23. Holhustoimi				
231 Julkisoikeudellinen maksullinen palvelu	33 649	33 162	29 783	28 900
- lupapäätökset	2 180	2 035	2 145	2 129
- maksusta vapautetut päätökset	182	132	166	242
- tilintarkastukset	13 995	14 942	13 595	13 042
- maksusta vapautetut tilintarkastukset	6 240	4 881	6 085	5 661
- edunvalvojan määrääminen	896	875	876	769
- maksusta vapautettu edunvalvojan määrääminen	564	696	559	651
- hakemus käräjäoik:lle edunvalvojan määräämiseksi	1 710	1 666	1 644	1 469
- maksusta vapautettu hakemus käräjäoik:lle edunvalv. määrääm.	365	334	344	386
- holhousrekisteristä annettavat otteet	2 627	2 448	2 627	2 882
- maksusta vapautetut otteet holhousrekisteristä	4 890	5 153	1 742	1 670
233 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	7 643	6 530	6 435	7 170
- alaikäisen rekisteröinti	1 675	1 630	1 618	1 530
- omaisuusluettelo	3 210	2 782	3 180	3 974
- nelivuotisselvitys	2 729	2 108	1 609	1 656
- omaisuudenhoitosuunnitelma	29	10	28	10
24. Yleishallinto				
241 Julkisoikeudellinen maksullinen palvelu	53 995	52 463	61 429	45 017
- perukirjan osakasluettelon vahvistukset	4 110	4 161	4 115	3 422
- julkisen notaarin suoritteet	31 110	31 484	32 863	28 048
- venerekisteristä annetut otteet ja todistukset	14 920	12 887	20 592	9 858
- nimenmuutoshakemuksiin annetut päätökset	1 060	1 219	1 080	951
- avioehtosopimusten tms. rekisteröinti	2 795	2 712	2 779	2 738
243 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	24 638	24 362	24 063	21 806
- vihkimiset ja parisuhteen rekisteröinnit virka-aikana	5 740	5 507	5 628	4 955
- vihkimiset ja parisuhteen rekisteröinnit virka-aikana	4 128	3 896	4 001	3 717
- isyyden tunnustamisen vahvistamiset	14 770	14 959	14 434	13 134
249 Kaupanvahvistukset ja muut erill.lain muk. julk.oikeudelliset	3 958	3 848	4 886	4 535
- kaupanvahvistukset	1 700	2 068	2 159	2 405
- kiinteistötietojärjestelmästä annetut otteet ja todistukset	2 258	1 780	2 727	2 130

Taulukko 3 Maistraattien henkilötyövuodet, menot ja tulot tulosalueittain

	2009	2008	2007
Sisäinen hallinto			
Henkilöstön määrä htv	26,73	27,84	29,1
Bruttomenot €	3 775 726	3 478 310	3 419 702
Tulot €	34 832	16 447	33 100
Väestötietojärjestelmä			
Henkilöstön määrä htv	75,03	75,77	82,65
Bruttomenot €	3 581 225	3 126 685	2 886 293
Tulot €	931 420	823 267	869 466
Kauppa- ja yhdistysrekisteri			
Henkilöstön määrä htv	14,27	14,56	15,8
Bruttomenot €	720 646	634 523	589 372
Tulot €	610 806	643 084	708 190
Holhous			
Henkilöstön määrä htv	51,35	52,02	51,93
Bruttomenot €	2 461 689	2 456 927	2 144 783
Tulot €	1 582 592	1 440 535	1 288 543
Yleishallinto			
Henkilöstön määrä htv	25,13	30,45	23,18
Bruttomenot €	1 328 331	1 544 332	1 290 932
Tulot €	1 359 136	1 529 694	1 088 479
Kuluttajaneuvonta			
Henkilöstön määrä htv	18,91		
Bruttomenot €	965 331		
Tulot €			
Koulutus- ja kehittämistehtävät			
Henkilöstön määrä htv	4,26	4,1	5,35
Bruttomenot €	198 302	206 797	225 332
Tulot €			
Muu palkallinen poissaolo			
Henkilöstön määrä htv	54,76	54,11	56,69
Bruttomenot €	2 537 073	2 302 180	2 067 142
Tulot €			
Yhteensä			
Henkilöstön määrä htv	270,44	258,85	264,7
Bruttomenot €	15 568 323	13 749 754	12 623 556
Tulot €	4 518 786	4 453 027	3 987 778

VTJ:n tuottavuus, taloudellisuus ja kustannusvastaavuus

1. Tuottavuus ja taloudellisuus

	211 Ylläpito		212 Julkisoik. tietopalvelu		213 Liiketal. tietopalvelu	
	tavoite	tot.2007	tavoite	tot.2007	tavoite	tot.2007
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	723 550	723 586	61 367	67 825	387	982
Henkilöstön määrä; htv	69	66	7	7	2	9
Kustannukset		4 725 340		488 263		653 430
Tuottavuus; suoritetta/htv	10 492	10 927	9 051	9 731	242	104
Taloudellisuus; €/suorite		7		7		665

	211 Ylläpito		212 Julkisoik. tietopalvelu		213 Liiketal. tietopalvelu	
	tavoite	tot.2008	tavoite	tot.2008	tavoite	tot.2008
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	735 406	690 875	63 167	68 628	554	1 045
Henkilöstön määrä; htv	68	61	7	7	3	8
Kustannukset		4 874 297		550 109		568 609
Tuottavuus; suoritetta/htv	10 820	11 330	9 386	9 860	219	135
Taloudellisuus; €/suorite		7		8		544

	211 Ylläpito		212 Julkisoik. tietopalvelu		213 Liiketal. tietopalvelu	
	tavoite	tot.2009	tavoite	tot.2009	tavoite	tot.2009
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	694 024	672 580	66 913	65 192	922	857
Henkilöstön määrä; htv	66	61	9	7	2	8
Kustannukset		5 264 086		600 393		628 086
Tuottavuus; suoritetta/htv	10 511	11 106	7 329	9 367	406	114
Taloudellisuus; €/suorite		8		9		733

2. Kustannusvastaavuuslaskelma

	Maksuperustelain muk. julkisoik. suoritteet			Maksuperustelain mukaiset liiketal. suoritteet		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Tuotot; €	423 049	474 372	488 227	446 418	348 853	443 193
Kustannukset; €						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
40 Aineet, tarv. ja tavarat	246	448	2 004	303	177	801
41 Henkilöstökulut	210 610	232 012	299 586	282 128	252 952	322 556
42 Vuokrat	1 104	267	1 184	3 112	16	922
43 Palvelujen ostot	24 227	23 994	1 140	38 362	24 385	607
45 Muut kulut	5 422	4 857	5 953	6 590	4 344	7 126
Erilliskustannukset yhteensä	241 609	261 578	309 866	330 494	281 874	332 012
Käyttöjäämä; €	181 440	212 794	178 361	115 924	66 979	111 182
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
poistot	1 216	720	416	1 710	916	450
korot	63	69	49	86	60	28
muut yhteiskustannukset	245 374	287 741	290 062	321 140	285 758	295 597
Yhteiskustannukset yhteensä	246 654	288 530	290 527	322 936	286 735	296 075
Kustannukset yhteensä	488 263	550 109	600 393	653 430	568 609	628 086
Yli-/alijäämä	-65 214	-75 737	-112 166	-207 012	-219 756	-184 893

Analyysi tulosalueen tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittämisestä ja niihin vaikuttaneista tekijöistä

VTJ-ylläpidon suoritemäärät ovat edelleen laskeneet, mutta koska henkilöstön määrä on pysynyt samana ja kustannukset jonkin verran nousseet, tuottavuus- ja taloudellisuusluvut ovat hieman huonontuneet. Julkisoikeudellisessa ja liiketaloudellisessa tietopalvelussa näkyy samanlainen trendi. Lukuja vääristävät kuitenkin muutto- ja osoitepuhelinpalvelut, joiden osuus on mukana henkilömäärässä mutta ei suoritemäärässä. Maksullisen palvelun kustannusvastaavuus on edelleen selvästi negatiivinen.

Kaupparekisterin ja yhdistysrekisterin tuottavuus, taloudellisuus ja kustannusvastaavuus

1. Tuottavuus ja taloudellisuus

	221 Julkisoik. maksullinen palvelu		222 Liiketal. tietopalvelu		223 Maksuton palvelu		229 Kaupparekisterin ylläpito	
	tavoite	tot. 2007	tavoite	tot. 2007	tavoite	tot. 2007	tavoite	tot. 2007
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	12 405	11 750			2 216	2 146	11 934	12 019
Henkilöstön määrä; htv	3	2			7	6	9	8
Kustannukset		172 142				431 071		547 355
Tuottavuus; suoritetta/htv	4 735	4 979			328	373	1 264	1 598
Taloudellisuus; €/suorite		15				201		46

	221 Julkisoik. maksullinen palvelu		222 Liiketal. tietopalvelu		223 Maksuton palvelu		229 Kaupparekisterin ylläpito	
	tavoite	tot. 2008	tavoite	tot. 2008	tavoite	tot. 2008	tavoite	tot. 2008
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	12 153	10 912			2 012	2 088	11 429	12 464
Henkilöstön määrä; htv	3	2			6	5	9	7
Kustannukset	0	174 724			279	400 018		595 377
Tuottavuus; suoritetta/htv	4 766	5 029			364	436	1 287	1 705
Taloudellisuus; €/suorite		16				192		48

	221 Julkisoik. maksullinen palvelu		222 Liiketal. tietopalvelu		223 Maksuton palvelu		229 Kaupparekisterin ylläpito	
	tavoite	tot. 2009	tavoite	tot. 2009	tavoite	tot. 2009	tavoite	tot. 2009
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	11 153	9 865			2 010	1 710	11 912	12 992
Henkilöstön määrä; htv	2	2			5	5	7	7
Kustannukset	0	186 313				442 426		633 846
Tuottavuus; suoritetta/htv	4 766	4 743			413	349	1 702	1 812
Taloudellisuus; €/suorite		19				259		49

2. Kustannusvastaavuuslaskelma

	Erillislain muk. julkisoikeudelliset suoritteet		
	2007	2008	2009
Tuotot; €	112 976	106 605	95 576
Kustannukset; €			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
40 Aineet, tarv. ja tavarat	387	232	1 265
41 Henkilöstökulut	79 972	80 080	90 400
42 Vuokrat	106	0	0
43 Palvelujen ostot	6 730	5 270	6 693
45 Muut kulut	531	558	238
Erilliskustannukset yhteensä	87 726	86 139	98 597
Käyttöjäämä; euroa	25 250	20 466	-3 021
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
poistot	396	238	109
korot	21	21	13
muut yhteiskustannukset	84 000	88 325	87 594
Yhteiskustannukset yhteensä	84 416	88 585	87 716
Kustannukset yhteensä	172 142	174 724	186 313
Yli-/alijäämä	-59 166	-68 119	-90 737

Analyysi tulosalueen tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittymisestä ja niihin vaikuttaneista tekijöistä

Maksullisen ja maksuttoman palvelun tuottavuus- ja taloudellisuusluvut ovat heikentyneet suoritelmien laskiessa. Kaupparekisterin ylläpitotehtävien suoritelmien määrät ovat sen sijaan edelleen kasvaneet ja tuottavuus on parantunut. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on kokonaisuutena tarkastellen edelleen huonontunut.

Holhustoimen tuottavuus, taloudellisuus ja kustannusvastaavuus

1. Tuottavuus ja taloudellisuus

	231 + 234 Julk.oik. maksull. palv. + matka-		233 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	
	tavoite	v.2007	tavoite	v.2007
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	30 673	28 900	6 238	7 170
Henkilöstön määrä; htv	35	32	23	20
Kustannukset		2 508 969		1 560 611
Tuottavuus; suoritetta/htv	865	909	274	356
Taloudellisuus; €/suorite		87		218

	231 + 234 Julk.oik. maksull. palv. + matka-		233 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	
	tavoite	v.2008	tavoite	v.2008
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	30 576	29 783	7 328	6 435
Henkilöstön määrä; htv	35	32	23	20
Kustannukset		2 769 430		1 706 041
Tuottavuus; suoritetta/htv	870	923	318	325
Taloudellisuus; €/suorite		93		265

	231 + 234 Julk.oik. maksull. palv. + matka-		233 Maksuton palvelu ja muut tehtävät	
	tavoite	v.2009	tavoite	v.2009
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	29 947	33 162	8 022	6 530
Henkilöstön määrä; htv	33	33	22	18
Kustannukset		2 891 434		1 591 696
Tuottavuus; suoritetta/htv	907	1 000	372	360
Taloudellisuus; €/suorite		87		244

2. Kustannusvastaavuuslaskelma

	Maksuperustelain muk. julkisoik. suoritteet		
	v.2007	v.2008	v.2009
Tuotot; €	1 288 543	1 440 530	1 582 592
Kustannukset; €			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
40 Aineet, tarv. ja tavarat	21 171	6 606	20 638
41 Henkilöstökulut	1 266 634	1 379 777	1 432 594
42 Vuokrat	2 229	1 117	25
43 Palvelujen ostot	14 202	5 137	7 528
45 Muut kulut	18 696	15 321	17 892
Erilliskustannukset yhteensä	1 322 933	1 407 958	1 478 677
Käyttöjäämä; €	-34 390	32 571	103 915
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
poistot	5 489	3 214	2 084
korot	276	326	260
muut yhteiskustannukset	1 180 271	1 357 931	1 410 412
Yhteiskustannukset yhteensä	1 186 036	1 361 472	1 412 756
Kustannukset yhteensä	2 508 969	2 769 430	2 891 434
Yli-/alijäämä	-1 220 425	-1 328 900	-1 308 842

Analyyssi tulosalueen tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittymisestä ja niihin vaikuttaneista tekijöistä

Maksullisen ja maksuttoman palvelun tuottavuus ja taloudellisuus ovat selvästi parantuneet. Yleisen edunvalvonnan siirtyminen valtiolle on vaikuttanut suoritemääriin. Kustannusvastaavuus on hivenen parantunut edellisestä vuodesta.

Yleishallinnon tuottavuus, taloudellisuus ja kustannusvastaavuus

1. Tuottavuus ja taloudellisuus

	maksull. palv. + matka-aika		242 Liiketal. palvelu		243 Maksuton palvelu ja muut tehtävät		muut erillislak.muk.julk.oik.suor.	
	tavoite	v. 2007	tavoite	v. 2007	tavoite	v. 2007	tavoite	v. 2007
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	39 344	45 017			15 768	21 806	5 589	4 535
Henkilöstön määrä; htv	14	12			9	10	1	1,0
Kustannukset		1 050 043				859 155		199 094
Tuottavuus; suoritetta/htv	2 796	3 796			1 752	2 250	4 658	4 446
Taloudellisuus; €/suorite		23				39		44

	maksull. palv. + matka-aika		242 Liiketal. palvelu		243 Maksuton palvelu ja muut tehtävät		muut erillislak.muk.julk.oik.suor.	
	tavoite	v. 2008	tavoite	v. 2008	tavoite	v. 2008	tavoite	v. 2008
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	42 761	61 429			21 812	24 332	5 142	4 582
Henkilöstön määrä; htv	13	16			10	13	1	0,9
Kustannukset		1 375 653				1 101 196		181 055
Tuottavuus; suoritetta/htv	3 249	3 953			2 294	1 911	4 358	5 148
Taloudellisuus; €/suorite		22				45		40

	241 + 244 Julkisoik. maksull. palv. + matka-aika		242 Liiketal. palvelu		243 Maksuton palvelu ja muut tehtävät		249 Kaupan-vahvistukset ja muut erillislak.muk.julk.oik.suor.	
	tavoite	v. 2009	tavoite	v. 2009	tavoite	v. 2009	tavoite	v. 2009
Seurattavien suoritteiden kokonaismäärä; kpl	50 494	52 463			23 042	24 362	4 260	3 848
Henkilöstön määrä; htv	12	14			9	10	1	0,8
Kustannukset		1 232 624				908 294		149 695
Tuottavuus; suoritetta/htv	4 225	3 866			2 499	2 377	4 392	4 751
Taloudellisuus; €/suorite		23				37		39

2. Kustannusvastaavuuslaskelma

	Maksuperustelain muk. julkisoik. suoritteet			Erillislain muk. julkisoikeudelliset suoritteet		
	v.2007	v.2008	v.2009	v.2007	v.2008	v.2009
Tuotot;	792 742	1 201 495	1 001 281	302 206	241 622	328 936
Kustannukset; €						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
40 Aineet, tarv. ja tavarat	13 738	23 307	14 454	1 231	1 149	1 039
41 Henkilöstökulut	557 537	626 052	595 025	156 755	137 596	110 682
42 Vuokrat	0	306	464	0	22	35
43 Palvelujen ostot	24 402	31 515	22 914	2 498	1 726	1 352
45 Muut kulut	7 481	3 917	4 221	646	235	281
Erilliskustannukset yhteensä	603 158	685 097	637 077	161 130	140 728	113 388
Käyttöjäämä; €	189 583	516 398	364 204	141 075	100 894	215 547
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
poistot	2 124	1 552	817	205	97	57
korot	105	160	106	10	10	7
muut yhteiskustannukset	444 657	688 843	594 624	34 743	40 219	36 242
Yhteiskustannukset yhteensä	446 885	690 556	595 547	34 958	40 326	36 307
Kustannukset yhteensä	1 050 043	1 375 653	1 232 624	196 089	181 055	149 695
Yli-/alijäämä	-257 302	-174 158	-231 343	106 117	60 567	179 240

Analyysi tulosalueen tuottavuuden ja taloudellisuuden kehittämisestä ja niihin vaikuttaneista tekijöistä

Edellinen vuosi oli poikkeuksellinen vesikuluneuvorekisterin johdosta sekä maksullisessa että maksuttomassa palvelussa. Vuonna 2009 tilanne normalisoitui. Julkisoikeudellisen maksullisen palvelun tuottavuus ja taloudellisuus pysyivät silti käytännössä ennallaan, kun taas maksuttoman palvelun tuottavuus ja taloudellisuus parani selvästi. Kaupanvahvistusten ym. tuottavuus ja taloudellisuus säilyivät suunnilleen ennallaan. Maksuperustelain mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuus on edelleen selvästi negatiivinen, kun taas erillislain mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuus on entistä positiivisempi. Viimeksi mainittuja koskevat tiedot ovat kuitenkin kaiken kaikkiaan epävarmoja, koska näiden suoritteiden tuottamiseen käytettävän työajan osuus on pieni.

9. LIITTEET

Liite 1	Lääninhallituksen henkilöstö osastoittain 2007- 2009
Liite 2	Henkiset voimavarat 2007- 2009
Liite 3	Määrärahatarkastelu 2007- 2009
Liitteet 4-10	Lääninhallituksen osastojen kustannustaulukot prosesseittain 2009
Liite 11	Tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä
Liite 12	Länsi-Suomen lääninhallituksen talousarvion toteutumalaskelma

OSASTO	TURKU		PORI		VAASA		JYVÄSKYLÄ		TAMPERE		Henkilöt 31.12.2009	Htv 2009	Htv toteuma 2008	Htv toteuma 2007
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M				
V= vakituinen M= määräaikainen	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M				
Virastopäällikkö	1										1	1,2	1,3	1,2
Sisäinen tarkastus	1										1	1,0	1,7	2,0
Erillistoiminnot														
Laatuhanke														1,0
Sosiaali- ja terveysosasto	38	3	2		25		18		23	1	110	104,6	107,2	105,0
Osaston johdon tukiryhmä	3				1		1		1		6			
Rahoitus-arviointi- ja kehittämistimi	4				1		2				7			
Perusoikeuksien ja oikeusturvan tot. tulosryhmä	5	2			1		3		8		19			
Alkoholihallinnon tulosryhmä	6		2		5		5		6		24			
Sosiaalihuollon tulosryhmä	6				5		3		3		17			
Terveydenhuollon tulosryhmä	6	1			6		2		3		18			
Ympäristöterveydenhuollon tulosryhmä	8				6		2		2	1	19			
Sivistysosasto	23				17	1	14		9	2	66	64,7	62,7	78,9
* Suomenkielinen	17				8		10		9	2	46			
* Ruotsinkielinen	3				6	1					10			
* Liikuntatoimi	1				2		1				4			
* Nuorisotoimi	2				1		3				6			
* Taidetoimikunnat											0			
Kilpailu- ja kuluttajaosasto	9	1	1		3		2		2		18	15,5	14,4	15,0
Liikenneosasto	14	0			7		5		5		31	29,8	29,9	28,0
Johtaminen, tukitoiminnot sekä sis. turvallisuus	4						1				5			
Taksi- ja tavaramoottori sekä autokoululupah.	4				3		2		2		11			
Joukkoliikenne	6				4		2		3		15			
Pelastusosasto	4				2		4		1		11	10,4	11,0	11,4
Oikeushallinto-osasto	5				2						7	6,7	6,3	7,2
Hallinto-osasto	32	1			15		7		2		57	58,4	60,1	68,9
Strateginen johtaminen	1										1			
* Esikunta	2	1									3			
* Strateginen johtaminen											0			
Ydinprosessit					1						1			
* Perusoikeuksien turvaaminen	4				2		2				8			
* Alueellinen hyvinvointi	3										3			
Menestyksen mahdollistajat	1										1			
* Talous- ja henkilöstötiimi	8				3		2				13			
* Tietohallintotiimi	3				1		2		1		7			
* Virastopalvelutiimi	7				8		1		1		17			
* Viestintätiimi	3										3			
Henkilöt	127	5	3	0	71	1	50	0	42	3	302			
Yhteensä (mom. 280110)	132		3		72		50		45		302	292,3	294,6	318,8
Poliisiosasto (mom. 267521)	20										20	19,5	20,9	22,0
Yht.	147	5	3		71	1	50	0	42	3	322			
Yhteensä	152		3		72		50		45		322	311,8	315,5	340,8
Eu/tekn.tuki		2				1		3		2	8	8,3	8,2	5,4
Työllisyysvaroin palkatut (mom. 32305121)												7,7	5,6	4,7
Rekisterihallinnon rahoitus (mom. 280109)	2	1			2		1	1			7	5,5	5,6	
YHTEENSÄ												333,3	334,9	351,0

LIITE 2

Toimintakertomus 2009			
Momentti 28.01.10			
Henkiset voimavarat			
	2007	2008	2009
henkilötyövuodet (htv) lääninhallituksen toimintamenomomentilta	318,8	294,6	292,3
keski-ikä	50,4	51,2	51,8
koulutustaso, indeksi - miehet	6,3	6,2	6,3
koulutustaso, indeksi - naiset	5,5	5,5	5,6
naisten ja miesten osuus koko henkilöstöstä % (esim. 60/40)	67,9/32,1	66,5/33,5	69/31
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	14 585 699	14 503 982	15 105 526
toimintamenot/henkilötyövuosi (€)	58 273	64 045	66 041
työvoimakustannukset/henkilötyövuosi (€)	45 752	49 233	51 678
työtyyväisyysindeksi, toteuma, jos mittaus tehty	3,23	3,27	3,2
sairauspoissaolot, pv/htv	9,3	11,3	11

LIITE 3

Rahoitus	Toimintamenomomentti		
	2007	2008	2009
Määräraha	15 211 000	15 754 000	16 120 000
Siirtomääräraha	438 052	508 448	600 740
Nettoutettavat tulot	2 873 528	3 090 049	3 235 642
Virkaehtosopimuslisämääräraha	129 000	116 000	
Käytettävissä	18 651 580	19 468 497	19 956 382
Käyttö toimintavuonna	18 578 689	18 867 736	19 303 764
Siirtyy seuraavalle vuodelle	508 448	600 740	652 619
Menot	2007	2008	2009
Palkat	14 586 028	14 715 009	15 105 526
Muut kulutusmenot	2 249 636	2 438 476	2 457 036
Kiinteistömenot	1 743 024	1 714 251	1 741 202
Yhteensä	18 578 689	18 867 736	19 303 764
Nettomenot	15 705 162	15 777 687	16 068 122
Taloudellisuus	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Nettomenot/HTV	49 263	53 556	54 971
Taloudellisuuden kasvu -%	-2,6 %	-8,7 %	-2,6 %
Nettoutettavat tulot	2007	2008	2009
Liiketaloudelliset -ja muut tulot *)	195 053	248 661	179 792
Julkisoikeudelliset tulot	2 678 474	2 841 388	3 055 850
Nettoutettavat tulot yhteensä	2 873 527	3 090 049	3 235 642
HTV	2007	2008	2009
mom. 28.01.10	318,8	294,6	292,3
	22,0	20,9	19,5
Yhteensä	340,8	315,5	311,8
EU/tekn.tuki	5,4	8,2	8,3
mom. 34065121	4,7	5,6	7,7
Kaikki htv:t yhteensä	351	329,3	327,8

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENTALOMAKE		Osasto: STO									
		MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)			MAKSUTTOMAT SUORITTEET						LIIKETALOUDEN LINEN TOIMINTA
	YHTEENSÄ	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelotoiminnot	Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet
Ydinprosessi											
Työaika	6 188 159	810	1 761 467		1 762 277	1 856 072	2 166 559	127 461	4 150 092	274 755	1 035
Työajan %- jakaumat	100,00 %	0,01 %	28,47 %		28,48 %	29,99 %	35,01 %	2,06 %	67,07 %	4,44 %	0,02 %
1. TUOTOT											
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot											
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300	8 861										8 861
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301	1 476 867				1 476 867						
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302											
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303											
1.2 Muut tuotot											
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305	-39 596				-39 596						
TUOTOT YHTEENSÄ	1 446 132				1 437 272						8 861
2. KULUT											
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	83 123	11	24 760		24 772	26 090	30 455	1 792	58 337	3 691	15
2.2 Henkilöstökulut 41	7 181 038	984	2 139 066		2 140 050	2 253 951	2 630 996	154 784	5 039 731	318 839	1 257
Lomapalkkavelan muutos 4108	197 751	27	58 905		58 932	62 069	72 452	4 262	138 784	8 780	35
2.3 Vuokrat 42	248 964	34	74 161		74 195	78 144	91 216	5 366	174 725	11 054	44
2.4 Palvelujen ostot 43	2 337 196	320	696 197		696 517	733 588	856 304	50 377	1 640 270	103 772	409
2.5 Muut kulut 45	292 597	40	87 158		87 198	91 839	107 202	6 307	205 348	12 991	51
KULUT YHTEENSÄ	10 340 668	1 416	3 080 247		3 081 663	3 245 681	3 788 624	222 889	7 257 194	459 127	1 810
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	1 375 101	188	409 611		409 799	431 610	503 811	29 640	965 061	61 055	241
Poistot	8 826	1	2 629		2 630	2 770	3 234	190	6 194	392	2
Korot	626	0	187		187	197	229	14	440	28	0
Osuudet yhteisistä kuluista	1 069 034	146	318 441		318 587	335 544	391 674	23 043	750 260	47 465	187
Yhteiskustannukset yhteensä	2 453 588	336	730 868		731 204	770 121	898 948	52 886	1 721 955	108 940	429
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	12 794 256	1 753	3 811 115		3 812 867	4 015 802	4 687 573	275 775	8 979 150	568 067	2 239
3. INVESTOINNIT											
3.1 Investoinnit		2	3 683		3 684,861349	3 881	4 530	267	8 678	549	2
Nettokäyttö	8 894 536	1 418	3 083 930		1 648 077	3 249 562	3 793 155	223 155	7 265 872	459 676	-7 048

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: SIV								
		MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)				MAKSUTTOMAT SUORITTEET				
	YHTEENSÄ	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelutoiminnot
Ydinprosessi										
Työaika	3 399 514	4 680			4 680	413 904	2 836 050	28 981	3 278 935	115 899
Työajan %- jakaumat	100,00 %	0,14 %			0,14 %	12,18 %	83,43 %	0,85 %	96,45 %	3,41 %
1. TUOTOT										
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot										
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300	14									
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301										
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302										
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303										
1.2 Muut tuotot										
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305										
TUOTOT YHTEENSÄ	14									
2. KULUT										
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	48 167	69			69	6 071	41 601	425	48 098	1 642
2.2 Henkilöstökulut 41	3 328 478	4 744			4 744	419 559	2 874 798	29 377	3 323 734	113 477
Lomapalkkavelan muutos 4108	119 933	171			171	15 118	103 586	1 059	119 762	4 089
2.3 Vuokrat 42	23 234	33			33	2 929	20 067	205	23 200	792
2.4 Palvelujen ostot 43	166 491	237			237	20 986	143 797	1 469	166 253	5 676
2.5 Muut kulut 45	282 481	403			403	35 607	243 978	2 493	282 078	9 631
KULUT YHTEENSÄ	3 968 783	5 657			5 657	500 270	3 427 828	35 028	3 963 126	135 307
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	755 423	1 077			1 077	95 222	652 457	6 667	754 346	25 754
Poistot	4 849	7			7	611	4 188	43	4 842	165
Korot	344	0			0	43	297	3	344	12
Osuudet yhteisistä kuluista	587 282	837			837	74 028	507 234	5 183	586 445	20 022
Yhteiskustannukset yhteensä	1 347 898	1 921			1 921	169 904	1 164 176	11 896	1 345 977	45 954
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	5 316 681	7 578			7 578	670 175	4 592 004	46 925	5 309 103	181 261
3. INVESTOINNIT										
3.1 Investoinnit		10			9,681296497	856	5 867	60	6 783	232
Nettokäyttö	3 968 769	5 666			5 666	501 127	3 433 694	35 088	3 969 909	135 539

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: KIL										LIIKETALOUDEL LINEN TOIMINTA
	YHTEENSÄ	MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)			Maksulliset suoritteet yhteensä	MAKSUTTOMAT SUORITTEET			Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelutoi minnot	Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet	
		Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen					
Ydinprosessi												
Työaika	879 621	25 405	23 430		48 835	735 626	52 545	33 210	821 381	9 405		
Työajan %- jakaumat	100,00 %	2,89 %	2,66 %		5,55 %	83,63 %	5,97 %	3,78 %	93,38 %	1,07 %		
1. TUOTOT												
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot												
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300												
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301	33390				33390							
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302												
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303												
1.2 Muut tuotot												
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305	-360				-360							
TUOTOT YHTEENSÄ	33030				33030							
2. KULUT												
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	7 429	217	200		417	6 280	449	284	7 012	79		
2.2 Henkilöstökulut 41	739 598	21 592	19 913		41 505	625 210	44 658	28 225	698 093	7 908		
Lomapalkkavelan muutos 4108	22 897	668	616		1 285	19 355	1 383	874	21 612	245		
2.3 Vuokrat 42												
2.4 Palvelujen ostot 43	10 443	305	281		586	8 828	631	399	9 857	112		
2.5 Muut kulut 45	19 698	575	530		1 105	16 651	1 189	752	18 592	211		
KULUT YHTEENSÄ	800 064	23 357	21 541		44 898	676 324	48 309	30 533	755 166	8 554		
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	195 465	5 706	5 263		10 969	165 234	11 802	7 460	184 496	2 090		
Poistot	1 255	37	34		70	1 061	76	48	1 184	13		
Korot	89	3	2		5	75	5	3	84	1		
Osuudet yhteisistä kuluista	151 959	4 436	4 091		8 528	128 456	9 176	5 799	143 431	1 625		
Yhteiskustannukset yhteensä	348 767	10 182	9 390		19 572	294 826	21 059	13 310	329 195	3 729		
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	1 148 832	33 539	30 932		64 470	971 150	69 368	43 843	1 084 361	12 283		
3. INVESTOINNIT												
3.1 Investoinnit		51	47		98,63312244	1 486	106	67	1 659	19		
Nettokäyttö	767 034	23 408	21 589		11 967	677 810	48 415	30 600	756 825	8 573		

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: Lil												LIIKETALOUDEN LINEN TOIMINTA	
		MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)				MAKSUTTOMAT SUORITTEET									
YHTEENSÄ		Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelu- ja minnot	Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet				
Ydinprosessi															
Työaika	1 793 099	455	876 662		877 117	56 810	636 005	204 968	897 783	18 199					
Työajan %- jakaumat	100,00 %	0,03 %	48,89 %		48,92 %	3,17 %	35,47 %	11,43 %	50,07 %	1,01 %					
1. TUOTOT															
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot															
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300	0,93													1	
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301	1 457 310				1 457 309,76										
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302	24													24	
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303															
1.2 Muut tuotot															
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305	-6 751				-6 751,32										
TUOTOT YHTEENSÄ	1 450 583				1 450 558,44									25	
2. KULUT															
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	20 301	5	10 027		10 032	650	7 275	2 344	10 269	206					
2.2 Henkilöstökulut 41	1 495 520	383	738 670		739 053	47 868	535 894	172 705	756 466	15 179					
Lomapalkkavelan muutos 4108	49 303	13	24 352		24 364	1 578	17 667	5 694	24 938	500					
2.3 Vuokrat 42	1 298	0	641		641	42	465	150	656	13					
2.4 Palvelujen ostot 43	64 175	16	31 698		31 714	2 054	22 996	7 411	32 461	651					
2.5 Muut kulut 45	40 529	10	20 018		20 029	1 297	14 523	4 680	20 500	411					
KULUT YHTEENSÄ	1 671 126	428	825 406		825 834	53 488	598 819	192 984	845 292	16 961					
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	398 453	102	196 805		196 907	12 753	142 779	46 014	201 546	4 044					
Poistot	2 558	1	1 263		1 264	82	916	295	1 294	26					
Korot	182	0	90		90	6	65	21	92	2					
Osuudet yhteisistä kuluista	309 767	79	153 000		153 080	9 915	111 000	35 772	156 687	3 144					
Yhteiskustannukset yhteensä	710 959	182	351 158		351 340	22 756	254 760	82 103	359 618	7 216					
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2 382 085	611	1 176 564		1 177 174	76 244	853 579	275 087	1 204 910	24 177					
3. INVESTOINNIT															
3.1 Investoinnit		1	1 770		1 770,561319	115	1 284	414	1 812	36					
Nettokäyttö	220 542	429	827 175		-622 954	53 603	600 103	193 398	847 104	16 997				-25	

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: PEL								
		MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)				MAKSUTTOMAT SUORITTEET				
	YHTEENSÄ	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palveluotoinnot
Ydinprosessi										
Työaika	547 625		30 590		30 590	23 685	87 438	360 352	471 475	45 560
Työajan %- jakaumat	100,00 %		5,59 %		5,59 %	4,33 %	15,97 %	65,80 %	86,09 %	8,32 %
1. TUOTOT										
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot										
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300										
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301										
	21 165				21165					
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302										
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303										
1.2 Muut tuotot										
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305										
TUOTOT YHTEENSÄ	21 165				21165					
2. KULUT										
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	12 205		744		744	576	2 126	8 760	11 462	1 015
2.2 Henkilöstökulut 41	552 299		33 651		33 651	26 055	96 187	396 407	518 649	45 949
Lomapalkkavelan muutos 4108	17 798		1 084		1 084	840	3 100	12 774	16 714	1 481
2.3 Vuokrat 42	1 587		97		97	75	276	1 139	1 491	132
2.4 Palvelujen ostot 43	175 801		10 711		10 711	8 293	30 617	126 180	165 090	14 626
2.5 Muut kulut 45	24 845		1 514		1 514	1 172	4 327	17 832	23 331	2 067
KULUT YHTEENSÄ	784 536		47 801		47 801	37 011	136 632	563 093	736 736	65 270
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	121 690		7 414		7 414	5 741	21 193	87 342	114 276	10 124
Poistot	781		48		48	37	136	561	734	65
Korot	55		3		3	3	10	40	52	5
Osuudet yhteisistä kuluista	94 605		5 764		5 764	4 463	16 476	67 902	88 841	7 871
Yhteiskustannukset yhteensä	217 132		13 229		13 229	10 243	37 815	155 844	203 902	18 064
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	1 001 668		61 030		61 030	47 254	174 447	718 937	940 638	83 334
3. INVESTOINNIT										
3.1 Investoinnit			67		66,66929475	52	191	785	1 028	91
Nettokäyttö	763 371		47 867		26 702	37 062	136 823	563 878	737 763	65 361

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: OIK										LIIKETALOUDELLINEN TOIMINTA
	YHTEENSÄ	MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)			MAKSUTTOMAT SUORITTEET							
		Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelutoiminnot	Maksulliset liikeloudelliset suoritteet	
Ydinprosessi												
Työaika	467 930	136 270	4 735		141 005	184 865	132 750	1 110	318 725	7 810	390	
Työajan %- jakaumat	100,00 %	29,12 %	1,01 %		30,13 %	39,51 %	28,37 %	0,24 %	68,11 %	1,67 %	0,08 %	
1. TUOTOT												
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot												
1.1.1 Liikeloudellisten suoritteiden tuotot 300	1,50										1,5	
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301	61 852				61852,21							
1.1.3 Erillislakien mukaiset liikel. tuotot 302	50										50	
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303												
1.2 Muut tuotot												
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305	-6 589				-6 589							
TUOTOT YHTEENSÄ	55 315				55 264						51,5	
2. KULUT												
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	6 349	1 880	65		1 946	2 551	1 832	15	4 398	106	5	
2.2 Henkilöstökulut 41	408 349	120 937	4 202		125 140	164 065	117 813	985	282 863	6 816	346	
Lomapalkkavelan muutos 4108	12 595	3 730	130		3 860	5 060	3 634	30	8 725	210	11	
2.3 Vuokrat 42												
2.4 Palvelujen ostot 43	6 692	1 982	69		2 051	2 689	1 931	16	4 636	112	6	
2.5 Muut kulut 45	11 271	3 338	116		3 454	4 528	3 252	27	7 807	188	10	
KULUT YHTEENSÄ	445 256	131 868	4 582		136 450	178 893	128 462	1 074	308 429	7 432	377	
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	103 981	30 795	1 070		31 865	41 777	30 000	251	72 028	1 735	88	
Poistot	667	198	7		205	268	193	2	462	11	1	
Korot	47	14	0		15	19	14	0	33	1	0	
Osuudet yhteisistä kuluista	80 837	23 941	832		24 773	32 478	23 322	195	55 996	1 349	69	
Yhteiskustannukset yhteensä	185 533	54 948	1 909		56 857	74 543	53 528	448	128 519	3 097	157	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	630 789	186 816	6 491		193 307	253 436	181 990	1 522	436 948	10 528	535	
3. INVESTOINNIT												
3.1 Investoinnit		277	10		286,5281899	376	270	2	648	16	1	
Nettokäyttö	389 941	132 145	4 592		81 473	179 269	128 731	1 076	309 077	7 447	327	

LÄÄNINHALLITUSTEN KUSTANNUSLASKENT		Osasto: HAL											
		MAKSULLISET SUORITTEET (JULKISOIK.)				MAKSUTTOMAT SUORITTEET				LIIKETALOUDEN LINEN TOIMINTA			
	YHTEENSÄ	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksulliset suoritteet yhteensä	Perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen varmistaminen	Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaaminen	Sisäisen turvallisuuden edistäminen	Maksuttomat suoritteet yhteensä	Sisäiset palvelutoiminnot	Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet	MAISTRAATEILIN LE KOHDISTUVA OSUUS	
Ydinprosessi													
Työaika	3 621 552	28 230	12 778		41 008	123 121	53 015	24 684	200 820	3 089 793	88 740	201 191	
Työajan %- jakaumat	100,00 %	0,78 %	0,35 %		1,13 %	3,40 %	1,46 %	0,68 %	5,55 %	85,32 %	2,45 %	5,56 %	
1. TUOTOT													
1.1 Maksullisen toiminnan tuotot													
1.1.1 Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 300	176 865										176 865		
1.1.2 Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot 301	6 941				6 941								
1.1.3 Erillislakien mukaiset liiketal. tuotot 302													
1.1.4 Erillislakien mukaiset julkisoik. tuotot 303													
1.2 Muut tuotot													
1.2.1 Muut tuotot 31, 39, 305	-120				-120								
TUOTOT YHTEENSÄ	183 686				6 821						176 865		
2. KULUT													
2.1 Aineet, tarvikkeet ja tavarat 40	18 190	142	64		206	618	266	124	1 009	15 519	446	1 011	
2.2 Henkilöstökulut 41	2 756 406	21 486	9 725		31 212	93 709	40 350	18 787	152 846	2 351 678	67 541	153 129	
Lomapaikkavelan muutos 4108	91 239	711	322		1 033	3 102	1 336	622	5 059	77 842	2 236	5 069	
2.3 Vuokrat 42	1 200	9	4		14	41	18	8	67	1 023	29	67	
2.4 Palvelujen ostot 43	30 661	239	108		347	1 042	449	209	1 700	26 159	751	1 703	
2.5 Muut kulut 45	55 065	429	194		624	1 872	806	375	3 053	46 980	1 349	3 059	
KULUT YHTEENSÄ	2 952 761	23 017	10 418		33 435	100 384	43 225	20 126	163 735	2 519 201	72 352	164 037	
Tukitoiminnot (Hal, Mh)	118 165	6 273	2 839		9 113	27 359	11 781	5 485	44 625		19 719	44 708	
Poistot	5 166	40	18		58	176	76	35	286	4 407	127	287	
Korot	367	3	1		4	12	5	2	20	313	9	20	
Osuudet yhteisistä kuluista	625 641	4 877	2 207		7 084	21 270	9 159	4 264	34 693	533 777	15 330	34 757	
Yhteiskustannukset yhteensä	749 338	11 193	5 066		16 260	48 817	21 020	9 787	79 625	538 497	35 185	79 772	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	3 702 098	34 210	15 485		49 695	149 201	64 245	29 913	243 359	3 057 698	107 538	243 809	
3. INVESTOINNIT													
3.1 Investoinnit		56	26		81,93918757	246	106	49	401	6 174	177	402	
Nettokäyttö	2 769 075	23 073	10 444		26 696	100 630	43 331	20 175	164 136	2 525 375	-104 335	164 439	

307 Etelä-Suomen lääninhallituksen tilivirasto													
Tiliviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella													
Virasto: 374 Länsi-Suomen lääninhallitus													
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾							Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2009 valtuudet						Talousarvio-menot 2009	Määräraha-tarve 2010	Määräraha-tarve 2011	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2009						
29.10.34 Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin	34 257	36 600		36 600	36 600	0	9 169	12 764	8 100	8 996	36 853	66 713	
Aikaisempien vuosien valtuudet	34 257						8 123	4 584	4 584	4 403	13 433	27 004	
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		36 600		36 600	36 600	0	1 046	8 180	3 516	4 593	23 420	39 709	
29.30.52 Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskust	54	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	
Aikaisempien vuosien valtuudet	54						6	0	0	0	0	0	
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
29.80.34 Valtionos yl kirjastojen perustamiskustannuksiin	5 358	3 338	0	3 338	3 338	0	231	484	498	497	949	2 428	
Aikaisempien vuosien valtuudet	5 358						231	472	485	484	924	2 365	
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		3 338		3 338	3 338	0		12	13	13	25	63	
32.50.64 EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007 - 2013	8 089	11 038	11 413	22 451	13 455	8 996	0	4 881	9 586	5 505	1 934	0	17 025
32.50.64.1.3 Alueellinen EAKR -	3 216	3 762	4 827	8 589	3 551	5 038	0	1 576	2 925	1 712	499	0	5 136
Aikaisempien vuosien valtuudet (mom.32.70.64)	3 216							1 021	1 427	713			2 140
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		3 762	4 827	8 589	3 551	5 038	0	555	1 498	999	499		2 996
32.50.64.2.3 Manner-Suomen ESR -	4 873	6 776	6 586	13 362	9 404	3 958	0	2 805	6 161	3 793	1 435	0	11 389
Aikaisempien vuosien valtuudet (mom.32.70.64)	4 873							2 011	1 856	923			2 779
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		6 776	6 586	13 362	9 404	3 958	0	794	4 305	2 870	1 435		8 610
32.50.64.4.4 2000-2006 EAKR		500	0	500	500	0		500	500	0	0	0	500
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		500	0	500	500	0		500	500	0	0	0	500

307 Etelä-Suomen lääninhallituksen tilivirasto													
Tiliviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella													
Virasto: 374 Länsi-Suomen lääninhallitus													
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien	Vuoden 2009 valtuudet						Talousarvio-menot 2009	Määrärahatarve 2010	Määrärahatarve 2011	Määrärahatarve 2012	Määrärahatarve myöhemmi	Määrärahatarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2009						
32.50.65 Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007 - 2013	8 071	10 507	11 168	21 674	12 982	8 692	0	4 498	9 016	5 456	1 911	0	16 383
32.50.65.1.3 Alueellinen EAKR-	2 946	3 293	3 980	7 272	3 469	3 803	0	1 590	2 718	1 590	463	0	4 771
Aikaisempien vuosien valtuudet (mom.32.70.65)	2 946							898	1 329	664			1 993
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		3 293	3 980	7 272	3 469	3 803	0	692	1 389	926	463		2 778
32.50.65.2.3 Manner-Suomen ESR -	5 125	7 214	7 188	14 402	9 513	4 889	0	2 908	6 298	3 866	1 448	0	11 612
Aikaisempien vuosien valtuudet (mom.32.70.65)	5 125							2 083	1 954	970			2 924
Vuonna 2009 käytettävissä olleet valtuudet		7 214	7 188	14 402	9 513	4 889	0	825	4 344	2 896	1 448		8 688
Valtuudet yhteensä	55 829	60 983	22 581	83 563	65 875	17 688	0	18 285	31 350	19 559	13 338	37 802	102 049

Länsi-Suomen Lääninhallituksen talousarvion toteumalaskelma				
Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2009	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio
11. Verot ja veroluonteiset tulot	-40 642 418,94	0,00	-43 800 813,32	-43 800 813,32
11.04.01 Arvonlisäverotulo	-57 226,98		-39 204,26	-39 204,26
11.04.03 Apteekkimaksut	-40 585 191,96		-43 761 609,06	-43 761 609,06
12. Sekalaiset tulot	-5 416 989,04	0,00	-5 565 303,97	-5 565 303,97
12.28.99 VM muut tulot	-171 679,00		-164 327,50	-164 327,50
12.29.99 OPM muut tulot	-44 210,06		-6 493,64	-6 493,64
12.32.99.06 TEM, muut tulot			-3 161,65	-3 161,65
12.33.98 Valtionapujen palautukset	-2 905 446,82		-1 226 666,09	-1 226 666,09
12.33.98.2 Valtionavus. kunnill	-12 538,81		-53 207,44	-53 207,44
12.33.98.3 Valtionosuus kunnill	-2 260 666,29		-832 474,44	-832 474,44
12.33.98.4 Valtion korv.rikosas	-568 900,97		-339 712,21	-339 712,21
12.33.98.8 Muut valtionavut ja	-63 340,75		-1 272,00	-1 272,00
12.39.01 Sakkovarat	-1 883,04		-1 331,50	-1 331,50
12.39.02 Veronlis. ja viivästysm	-22 216,69		-2 509,74	-2 509,74
12.39.04 Menorästit ja mr	-2 244 097,35		-4 127 515,28	-4 127 515,28
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	-27 456,08		-33 298,57	-33 298,57
13. Korkotulot ja voiton kotiutuk	-366,00	0,00	-5 892,43	-5 892,43
13.01.05 Korotu muista lainoista	0,00		-5 680,43	-5 680,43
13.03.01 Osinkotulot	-366,00		-212,00	-212,00
15 Lainojen lyhennystulot	0,00	0,00	-97 319,93	-97 319,93
15.01.04 Muiden lainojen lyh.tulo	0,00		-97 319,93	-97 319,93
Tuloarviotilit yhteensä	-46 059 773,98	0,00	-49 469 329,65	-49 469 329,65

Päälukon, momentin ja tilijaotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LT A:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
						-				
26. Sisäasiainministeriön hallinnon	1473475,67	1127659,07	559154,86	527541,22	1086696,08	40962,99	1001216,28	1908518,89	1380977,67	527541,22
26.01.29 SM arvonlisäverom	4 892,83	10 356,46	10 356,46		10356,46					
26.80.21 Pel.toimen toimintame	104 510,00	44 862,61	42 716,33	2 146,28	44 862,61		3 353,34	48 215,95	46 069,67	2 146,28
26.30.01.2 Muut pelastustoime	104 510,00	44 862,61	42 716,33	2 146,28	44862,61		3 353,34	48 215,95	46 069,67	2 146,28
26.30.20 Pelastustoim.erityism	173 802,84	210 000,00	169 037,01		169037,01	40 962,99				
26.30.31.1 Pelastustoimen valti	1 153 520,00	862 440,00	337 045,06	525 394,94	862440,00		961 112,94	1 823 552,94	1 298 158,00	525 394,94
26.30.31.2 Pelastuslain 77 § muk	36 750,00		0,00		0,00		36 750,00	36 750,00	36 750,00	0,00
27. Puolustusministeriön hallinnon	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.21.9 PLM muut toimintam	10 000,00									
28. Valtiovarainministeriön hallinnon	28 314 087,75	28 968 753,21	25 580 216,24	3 378 547,97	28 958 764,21	9 989,00	2 636 406,57	30 238 406,57	26 859 858,60	3 378 547,97
28.01.10 Lääninhallitusten toim	15 870 000,00	16 120 000,00	15 467 381,36	652 618,64	16 120 000,00		600 739,87	16 720 739,87	16 068 121,23	652 618,64
28.01 Maistraattien toimintame	10 076 000,00	11 482 000,00	8 756 070,67	2 725 929,33	11 482 000,00	0,00	2 035 666,70	13 517 666,70	10 791 737,37	2 725 929,33
28.01.09 Maistraattien toimitn	0,00	11 482 000,00	8 756 070,67	2 725 929,33	11 482 000,00			11 482 000,00	8 756 070,67	2 725 929,33
28.01.11 Maistraattien ja Väes	10 076 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		2 035 666,70	2 035 666,70	2 035 666,70	0,00
28.01.29 VM:n arvonlisäverome	1 193 802,75	1 239 753,21	1 239 753,21		1 239 753,21					
28.90.33 Holhustoimen edunval	1 174 285,00	127 000,00	117 011,00		117 011,00	9 989,00				

29. Opetusministeriön hallinnon	28 215 614,42	16 643 737,36	10 886 412,33	5 712 414,15	16 598 826,48	44 910,88	13 868 969,07	24 027 969,07	16 642 632,08	5 712 414,15
29.01.29 OPM arvonlisäverom	14 665,81	13 657,77	13 657,77		13 657,77					0,00
29.01.62 EU:n rak.rah.valt.rah	14 630 901,48	0,00	0,00		0,00					0,00
29.01.62.11 ESR/Kans/tavoit	338 547,20	0,00	0,00		0,00					0,00
29.01.62.12 ESR/Kans/tavoit	3 649 952,61	0,00	0,00		0,00					
29.01.62.13 ESR/Kans/tavpot	6 043 143,88	0,00	0,00		0,00					
29.01.62.21 EAKR/Kans/tavo	152 204,95	0,00	0,00		0,00					
29.01.62.22 EAKR/Kans/tavo	2 811 875,99	0,00	0,00		0,00					
29.01.62.24 EAKR/Karjalan i	573 604,85	0,00	0,00		0,00					
29.01.62.3 EU:m rak.rah.sää	1 061 572,00	0,00	0,00		0,00					
29.10.34 Valtion yleissiv koulutus	7 900 000,00	10 150 000,00	4 438 104,00	5 711 896,00	10 150 000,00		4 730 724,00	14 880 724,00	9 168 828,00	5 711 896,00
29.10.34.1 Valt.os.yleissiv.op	7 200 000,00	5 600 000,00	1 045 616,00	4 554 384,00	5 600 000,00		4 390 048,00	9 990 048,00	5 435 664,00	4 554 384,00
29.10.34.2 Yleissiv koul 2007	700 000,00	4 550 000,00	3 392 488,00	1 157 512,00	4 550 000,00		340 676,00	4 890 676,00	3 733 164,00	1 157 512,00
29.30.20 Ammatillinen koulutus	134 000,00	121 644,59	121 126,44	518,15	121 644,59		20 825,00	29 825,00	29 306,85	518,15
29.30.20.10.5 Opetustoimen he	110 000,00	110 000,00	110 000,00	0,00	110 000,00					0,00
29.30.20.10.8 Opetustoimen henk		2 644,59	2 644,59	0,00	2 644,59					
29.30.20.11.1 Täyd.koulutukse	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		15 000,00	15 000,00	15 000,00	0,00
29.30.20.33 Lähialueyhteistyö	9 000,00	9 000,00	8 481,85	518,15	9 000,00		5 825,00	14 825,00	14 306,85	518,15
29.30.34.2 LSLH valt.av.aik.koul							9 111 444,07	9 111 444,07	7 438 521,23	0,00
29.30..52.1 v.2008 Myönn.valt.a	53 800,00						5 976,00	5 976,00	5 976,00	0,00
29.80.34.1 Yl.kirjast.perust.hankk		230 685,00	230 684,00		230 684,00	1,00				
29.80.52 Eräät avustukset	161 000,00	291 250,00	290 152,22	0,00	290 152,22	1 097,78				
29.80.52.18.1 Opetus ja kultt.toim	140 000,00									
29.80.52.18.2 Kirj.toimen valtion	21 000,00									
29.80.52.20.1 Opetus ja kutt.toim		140 000,00	140 000,00	0,00	140 000,00					
29.80.52.20.2 Kirj.toimen muut av		151 250,00	150 152,22	0,00	150 152,22	1 097,78				
29.90.50 Veikk ja raha-arp voi	2 171 247,13	2 455 500,00	2 425 914,70	0,00	2 425 914,70	29 585,30				
29.90.50.02.1 Liikuntapaikkara	1 900 000,00	2 152 000,00	2 145 220,00		2 145 220,00	6 780,00				
29.90.50.5 Lasten ja nuorten	180 000,00	180 000,00	180 000,00		180 000,00					
29.90.50.11 Liikuntalain ja t	91 247,13	123 500,00	100 694,70		100 694,70	22 805,30				
29.91.50 Veikk ja raha-arp voi	850 000,00	831 000,00	816 773,20	0,00	816 773,20	14 226,80				
29.91.50.08 Koululaisten iltp	390 000,00	403 000,00	403 000,00		403 000,00					
29.91.50.11 Nuorisotoim.kus	460 000,00	115 000,00	100 773,20		100 773,20	14 226,80				
29.91.50.12 Nuorisotyön alue	0,00	313 000,00	313 000,00		313 000,00					
29.91.51.1 Nuorten työpajatoim	2 300 000,00	2 550 000,00	2 550 000,00		2 550 000,00					

33. Sosiaali- ja terveysministeriö	123 085 953,31	177 778 491,39	142 988 989,84	34 870 094,00	177 859 083,84	-80 592,45	40 093 692,96	79 964 229,96	7 161 862,91	58 377 234,52
33.01.29 STM arvonlisäveron	9 914,34	8 646,86	8 646,86		8 646,86					
33.02.20.2 Oikeuslääketiet.kuolei	3 015 036,16	3 460 000,00	3 540 592,45		3 540 592,45	-80 592,45				
33.01.63 Eräät erityishankkeet							868 560,43	868 560,43	868 560,43	0,00
33.32.36 Valt.av kunn sos- ja t							14 425 132,53	14 425 132,53		0,00
33.32.36.1 Sos. ja terv.huol.ke							1 898 566,91	1 898 566,91	1 898 566,91	0,00
33.32.36.2 Valt.kun.sos. ja terv.							8 530 506,55	8 530 506,55	6 643 974,77	0,00
33.32.36.3 Valt.kunn.kans. terv.							2 364 130,28	2 364 130,28	2 048 384,19	0,00
33.32.36.4 Kans.terv.h kehittä							926 096,79	926 096,79	826 104,17	0,00
33.32.36.5 Pandemiavar.kehittä							705 832,00	705 832,00	643 510,05	0,00
33.60.31 Valt.av kunnille sos- ja terv		38 100 000,00	3 935 040,00	34 164 960,00	38 100 000,00	0,00	24 800 000,00	62 900 000,00	5 227 899,48	57 672 100,52
33.60.31.1 STM:n kehittämishank		21 900 000,00	0,00	21 900 000,00	21 900 000,00		20 800 000,00	42 700 000,00	1 292 859,48	41 407 140,52
33.60.31.2 Lasten ja nuorten p		3 800 000,00	0,00	3 800 000,00	3 800 000,00		4 000 000,00	7 800 000,00	0,00	7 800 000,00
33.60.31.3 Pitkäaik.asunn.tukip		2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00			2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
33.60.31.4 Lapsiperh.kotipalv.k		1 400 000,00	0,00	1 400 000,00	1 400 000,00			1 400 000,00	0,00	1 400 000,00
33.60.31.5 Sos.ja terv.huollon pe		9 000 000,00	3 935 040,00	5 064 960,00	9 000 000,00			9 000 000,00	3 935 040,00	5 064 960,00
33.60.32 Valt.korv.terv.huoll	16 745 546,00	14 038 853,00	14 038 853,00		14 038 853,00	0,00				
33.60.33 Valt.korv.terv.huoll yk	34 276 384,34	37 516 098,52	37 516 098,52	0,00	37 516 098,52					
33.60.33.1 Koulutuskorv.yliop	24 613 380,00	24 845 260,00	24 845 260,00		24 845 260,00					
33.60.33.2 Lääk.erikoist.koul.k	4 655 948,79	5 369 049,37	5 369 049,37		5 369 049,37					
33.60.33.3 Hammaslääk.erikois	233 858,25	251 249,50	251 249,50		251 249,50					
33.60.33.4 Lääk.perusterv.huol	4 469 661,53	6 070 202,76	6 070 202,76		6 070 202,76					
33.60.33.5 Hammaslääk.käyt.	198 233,97	138 401,01	138 401,01		138 401,01					
33.60.33.6 Terv.huoll.ammatti	105 301,80	91 935,88	91 935,88		91 935,88					
33.60.33.7 Varsin.Suomen hamm		750 000,00	750 000,00		750 000,00					
33.60.34.3 Lapsen seksuaal.hyv		1 604 450,00	1 604 450,00		1 604 450,00					
33.60.35 Valt.osuus kunn.perusto	66 944 952,47	79 180 593,01	79 180 593,01		79 180 593,01					
33.60.39 VA sairaanhoito ja kunnil		1 770 537,00	1 065 403,00	705 134,00	1 770 537,00			1 770 537,00	1 065 403,00	705 134,00
33.60.64 Valt.korv.rikosasioiden	2 094 120,00	2 099 313,00	2 099 313,00		2 099 313,00					
Määrärahatilit yhteensä	207 686 258,84	249 630 991,97	201 130 473,16	48 465 745,76	249 596 218,92	34 773,05	61 686 872,16	155 288 711,77	67 112 082,66	72 078 573,74

10. ALLEKIRJOITUS

Hyväksytään valtiovarainministeriölle esitettäväksi Länsi-Suomen lääninhallituksen toimintakertomus.

Turussa 12 päivänä maaliskuuta 2010

Ylijohtaja

Rauno Saari

Johtaja

Lauri Latva-Äijö